

KANSAINVÄLINEN SOSIALISTI-KONGRESSI

KÖPENHAMINASSA 1910

ELOKUUN 28 P.—SYYSKUUN 3 P.

KUSTANTAJA

OSUUSKUNTA KEHITYS R. L. PORI

KANSAINVÄLINEN SOSIALISTI-KONGRESSI

KÖPENHAMINASSA 1910

ELOKUUN 28 P.—SYYSKUUN 3 P.

LIITTEENÄ

SELOSTUS OSUUSTOIMINTAVALIOKUNNAN
KÄSITTELYISTÄ. TOISEN KANSAINVÄLISEN
SOSIALISTISTEN NAISTEN KOKOUKSEN PÄÄ-
TÖKSET. TOISEN KANSAINVÄLISEN SOSIA-
LISTISEN NUORISOKONGRESSIN PÄÄTÖKSET

KUSTANTAJA

OSUUSKUNTA KEHITYS R. L. PORI

PORISSA 1910
OSUUSKUNTA KEHITYKSEN R. L. KIRJAPAINOSSA

Esipuhe.

Tarjoamme seuraavassa puoluetoverien käytettäväksi Köpenhaminassa pidetyn kahdeksannen kansainvälisen sosialistikongressin pöytäkirjan. Ensi kertaa julkaistaan täten kansainvälisen sosialistikongressin pöytäkirja suomenkielellä.

Tämmöisen julkaisun tarpeellisuutta ei tarvinne selvittää. Jo kauan on kaivattu suomenkielisiä selostuksia kansainvälisten kongressien käsittelyistä. Viitoittavathan niiden päätökset suuntaa kaikkien maiden sosialistisille puolueille ja ne muodostuvat siten tärkeiksi tapahtumiksi kansainvälisen sosialidemokratian toiminnassa. Toivottavasti tämä ensimmäinen yritys julaista suomeksi kansainvälisen kongressin pöytäkirja, saa osakseen ansaitsemansa vastaanoton.

Kun tämäntapaisen julkaisun arvo on sitä suurempi, mitä aikasemmin se pääsee ilmestymään, emme ole jääneet odottamaan kunnes virallinen pöytäkirja on ilmestynyt. Esityksen pohjana on siten ollut pakko pitää täydellisintä saatavissa olevaa kokousselostusta, „Vorwärts“-lehdessä julaistua, jota sitte on verrattu, paitsi julkaisun toimittajan omiin muistiinpanoihin, tanskalaisissa ja suomalaisissa puoluelehdissä ilmestyneisiin kokousselostuksiin.

Olemme luulleet lisäävämmä tämän pöytäkirjan arvoa ottamalla siihen liitteenä mukaan selostuksen kongressin osuustoimintavaliokunnan käsittelyistä, missä

valiokunnassa tärkein kokouksen kysymyksistä valmistettiin, samoinkuin Köpenhaminassa samoihin aikoihin pidetyn kansainvälisen sosialististen naisten ja kansainvälisen sosialialistisen nuorisoliiton kongressin päätökset.

Pöytäkirjan on toimittanut toimittaja Väinö Tanner. Naisten kongressia koskevan osan on tarkastanut rouva Hilja Pärssinen ja nuorisokongressia koskevan osan on laatinut maisteri Väinö Hakkila.

Kustantaja.

Avajaisistunto.

Sunnuntaina elokuun 28 päivänä 1910.

Kahdeksas kansainvälinen sosialistinen kongressi kokoontui Köpenhaminassa Bredgaden 28:ssa olevan Old Fellow Palaet'in konserttisalissa. Tämä suuri, mahtava sali on melkein liian pieni sille edustajajoukolle, joka siinä kokoontui. Tilaisuutta varten olivat rakennuksen sisäänkäytävää reunustavat pylväät punaisella kankaalla verhottuja. Oven yläpuolella luetaan tanskaksi: „Kahdeksas Kansainvälinen Sosialistinen Kongressi“. Itse sali on saanut vaikuttavan sosialidemokratian leiman. Seinämällä puhujalavan takana näkyvät jättiläiskartalla molemmat pallopuoliskot yhdistettyinä nauhalla, jolla luetaan Internationalen vanha taisteluhuuto: „Kaikkien maiden köyhälistö liittykää yhteen!“ Molemmilla sivuseinillä riippuu sadottain tanskalaisia puolue- ja ammattiyhdistysten lippuja. Lehtereillä on toisten maiden lippuja. Neljällä kielellä: tanskaksi, saksaksi, ranskaksi ja englanniksi on esitettynä lyhyihin lauseisiin puettuna kansainvälisen sosialidemokratian ohjelmakohtia. Nämä lauseet kuuluivat: „Työ on rikkauden lähde!“ „Me rakennamme yksimielisyyttä!“ „Uskonto on yksityisasiasia!“ „Tieto on voimaa!“ „Luokkaeroavaisuudet ovat poistettavat!“ „Ei mitään yksityisiä monopoleja!“ „Kansan tahto on korkein laki!“ „Yleinen ja kaikille yhtäläinen vaalioikeus!“ „Kahdeksantuntinen normaalityöpäivä!“ „Aseiden riisuminen merkitsee rauhaa!“

„Samat oikeudet miehelle ja naiselle!“ „Vapaus, tasa-arvoisuus ja veljeys!“

Edustajat ovat sijoitettuina yhdeksään pitkinpäin salia kulkevaan pöytäriiviin. Puheenjohtajasta äärimmäisenä vasemmalla olevan pöydän ovat ruotsalaiset saaneet. Saksa on miehittänyt toisen ja kolmannen pöydän, Itävalta neljännen. Viidennen pöydän ovat saaneet seuraavat eri kansallisuudet: Serbia, Turkki, Rumania, Argentina, Espanja, Portugali, Jaappani, Kreikka, Etelä-Afrika, Australia, Luxemburg, Italia, Sveitsi, Venäjä ja Puola. Kuu-des pöytä kuuluu Belgialle, Unkari-Kroatialle, ja Böö-mille. Seitsemännessä pöydässä ovat saaneet sijansa Hollanti ja Ranska. Kahdeksannessa istuvat Suomen, Pohjois-Amerikan ja Norjan edustajat. Viimeisen pöydän oikealla ovat miehittäneet englantilaiset. Suuri tanskalainen ryhmä ei ollut enää saanut tilaa alhaalla salissa, vaan oli se sijoitettu oikealle lehterille. Vasemmalla lehterillä oli 125 sanomalehdistön edustajaa. Salin perällä olevan lehterin täyttivät ääriään myöten tilaisuuteen päässeet kuulijat.

Kello $\frac{1}{2}$ 11 aamupäivällä aletaan kongressi esittämällä tanskalaisen puoluetoveri A. C. Meyerin tilaisuutta varten laatima kantaatti. Esittäjinä oli 500 työläislaulajan muodostama kööri orkesterin ja solistien avustamana. Kantaatissa esitetään eri kansojen pyrkimykset kansojen vapauttamiseksi ja kunkin kansalliset työväenlaulut kajahtelevat vuorotellen, kunnes kaikki päättyy mahtavaan „Internationaleen“.

Kantaatti oli jaettu kahteen osaan. Ensimmäisen osan tultua esitetyksi astuu lavalle

tri **Bang**—Tanska, joka lausuu:

Toverit! Me olemme tässä kantaatissa koettaneet esittää niitä tunteita, jotka ovat meissä vallinneet ja jotka muodostavat sen pohjan, jolla me täällä kokoonnumme, maailman kaikkien maiden

taistelevan köyhälistön kansainvälisen yhteenkuuluvaisuuden tunteita. Nämä tunteet ovat tanskalaisessa sosialidemokratiassa alati eläneet ja ovat, kuten näin pienessä maassa onkin luonnollista, esiintyneet erityisen voimakkaina, milloin on ollut tärkeätä etsiä oppia ja vahvistusta suurten kulttuurimaiden liikkeistä. Aivan ensimmäisestä alustaan alkaen on tanskalainen sosialidemokratia muodostanut osaston kansainvälisessä työväenliikkeessä. Nelikymmenvuotisen alituisen ja keskeytymättömän kasvamisen aikana olemme me Tanskassa aina koettaneet hoitaa läheistä yhteyttä vieraiden maiden toverien kanssa. Meidän kauniimpia ja miellyttävimpiä puoluemuistojamme on tieto siitä, että me jo 27 vuotta takaperin, vuonna 1883, voimme tarjota suojapaikan saksalaiselle, sosialistilain vainojen alaisena olevalle sosialidemokratialle. Ja runsaan voimistumisen lähteen on vallankumouksellinen henki riveissämme löytänyt seurustelusta niiden satojen venäläisten puoluetoverien kanssa, jotka vallankumouksen jälkeen — paeten vastavallankumouksen hirmuja — kulkivat Tanskan lävitse, ja joille olemme antaneet apuamme, mikäli se oli meille mahdollista. (Vilkasta suosiota.) Myöskin muulla tavalla olemme me, ei ainoastaan yksityisissä poikkeustapauksissa, vaan alituisesti, vuosi vuodelta, tunteneet meitä vieraisiin veljespuolueisiin yhdistävän siteen. Kiitollisuudella muistamme sitä siveellistä ja aineellista kannatusta, joka tuli osaksemme vuoden 1899 suuressa työsulussa. Ja me itse olemme aina yrittäneet parhaan vointimme mukaan täyttää velvollisuutemme, milloin vieraisa maissa on käyty suurta taistelua työn ja pääoman välillä. (Suosiota.) En liioittele sanoessani, että kommunistisen manifestin kehoitushuuto: „Kaikkien maiden köyhälistö liittyykää yhteen!“, on tullut tanskalaiselle sosialidemokratialle enemmän kuin juhlalliseksi puheenparreksi, että se on mennyt meillä veriin. (Myrskyisää suosiota.) Syvällä, sydämellisellä ilolla lausumme senvuoksi kahdeksannen kansainvälisen sosialistisen kongressin tervetulleeksi kaupunkiimme, Köpenhaminan sydämeen, missä tanskalaisen yhteiskunnan luokkavastakohtat ovat kärjistyneet huippuunsa, kaupunginosaan, jossa kaikkein rikkain ylimystö ja kaikkein köyhin köyhälistö asuu välittömästi toistensa vierellä, kaupunginosaan, missä kuninkaalla on hovinsa ja josta sosialidemokratinen valtiopäiväedustaja on tullut valituksi. (Myrskyisää suosiota.) Sillääikaa kun luokkavastakohtat kaikkialla maailmassa kärjistyvät, sillääikaa kun pääoma yhä lisää herruuttaan ja suurten kansanjoukkojen riistämistä, sillääikaa kun kapitalistinen maailmantalous

alitusesti aiheuttaa uhkaavia sodan vaaroja ja yhä antaa uutta virikettä mielettömille kilpavarusteluille, mutta kansoille sensijaan asetetaan yhä uusia kuormia kannettavaksi, tahdomme me täällä takoa aseita kaikkien luokkavastakohtien voittamiseksi sisäänpäin, ja kaikkien kansallisten vastakohtien voittamiseksi ulospäin, siten poistaaksemme kaiken riistämisen, orjuuden ja alentamisen. (Myrskyisää, kauvan kestäväää suosiota.) Me tunnemme, me tiedämme, että me lähestymme nopein askelin päämääräämme ja että „päivä kuuluu meille“, kuten kantaatissa lausuttiin. Ne ajat ovat ohitse, jolloin meidän täytyi käydä vaikeita taisteluita olemassaolostamme. Nyt taistelemme voitosta. (Myrskyisää suosiota.) „Takanamme on hämärää, edessämme valoisaa“, sanoo vanha tanskalainen sananlasku.

Toivossa, että tämän kongressin käsittelyjä kannattaa kansainvälisen köyhälistön veljeyden henki, toivossa, että tämän kongressin työt tulevat hankkimaan lisäselvitystä siihen menettelytapaan, jota meidän on seurattava, saavuttaaksemme suuren päämäärämme, toivossa, että me kaikki tulemme palaamaan tästä kongressista lisääntyneellä tarmolla yhteiseen taisteluun eri maissa köyhälistön vapauttamiseksi, tervehtii teitä tanskalainen sosialidemokratia vielä kerran sydämellisesti tervetulleena. (Myrskyisää, kauvan kestäväää suosiota.)

Puheensa luki tri Bang itse saksan, ranskan ja englannin kielillä.

Kun kantaatin loppuosa sen jälkeen oli loppuun suoritettu, asettuu kansainvälinen toimisto paikoilleen lavalla ja puheenjohtajan paikalle astuu

Vandervelde—Belgia, joka lausuu:

Kansainvälisen sosialistisen toimiston nimessä avaan kahdeksannen kansainvälisen sosialistisen kongressin ja annan heti puheenvuoron Folkethingin jäsenelle, toveri Stauningille, joka puhuu tanskalaisten toverien nimessä.

Stauning—Tanska piti sen jälkeen seuraavan tervehdyspuheen:

Puolue- ja taistelutoverit! Tanskalaisen sosialidemokratian nimessä lausun kahdeksannen kansainvälisen sosialistisen kongressin sydämellisesti tervetulleeksi Tanskaan ja Köpenhaminaan. Ensi kerran kokoontuvat koko maailman järjestyneen työväenluokan edustajat pienessä maassamme ja me olemme ylpeitä siitä kun-

niasta, joka tämän kautta osotetaan maallemme ja tanskalaiselle sosialidemokratialle. Kansainvälisen sosialidemokratian edustajat ovat siis nyt Tanskan vieraita ja minä luulen voivani vakuuttaa teille, että teille tullaan kaikilta tahoilta osoittamaan vieraanvaraisuutta. Minä toivon, että ne päätökset, joita te tulette maassamme tekemään, tulevat lähentämään meitä muutamia askeleita lähemmä rauhaa ja kansain veljestymistä. (Vilkasta suosiota.)

Täällä Tanskassa kohotti sosialidemokratia päätään ulkona maailmalla tapahtuvien vapauspyrkimysten vaikutuksesta. Vuodet 1848 ja 1871 jättivät syviä jälkiä tanskalaisen sosialidemokratian historiaan. Ja varmasti olemme vuoden 1871 jälkeen Internationalen lipun alla marssineet kohti yhteiskuntamuotoa, jossa vapaus, tasa-arvoisuus ja veljeys tulevat vallitsemaan. Kuluneiden 40 vuoden aikana olemme rakentaneet järjestömme ja sanomalehdistömme Internationalen kalliolle. Yksityisten maiden työläiset voivat kyllä saavuttaa parannuksia oman työnsä kautta, mutta koko työväenluokan suuri vapautus on mahdollinen ainoastaan kansainvälisen yhteisvaikutuksen ja kansainvälisen yhteisymmärryksen kautta, yhteisen taistelun kautta kapitalismia vastaan. Tämä käsitys on voittanut alaa myöskin tanskalaisten järjestyneiden työläisten keskuudessa ja sen vuoksi me olemme ylpeitä ja innostuneita voidessamme tänään lausua työväen Internationalelle tanskalaisten toverien sydämelliset tervetulo-tervehdykset. (Vilkasta suosiota.) Me olemme vakuutettuja voivamme, ja tahdommekin rehellisesti täysin täyttää paikkamme tämän maailmaa vyöttävän renkaan Internationalessa, ja me toivomme ja odotamme, että tämä kongressi tulee edistämään niin hyvin teidän kuin meidänkin työtämme yhteisen asian hyväksi.

Tanska on ainoastaan pieni maa. Meillä ei ole mitään suuremmissa, mitä voisimme näyttää vieraillemme, meillä ei ole mitään jättäjäismäistä, ei suuria ääni- ja jäsenlukumääriä, kuten tovereillamme suurissa maissa. Siitä huolimatta saanemme väittää, ettei suorittamamme työ ole hukkaan mennyttä. 100,000 ääntämme, 28 valtiopäiväedustajaamme, puolet paikoista Köpenhaminan kaupunginhallinnossa, 33 sosialistista sanomalehteämme ja 120,000 sanomalehtitilaaajaamme, 120,000 ammatillisesti järjestyntä jäsentämme sekä tanskalaisten työläisten taloudellisen ja sivistyksellisen aseman kohottaminen, siinä kaikki, minkä voimme näyttää ulkomaisille tovereillemme, siinä työmme silmiinpistävät tulokset, jotka ovat saavutettuja työmme kautta kansainvälisen

socialistisen aatteen pohjalla. (Vilkasta suosiota.) Tanskalaiset työläiset tuntevat olevansa osallisina aikamme suurimmassa ja enimmäin merkitsevässä liikkeessä, he ymmärtävät sen maailmanhistoriallisen tehtävän, joka työväenluokalla on täytettävänä. He tulevat kaikkina aikoina asettamaan miehensä taisteluun kapitalistista iestä vastaan. Ei voi vaatia, että pienen Tanskan työtätekevä väestö marssii eturintamassa. Mutta te tulette siitä huolimatta aina löytämään tanskalaiset työläiset taisteluun valmiina ja mitä paraan tahdon elähyttäminä, haluten täyttää kaikkina aikoina velvollisuutensa muita luokkatovereita kohtaan, samalla kun päämäärä, johon me pyrimme, on sama mikä veljesjärjestöillämme on silmänsä edessä. Tässä mielessä lausun teidät tervetulleiksi tämän kongressin töihin. Vielä kerran tervetuloa pieneen maahan! Antakaa yksimielisyyden johtaa päätöksiänne, taistellaamme yhdistynein voimin yhteiskunnallista vääryyttä vastaan. Me keräännymme tällä hetkellä sosialismin kauniin päämäärän ympärille. Käykäämme taisteluun! Kapitalismi on orjuutta, sosialismi sen sijaan on vapautta ja rauhaa. (Myrskyisää, yhä uudistuvaa suosiota.)

Puheenjohtaja Vandervelde:

Sosialistisen Internationalen nimessä kiitän tanskalaisia tovereita sydämellisimmin siitä vapauden ja veljeyden hengestä, jota he ovat osottaneet kongressia kohtaan. Kun me päätimme pitää tämän kongressin Köpenhaminassa, johti meitä halu osoittaa kunnioitusta tanskalaiselle liikkeelle, joka on vakavimpia, ahkerimpia ja väsymättömiä mitä meillä Internationalessa on. Toveri Stauning ei ole sanonut kaikkea, mistä tanskalainen liike voi ylpeillä. Ihmeteltävä on edistyminen 700 äänestä vuonna 1878 98,000 ääneen vuonna 1910. Mutta vaikkakin pidämme parlamenttivaaleissa annetuista äänistä sosialististen puolueiden sisäisen mahtavuuden voimakkaana ilmiönä, niin eivät nämä 98,000 ääntä, yli 30 vuotiasten miesten antamina, tarjoa kuitenkaan täyttä kuvaa tanskalaisen sosialidemokratian voimasta ja tarmosta. Suuremman merkityksen saavat ne vasta silloin, kun asetamme ne yhteyteen niiden taloudellisten ja henkisten edistysten kanssa, jotka on saavutettu tanskalaisen sosialidemokratian avulla. Näiden 98,000 äänen ohella on Tanskassa 120,000 ammattiyhdistysten jäsentä ja 120,000 puoluelehtien lukijaa. (Myrskyisää suosiota.) Ylpeänä voi tanskalainen sosialidemokratia osoittaa, että jokainen sosialidemokratinen valitsija täällä on samalla ammattiyhdistyksen jäsen ja

sosialidemokratisen sanomalehdistön lukija. Tästä syystä emme ole luulleet voivamme pitää Internationalen kongressia, joka tulee olemaan enemmän perusteellisen pikkutyön kuin tulisen taistelujulistuksen kongressi, edullisemmassa paikassa kuin tanskalaisella maaperällä.

Toverit! Ennen oli tapana avata Internationalen kongressit yksityisten maiden selostuksilla niiden edistyksistä edellisinä vuosina. Ajan säästämiseksi olemme luopuneet viime kongresseissa tästä tavasta ja tälläkin kertaa tullaan teille esittämään kansallisten osastojen selostukset liikkeen asemasta painettuna komeassa niteessä. Te tulette näistä selostuksista näkemään, että Internationalen kuuluu nykyään 33 kansallisuutta, nimittäin kaikki Europan maat, tärkeimmät Pohjois- ja Etelä-Amerikan valtiot, edelleen Etelä-Afrika ja Australia. Selostukset eivät ole aivan täydellisiä, mutta te tulette niistä näkemään, että Internationalen maailmanmahdin muodostaa tällä hetkellä 8 milj. siihen liittynyttä. Me emme ole ainoastaan voimakas, vaan myöskin alituisesti kasvava mahti. Harvoilla poikkeuksilla näemme kaikkialla sosialististen puolueiden ilahuttavasti kasvavan. Niinä viimeisenä kolmena vuotena, jotka ovat kuluneet Stuttgartin kongressista, on liike mennyt taaksepäin ainoastaan Suomessa, Venäjällä, Unkarissa ja Argentinassa, mutta järjestyneiden jäsenten vähentyminen näissä maissa on ainoastaan näennäistä eikä todellista, sillä kaikkialla missä sitä on tapahtunut, riippuu se ainoastaan vallitsevan kapitalismin käytäntästä raa'asta väkivallasta, porvarillisissa tasavalloissa käytetystä teeskentelevästä väkivallasta, venäläisen yksinvaltiuden valtapiirissä käytetystä peittelemättömästä, alastomasta raakuudesta, mutta joka tapauksessa väkivallasta. Väkivalta ei kuitenkaan voi meitä pysyvästi pidättää, sillä pajuneteille ei voi istua, ei ainakaan silloin, kun nämä pajunetit sivistyvät. (Myrskyisää suosiota.) Myöskin mainituissa 4 maassa on väkivalta ainoastaan lisännyt luokkatietoisien köyhälistön taisteluhaluja. Poikkeustilan aikana kasvoivat sosialistiset järjestöt Argentinassa, liike yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden hyväksi Unkarissa edistyi suuressa määrässä, ja niiden työläisten veri, jotka ovat kostuttaneet venäläistä maaperää, tulee ainoastaan tekemään maaperän hedelmälliseksi yhteiskunnallisen vallankumouksen elonkorjuuta varten. Kaikissa muissa maissa on liike yhä edistynyt. Amerika voi Stuttgartissa ensi kertaa kertoa puoleen miljoonaan nousevasta äänimäärästä. Loistavat vaalisotaretket ovat senjälkeen todentaneet, että kansainvälisen sosia-

lismin voima edelleen kasvaa. Englannista voi vastaperustettu Labour Party, joka ei ole mitään muuta, kuin tulos sosialistisen hiivan käymisestä englantilaisissa työläisjoukoissa, ensi kertaa Stuttgartissa kertoa, että se oli astunut jalkansa alahuoneeseen mukanaan yli 40 edustajaa. Yksityiset pienet tappiot, joita se on kärsinyt viime vaaleissa, ovat tulleet enemmän kuin tasoitetuiksi vuorityöläisten kiinteän joukon liittymisen kautta. Itävaltalaiset toverit voivat Stuttgartissa kertoa suorittamastaan mestaritempusta, kun he ensimmäisissä vaaleissa yleisen äänioikeuden vallitessa loivat sosialistisen Internationalen voimakkaimman eduskuntaryhmän. Senjälkeen ovat he yhä lisänneet edustajiensa lukua.

Stuttgartissa täytyi meidän myöskin ottaa vastaan selostuksia sosialististen puolueiden vaalitappioista erinäisissä maissa. Mutta juuri näissä maissa on sosialistinen liike senjälkeen saavuttanut nopeimmat ennätykset. Sveitsissä oli Stuttgartin kongressin aikana puolueen edustus liittoparlamentissa laskeutunut kahteen jäseneen; nyt niitä on siellä enemmän kuin milloinkaan ennen. Belgiassa on edustajajimme luku noussut 25:stä 35:teen. Italiassa on eduskuntaryhmän lukumäärä tullut melkein kaksinkertaiseksi. Ranskassa olemme viime vaaleissa saavuttaneet kauniin voiton, ja 75 yhdistyneen sosialistin vaali ja riippumattoman sosialistisen liikkeen lopullinen rappio on loistava todistus luokkataistelumenettelymme sisäisestä voimasta. Ranskalaiselle voitolle antaa erikoisen merkityksen se tosiasia, että saamme siitä kiittää sosialistista yhtenäisyyttä. Se on voimakas todistuskappale niitä maita varten, joissa sosialistisen liikkeen voima on vielä hajallaan, ja sen täytyy myös voimakkaasti osoittaa heille koko köyhälistön yhdistymisen välttämättömyyttä. Kun me kokoonnuiimme Stuttgartissa, oli myöskin saksalainen sosialidemokratia kärsinyt suurimmat vaalitappionsa hamasta Bismarckin taantumisajasta lähtien. Siitä huolimatta vastaanottivat meidät saksalaiset toverit iloisella varmuudella. Hehän tiesivät, että puolueen äänimäärä ja sisäinen voima olivat kasvaneet. Tänäpäin näkee koko maailma, että saksalainen sosialidemokratia on voimakkaampi ja mahtavampi kuin milloinkaan ennen. Saksalainen ammattiyhdistysliike on siinä määrin lisännyt jäsenlukuun, että se on mennyt englantilaisten trades unionien ohitse. Yhtäläinen vaalioikeus on jo saavuttanut voiton Saksan erinäisissä liittovaltioissa, ja toisissa, ennen kaikkia Preussissa, jatketaan taistelua siitä kaikella tarmolla. Juuri äänioikeusliike erinäisissä liittovaltioissa todistaa meille, että vastoin keskiaikaisen „Jumalan-

armosta-hallitsijan“ naurettavia vaatimuksia kuuluu tulevaisuus kansantahdon suvereniteetille. Yksin porvarilliset politikoitsijat ennustavat nykyään saksalaiselle sôsialidemokratialle ensivuoden vaaleissa ehkä 100 edustajaa ja noin 4 milj. ääntä. (Yleistä, vilkasta suosiota.)

Tänä suurten voittojen aikana muistelkaamme liikkeemme veteraaneja, jotka eivät tänään ole saapuvilla. En muistele ainoastaan saksalaisia toverejamme, vaan ennen kaikkia entistä puheenjohtajaamme Andreas Costaa, joka ainiaaksi on mennyt luotamme. Muistelen niitä, joita varmasti vielä tulemme näkemään, kuten rakasta toveriamme Singeriä, jonka rauhallinen tarmo on niin usein palauttanut järjestyksen kiihkeissä keskusteluissamme ja joka toivotavasti sängen pian tulee paranemaan. Mutta ennen kaikkea muistuu mieleemme suuren poissaolevan nimi, sen miehen nimi, joka pitkäaikaisen työnsä kautta kansainvälisen köyhälistön palveluksessa, verrattoman kykynsä ja niiden työsuoritusten kautta, joita hän on sôsialidemokratian hyväksi tehnyt, on nykyään kansainvälisen työväenliikkeen loistavimpana esikuvana: August Bebel'in nimi. (Myrskyisää suosiota.) Samalla kun te osotatte suosiotanne Bebelin nimelle, osotatte te suosiotanne sosialistisen ihanteemme puhtaimmalle esikuvalle, työläisen tahdonlujudelle, joka taistelemalla hankkii itselleen tien eteenpäin, osotatte suosiotanne sosialistisen tietorikauden kauneimmalle käyttämistavalle, jonka kautta hänen tietonsa suuret aarteet ovat tulleet käytetyiksi kokonaan köyhälistöliikkeen palveluksessa, osotatte suosiotanne intohimoiselle taistelijalle naisen vapautumisen puolesta, yleensä taistelevan ja voittoisan köyhälistön tyyppilliselle ilmiölle, miehelle, joka 40 vuotta takaperin on uhrannut 2 vuotta elämästään vankilassa rauhan asialle ja pannakseen vastalauseen inhottavaa sotaa vastaan. (Uudistunutta myrskyisää suosiota.) Samalla kun te osotatte suosiotanne Bebelin nimelle, osotatte te suosiota sosialistisen köyhälistön kansainväliselle työväenliikkeelle, jonka nimessä selitän kongressin avatuksi. (Myrskyisää, kauvan kestäväää suosiota.)

Huysmans, kansainvälisen toimiston sihteeri, tekee joukon ilmoituksia, jotka koskevat kongressin työtä:

Kongressin puheenjohtajiksi esittää toimisto seuraavat toverit: *Klausen*—Tanska, *Branting*—Ruotsi ja *Jeppe-sen*—Norja.

Väliaikaisessa päiväjärjestyksessä ovat seuraavat asiat:

1. Osuuskuntien ja valtiollisen puolueen väliset suhteet.
2. Työttömyyskysymys.
3. Sovinto-oikeudet ja aseiden riisuminen.
4. Työväensuojelulainsäädännön kansainväliset tulokset.
5. Kansainvälisen mielenosotuksen järjestäminen kuolemanrangaistusta vastaan.
6. Menettelytapa kongressin päätösten nopeaa toimeenpanoa varten.
7. Kansainvälisen yhtenäisyyden lujittaminen.
8. Ponsilauseimat ammatillisesta yhteenkuuluvaisuudesta Itävallassa, yhtenäisyydestä Ranskassa, asemasta Suomessa ja asemasta Persiassa.

Toimisto ehdottaa valittavaksi *viisi valiokuntaa* joihin tulisivat seuraavat kysymykset:

1. Osuustoimintakysymys.
2. Kansainvälisen yhtenäisyyden lujittaminen; ammatillinen yhteenkuuluvaisuus Itävallassa.
3. Sovinto-oikeus ja aseiden riisuminen.
4. Työväensuojelulainsäädännön kansainväliset tulokset; työttömyyskysymys.
5. Yleensä ponsilauseimat, kuten yhtenäisyydestä Ranskassa, asemasta Suomessa, Persiassa, Argentinassa j. n. e.

Kansainvälinen parlamenttiliitto tulee säilyttämään oman päiväjärjestyksensä.

Päiväjärjestyksestä on poistettu englantilaisten ponsiehdotus siirtolaisuuskysymyksestä, koska se vastikään oli Stuttgartissa yksityiskohtaisen käsittelyn alaisena.

Eri maiden kongressissa käyttämä *äänimäärä* on sama kuin ennenkin, nimittäin: Saksalla, Itävallalla, Ranskalla, Englannilla ja Venäjällä 20 ääntä, Italialla 15, Yhdysvalloilla 14, Belgiassa 12, Tanskalla, Puolalla ja Sveitsillä 10, Australialla, Suomella, Hollannilla ja Ruotsilla 8, Espanjalla, Unkarilla ja Norjalla 6, Etelä-Afrikalla, Argentinalla, Bulgarialla, Jaappanilla, Rumanialla ja Serbialla 4, Luxemburgilla 2.

Puheenjohtaja **Vandervelde** huomauttaa, että kaikki sihteerin tekemät ilmoitukset ovat käsiteltävät toimiston ehdotuksina, joista kongressin on päätettävä.

Ei kukaan vastusta tehtyjä ehdotuksia, joten ne pidetään hyväksytyinä.

Ensimmäinen täysi-istunto päättyi kello 1 päivällä.

Suuri kansainvälinen juhlakulkue ja ulkoilma- kokous Söndermarkin puistossa.

Iltapäivä oli varattu Köpenhaminan sosialidemokratista puoluejäsentä varten ja oli niitä muualtakin saapunut. Selostamme onnistunutta ja suuremmoista mielenosotuskulkuetta ja puheita „Työmiehen“ mukaan:

„Jo kello 3 aikoina oli pitkä, leveä Vester Boulevard-katu sekä alkupää sen kanssa kulmittain olevaa Tietgensbrogadea tungokseen asti täynnä juhlivaa työväenliikkeen väkeä, sinertävät juhلامerkit rinnassa tai hatuissa. Komeita kukkasilla koristettuja järjestöjen lippuja liehui niin pitkälle kuin nähdä saattoi.

Yhä virtaa väkeä paikalle. Varsinkin etupäässä on kovaa tungosta. Järjestyneitä rivejä on siinä mahdoton muodostaa ihmisten paljouden takia. Siellä täällä jakavat naiset kukkia lähteville. Klo 4 kajahuttaa etupäässä kulkeva suuri soittokunta tanskalaisten työväenmarssin voimakkaat ensi säveleet. Rivi lähtee liikkeelle. Aluksi koetetaan pysyä kapeana rivinä, 5 à 6 henkeä rinnakkain, mutta siitä ei tule mitään, itsestään paisuu jono koko kadun levyiseksi. Jalkakäytävät ovat joka paikassa mustanaan väkeä; sieltä sivusta virtaa pitkin matkaa yhä paisuviin riveihin lisää joukkoa. Kielten sekoitus on alkupäässä, missä ulkomaalaiset vieraatkin enimmäkseen ovat, aivan täydellinen. Kuulee korvansa juuressa milloin tanskaa, saksaa tai ruotsia, milloin taas ranskaa, venettä, engelskaa j. n. e.

Pitkälle ei ole vielä päästy, kun huomataan ylhäältä satavan kukkia. Katsotaan, nähdään kadun viereisten punaisilla lipuilla koristettujen talojen ikkunat täynnään väkeä; sieltä naiset ja miehet kilvan heittelevät kukkia juhlakulkueeseen, heiluttavat hattujaan, nenäliinojaan, huudahtavat tervehdyksiä j. n. e. Sellaista enin osa matkan vartta. Keskivälissä tullaan komeain lippujen verhoamalle juhlaportille, jonka päälle on kirjoitettu tankaksi: „Tervetuloa 13:nteen piiriin!“ Se on kuulema vaaleissa Köpenhaminan punaisimpia piirejä. Sen kadut ja talot olivat enimmäkseen liputettuja; satamalla satoi kukkia työläisperheiden ikkunoista. Hurrattiin, heiluteltiin hattuja ja käsiä molemmin puolin. Työväentalon ohi mentäessä on riemu ylimmillään.

Kulku käy tietysti hitaasti näin suuressa tungoksessa. Noin 1½ tuntia kulettua tullaan komean juhlaportin kautta

Söndermarkin suureen puistoon.

Se on koristettu lipuilla ja paperilyhdyillä. Neljä puhujalavaa on rakennettu. Lippujen kantajat verhoavat ne lipuillaan punasiin vaippoihin. Ihmisvirta, joka tänne tulvi, ei näytä loppuvan koskaan.

Tämän jälkeen alkoivat puheet. 4 puhujalavalta lausuiivat eri maiden ja kansallisuuksien edustajat tervehdyksensä Tanskan työväestölle.

Puhujalavalta n:o 1

puhui ensiksi tunnettu ranskalainen puoluetoveri **Jean Jaurès**, joka lausui ihailevansa päivän suurta mielenosotuskulkuetta. Sosialismi antaa ihmisille vapauden ja oman arvonsa tunnon, sen on kulkue tänä päivänä osottanut. Jokaisella kansalla on ominaisuutensa, oma henkensä. Jokaisella kansalla pitää olla vapaus näiden kansallisten ominaisuuksiensa kehittämiseen. Tämä tulee toteutumaan kansainvälisen sosialismin turvissa.

Sosialismi asettaa meidän kannettavaksemme tavattoman edesvastuun. Meidänhän on synnyttävä uusi yhteiskunta. Taistellaamme tästä päivästä alkaen kaksinkertaisin voimin uutta feudalisminia, muutamien harvojen kapitalistien tuotantovälineiden omistusta ja kaikkia niitä inhimillisiä ja jumalallisia auktoriteetteja vastaan, jotka tukevat tätä nykyistä yhteiskuntaa. Eläköön kansainvälinen sosialismi!

Molkenbuhr—Saksa lausui, että Saksan työläiset tuntevat itsensä solidariseksi Tanskan työläisten kanssa. 70-luvun alkuvuosina, kun tanskalainen sosialistimarssi saapui Holsteiniin, tunsivat, että saksalaisilla ja tanskalaisilla työläisillä on samat edut valvottavana. V. 1883 täytyi Saksan sosialidemokratian tulla Tanskaan pitämään puoluekokousta. Se oli Bismarckin työtä. Hän uskoi raa'alla kädellä voivansa tukahuttaa sosialismin. Bismarck ja Estrup loivat militarismin. Mutta kun sosialismi kasvoi, kuoli Bismarckin politiikka. Sosialismi tekee kansat veljiksi, kun taas militarismi kiihottaa vihaan. Mutta vaikka kaikki näyttäisi olevan meitä vastaan, voittaa sosialismi kuitenkin lopuksi.

Saksan sotilaskeisari on taaskin pitänyt puheen. Saksan työläisten täytyisi olla päänsäkin, jolleivät he käyttäisi sitä puhetta hyödykseen.

Keir Hardie, Englannin työväenliikkeen valkopartainen edustaja, toi terveiset Tanskan työväelle Pohjanmeren takaa. Oli omistusta jonkun verran, että hän skottlantilaisena kansallisuudeltaan, toi nämä terveiset. Tanskalaisethan olivat olleet niin paljo tekemisissä Englannin kanssa sekä sodan että rauhan toimissa. Nyt käyvät taaskin molempien näiden maiden kansalaiset sotaa, mutta yhdessä, rinnatusten yhteistä vihollista, kapitalisminia vastaan. Kansainvälinen kongressi auttakoon sekin puolestaan kaikkien kansojen veljeydestä, yhden ainoan kansan kasvamista koko maailmassa — sillä nyt jo päivä koittaa, veljet, idän taivas jo valkenee!

Victor Adler—Itävalta: Me edustajat, jotka olemme tulleet tänne kaikilta maailman ääriä, olemme omin silmin nähneet sen mahtavan järjestämistyön, jonka sosialidemokratia täällä on suorittanut. Minä olen Itävallasta, joka on tunnettu taantumuksellisuudesta. Kuitenkin on ilahuttavaa, että sielläkin on voimakas sosialidemokratinen liike, joka on järjestynyt samaan tapaan kuin Tanskassakin. Tanska on ammatillisessa järjestymisessään esikuva koko maailmalle.

Sosialidemokratian on vallattava sivistys ja valistus, voittaakseen sen voimakkaan vastarinnan, joka sen edessä on. Yhteis-

voimin me kuitenkin kykenemme tämän vastustuksen lannistamaan. Meidän rakennuksemme on monien työläiskäsien työtä, sillä me emme ole Saksan keisarin tapaisia, joka yksin asettaa kruunun päähänsä. Kaikki sen vuoksi järjestöihin, sillä työläisten vapautuminen tulee tapahtumaan ainoastaan työläisten itsensä kautta.

Anseele—Belgia: Köpenhamina on ottanut meidät vastaan sellaisella juhlalla, joka osottaa, että Tanska on kyllin arvokas olemaan kansainvälisen kongressin kokoontumispaikkana, sen kongressin, jonka tulee luoda uudet perusteet toiminnallemme. Meidän on vallattava valtiollinenvalta. Miehiä, jotka vallottavat kapitalismiin on meidän riveissämme. Ammattiyhdistysliike ja osuustoiminta ovat välttämättömiä sosialismin palvelijoita. Meidän on taottava omilla vasaroillamme. Meidän on kasvatettava itseämme, ottaaksemme hallituksen ja hallinnon haltuumme. Kun tämä on tapahtunut, silloin alkaa taistelu, silloin olemme me voima, joka ajaa porvariston pois kaupan alalta ja pankeista. Kongressin on nähtävä, että osuustoiminta on välttämätön.

Herman Lindqvist—Tukholma, kuvaili Ruotsin työläisten viime vuotista taistelua työnantajia vastaan. Sosialismin mukana seuraa ammattiyhdistysliike. Sen tietävät meidän vastustajamme, ja sen vuoksi saimme me jättiläissulun. Mutta vihollistemme yritys ei onnistunut. Tästä saavat Ruotsin työläiset kiittää tanskalaisia tovereitaan.

Plehanoff, Venäjän tunnetuin sosialidemokraatti, puhui viimeksi. Hän lausui, ettei Venäjän sosialidemokratia koskaan tule unohtamaan sitä myötätuntoa, jota Tanskan työväestö osotti Venäjän vallankumousta kohtaan sen kaikissa vaiheissa. Kaikkien maiden kapitalistit kantavat vihaa vallankumousta kohtaan. Ainoastaan Ranskan taantumuksellisen porvaristotasavallan rahoilla Venäjän sortohallitus pysyy pystyssä. Meidän vaatimuksemme kongressissa on agitatsionin järjestäminen kuolemanrangaistusta vastaan, sillä Venäjän joka kylässä on ruumiita. Europan kullalla kustannetaan sortajia. Venäjän kansa herää vielä kerran ja silloin saavat pistimet ajattelemissa — ja pistimille ei nyt voi vallan hyvin asettua istumaan.

Puheet tältä lavalta loppuivat. 500 laulajaa kaiuttivat valtavalla innostuksella sosialistimarssin.

Puhujalava n:o 2.

Legien—Saksa: Saksan ammattijärjestön puheenjohtajana toi Saksan työläisten tervehdykset. Sosialismille eivät valtakuntien rajat merkitse mitään. Se kulkee niiden ylitse.

Saksan hallitus kohtelee tanskalaisia Pohjois-Schleswigissä raa'asti ja oikeutta polkien. Tätä Saksan työläiset vastustavat. He tuntevat, että kaikki maailman työläiset kuuluvat yhteen ja että ainoa vihollinen on vallassaoleva kapitalistiluokka.

Nemec toi terveiset Böömistä, jossa tsekkiläisen sosialidemokratian on pakko taistella, paitsi militarismia ja kapitalismia, myöskin katolista papistoa vastaan.

Englantilaisten puolesta puhui tällä lavalla **Ramsay MacDonald**, joka loistavassa agitatorisesti vaikuttavassa puheessa esitti maamiestensä terveiset tanskalaisille tovereille.

Mano, verellä tahratun Espanjan edustaja, lausui vakaumukseensa, ettei hänen maassaan ennen paremmat, edes jonkun verran siedettävät olot pääse valtaan, ennenkuin nykyiset vallanpitäjät on kukistettu. Odotettu vallankumous tulee pian päättymään kumouksellisten voitolla.

Vaillant, harmaahapsinen Parisin kommunistin sankari, ilmaisee innostunein sanoin uskonsa sosialismin toteutumisesta työläisten kansainvälisen yhteenliittymisen ja vallankumouksen kautta.

Branting—Ruotsi, kiitti sydämellisin sanoin tanskalaisia työläisiä siitä avusta, jota olivat suursulun aikana antaneet ruotsalaisille tovereilleen.

Viimeksi puhuivat Venäjän sosialivallankumouksellisen puolueen jäsen **Rubanovitsh** ja puolalainen **Bronski**, esittäen kumpikin Tanskan työläisille synkkiä kuvia maasta, jossa sosialidemokratian on vielä ankarasti kamppailtava alkeellisimpien oikeuksiensa, sanan vapauden puolesta.

Puhujalava n:o 3.

Puhumaan nousi ensiksi Saksan valtiopäiväin jäsen **Ledebour**: Kun me tänään näimme tämän valtavan kulkueen, sanoimme jokainen itsellemme: täällä on meillä jotakin opittavaa. Me voimme kaikki saada oppia toisiltamme. Meillä saksalaisilla on etuja, joita ei ole toisilla, meillä on vastustajia, jotka tuhuuudessaan hyödyttävät puoluettamme taistelussa juuri heitä itseään vastaan. Meillä on vastustaja, jonka yksi ainoa puhe hyödyttää

meitä enemmän kuin kaikki meidän omat sanamme. Minä olen tänään, kun tulin Ruotsista, lukenut teidän puolueenne lehdestä suurella nautinnolla tämän puheen, Saksan keisarin maljapuheen Königsbergissä. Sillä puheella me teemme Saksassa hyvää työtä. Sosialidemokratia on ainoa rauhanpuolue. Toisilla kyllä on myöskin rauha huulillaan, mutta miekka kädessään ja ne elävät ainoastaan muiden kansojen sortamisella ja riistämällä. Me sosialidemokratit taistelemme kaikkea sortoa vastaan, me vastustamme kaikilla mahtikeinoillamme puolalaisten ja tanskalaisten sortoa Saksassa sekä Venäjän yrityksiä riistää Suomelta sen vapaus. Me vaadimme vapautta joka kansalle, joka miehelle ja naiselle.

Morris Hillquit, Yhdysvaltain edustaja, lausui, että Amerikkaa pidetään vapauden, edistyksen ja kansanvallan maana.

Mutta mitalilla on kauhistuttava toinenkin puolensa. Noin 1,000 monimiljonärin rinnalla on siellä miljoonia työmiehiä, jotka nääntyvät kurjuuteen. 1 1/2 miljoonaa nuorta lasta on jo tehtaissa menettänyt vapautensa. Satoja tuhansia työläisäitejä kuolee nälkään. Meidän vapautemme on vain ulkokuorta ja meidän edistyksemme on edistystä vain työläisten riistämisessä. Me elämme teollisuuspuolan, politisen ja moralisen pulan aikaa. Keväällä saimme me ensimmäisen politisen voittomme Milwaukeessa. Marraskuussa tapahtuvat kongressin vaalit ja minä uskallan ennustaa teille, että puolueemme näissä vaaleissa vahvistuu tavattomasti.

Troelstra—Hollanti lausui tanskan kielellä ihailevansa sitä työtä, jonka Tanskan sosialidemokratia on suorittanut. Tanskan puolue, ammattijärjestöt ja sanomalehdistö kelpaa esikuvaksi muille.

Vandervelde—Belgia lausui myöskin ihastuksen mielenosotuskulkueseen suuremmoisuuuden johdosta. Pienillä mailla on paras tilaisuus luoda suuria järjestöjä. Belgiassa on meillä kyllä suuri teollisuus. Mutta tietämättömyys ja valistuksen puute on suuri. Tanska on maanviljelysmaa, kuitenkin on teidän sosialidemokratianne vahva ja teidän sosialinen sivistyksenne suuri. Teillä on tietäminen ja voiminen sama asia.

Ole Lian—Norja kiitti tanskalaisia norjalaisten heiltä saamasta opista. Paras Tanskan lahja kuitenkin on sosialismi ja ammatillinen järjestyminen. 10 vuotta takaperin oli Norjassa 3,000 ammattijärjestöön kuuluvaa, nyt on jo 50,000. Tämä valtava kasvaminen antaa toivoa, että sosialidemokratia lopultakin voittaa.

Yrjö Sirola—Suomi valitti aluksi, ettei voinut tulkita ajatuksiaan tanskan kielellä, jonka kirjallisuuden kautta niin paljon

kulttuurivaikutuksia on Suomeen saatu. Tanska on myös ollut se siltä, jota myöten sosialismi on Europan suurista sivistysmaista tullut Ruotsin yli Suomeen. Pieninä kansoina ovat niin Tanskan kuin Suomen kansat vaarassa polkeentua maailman valtapolitiikan hunnilaisryntäysten jalkoihin. Tanskan toverilehdessä oli juuri tänään kirjoitus, jossa lausuttiin vakaumus, että pienen kansan itsenäisyyden ja vapauden ainoa toivo on maailmanrauhassa, minkä luo työväen yhteenliittyminen. Kuinka monta vertaa selvemmin Suomen köyhälistön täytyykään tuntea, että sen ainoa turva on kansainvälinen työväenliike. Sitä saamme jo kiittää niin paljosta: tiedollisista opetuksista, kokemuksista, jopa rahallisistakin avustuksista (kuten Tanskasta), kun on ollut suuria työtaisteluita. Venäjän vapausliike taas antoi meille tilaisuuden muutamia kalliisiin vapauden vuosiin. Ja kun taantumus viime talvena näytti kyntensä, riensivät eri maitten toverit eduskuntain sisä- ja ulkopuolella tukemaan taisteluamme. Suomen asialla on ollut kyllä puoltajia oikeusoppineitten ja porvarillisten kesken, mutta niiden vaikutus ei ole voinut olla suuri, nämät samat porvarilliset kun itse kannattavat omain hallitustensa sortopolitiikkaa. Toista on työväen rohkaiseva toveruus.

Nationalismi, kansalliskiihotus on kapitalistien viimeisiä verhoja, mutta se onkin samallinen kuin tanskalaisen sadun keisarin uudet vaatteet, joita vaan uskoteltiin olevan, mutta joita lapsen terve järki ei nähnyt ja tämä julistikin: keisarihan on alasti! Työväenluokan terve järki, tieteen vielä kirkastama, osottaa kapitalistien kansalliskiihkoverhoa, huudahtaen: keisarin uudet vaatteet! Kapitalismi on alaston! Suomessakin, jossa kansallinen olemus on niin uhattu, kuten päivän lehdissä taas sähkösanoma kertoo, sielläkin paljastuu porvarisitsekkyyys siten, että kapitalistit, joiden etuja jokin eduskunnan hyväksymä laki uhkaa, rientävät hakemaan apua vierailta vallanpitäjiltä (hyi-huutoja kansanjoukosta ylt'yleensä). Meidän tehtävämme on riistää kaikki kapitalismin korulauseverhot ja kun se kaikessa alastomuudessaan paljastuu, vetäytyvät siitä erilleen kansan suuret joukot ja silloin ei muuta kuin Lassallen neuvon mukaan: peukalot silmiin ja polvi rinnalle. Kaikkien maitten köyhälistön luokkataistelu on kukistava valtiollisen sortovallan, poistava kirkollisen pimityksen ja poistava niiden perustan: kapitalistisen riistämisen.

Esitti lopuksi eläköönhuudon kansojen oikeuksia ja vapautta tukevalle kansainväliselle sosialidemokratialle.

Puhujalava n:o 4.

Pernersdorfer, Itävallan eduskunnan varapuhemies, lausui olevansa ylpeä saadessaan puhua työväestölle, joka kykenee panemaan toimeen sellaisia juhlakulkueita kuin tämänpäiväinen. Itävallassa ei sellaista uskalla edes ajatellakaan. Siihen me vielä olemme liian heikkoja, sillä meillä on muiden lisäksi vielä sellainen vihollinen, jota täällä ei ollenkaan tunneta: katolinen kirkko. Se on sellainen pimeyden mahti, että sen valta on ensin murrettava ennenkuin päivä koittaa. Se kyllä onnistuu kun seuraten Tanskan loistavaa esimerkkiä kokoamme kaikki voimamme yhteen. Me yhdymme teihin ja kaikkien maiden työläisiin vallottaaksemme koko maailman.

Van Kol—Hollanti: Olemme taaskin koolla tarkastamassa voimiamme ja meitä ilahuttaa nähdä, kuinka paljon me olemme vahvistuneet. Eikä vähimmän täällä pienessä Tanskassa, josta on tullut todellisuudessa suuri Tanska. Minä voin parhaiten nähdä maailman sosialidemokratian tavattoman kasvamisen, minä, joka olen ollut mukana koettelemuksen ja ahdistuksen vuodetkin. Meidän ensimmäinen Internationalemme oli lähinnä vain mielenosotus. Uusi on käytännön työtä. Takanamme on mustaa; edessä loistaa valo. Ja me kulemme voitonriemussa valoa kohti, jos vain kaikki nuoret, se sukupolvi, joka on minun jälessäni tuleva, täyttää velvollisuutensa.

Varandian, Armenian ensimmäinen edustaja kansainvälisissä sosialistikongresseissa, lausuu: Minä puhun Armenian nimessä. Meidän kansamme on vanha sivistyskanssa, mutta se on jaettu eri valtojen kesken, sorrettu kuten Puola ja Suomi. Me odotamme vapauttamme sosialidemokratialta ja meidän toiveemme virkistyvät kun me näemme sen mahdin, joka työläisillä, sorretuilla on kaikissa maissa, etenkin Tanskassa. Mitään sellaista, minkä näimme tänään, ei Turkissa vielä uskalla edes uneksiakaan. Mutta se muuttuu kerran kuitenkin todellisuudeksi, sillä kansan henkeä ei koskaan tukahuteta.

Viimeksi puhui Unkarin edustaja **Buchinger**, joka kuvaili Unkarin onnettomia oloja. Sosialidemokratinen puolue maassa on vielä pieni ja heikko.

Kun puheet olivat loppuneet, hajaantuivat kuuntelijat ympäri puistoa. Koko illan kaikui laulu ja soitto. Ilotulitus räiskyi ilmassa valaisten hämärtyvää puistoa.

Toinen täysi-istunto.

Torstaina 1 päivänä syyskuuta 1910.

Istunto alkaa kello 10¹/₄.

Puheenjohtajana toimii **Branting**—Ruotsi, joka avaa istunnon seuraavalla puheella:

Kun olen luullut voivani ottaa vastaan suuren kunnian olla yhtenä teidän puheenjohtajistanne, niin tapahtuu se kahdesta syystä. Ensinnäkin näen siinä Internationalen tunnustuksen, että ruotsalainen työväki on rehellisesti voimainsa mukaan täyttänyt velvollisuutensa yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Kun me, jotka alusta alkain olemme olleet mukana ruotsalaisessa liikkeessä, kun me, jotka 25 vuotta takaperin näimme, miten pieni toverien joukko silloin oli, jolloin meille joka päivä vakuutettiin, että rauhalliset, harkitsevat ja valistuneet ruotsalaiset työläiset eivät milloinkaan tule seuraamaan punaista lippua, jota silloin ensimmäisenä täällä salissa saapuvilla oleva vanha veteraanimme toveri Palm kantoi (Suosiota), kun me ajattelemme myöhäisempää kehitystä, voimme todeta, miten suunnaton kehitys meidänkin maassamme on ollut. Stuttgartin kongressin jälkeen on meillä ollut vaalit, jotka ovat tehneet edustajaimme lukumäärän toisessa kamarissa kaksinkertaiseksi. Meillä on nykyään 35 sosialidemokratista edustajaa Ruotsissa. (Vilkasta suosiota). Me olemme edelleen viime vuonna, kuten te kaikki tiedätte, taistelleet suuren taistelun. Meillä ei ollut kestettävänä taisteluja ainoastaan työnantajien, vaan maamme koko porvarillisen yhteiskunnan kanssa. Vaikkakaan emme ole suoriutuneet siitä voittajina, niin vielä vähemmän voitettuina, maahan poljettuina. Vielä toisestakin syystä olen luullut voivani ottaa vastaan tämän kunniapaikan. Meillä on tässä kongressissa tärkeitä kysymyksiä keskusteltavana ja varmaankin on yksityiskohdissa huomattavia mielipiteiden eroavaisuuksia olemassa, sikäli kun olot eri maissa ovat eri tavalla kehittyneet. Mutta pääkysymyksessä olemme kaikki

yksimielisiä. Toivomme sen vuoksi, että kongressi niin sanoaksemme itse johtaa itsensä. Me toivomme, että käsittelemällä päiväjärjestyksessä olevia kysymyksiä hankitaan lisäselvyyttä liikkeen päämäärästä ja kaikista niistä kysymyksistä, jotka eri maissa ovat lähellä työväenliikkeen sydäntä. Ja meidän velvollisuutemme on, itseisten ja pysyen todellisuuden pohjalla, tavoitella korkeimpia ihanteita. (Vilkasta suosiota).

Kansainvälisen toimiston sihteeri **Huysmans** tekee joukon ilmoituksia kongressin johdosta. Kongressille on saapunut useita satoja kirjelmiä, joukossa Armeenian, Salonikin ammattiyhdistyksiltä, Länsi-Australian sosialistiselta liitolta, turkkilaiselta sosialidemokratiseilta puolueelta, toveri *Katajamalta* Japanista. (Vilkasta suosiota). Lopuksi Huysmans lukee kokoukselle, joka vilkkaasti osottaa suosiotaan, *Bebeliltä* saapuneen kirjeen. Kirjeessään lausui Bebel hartaasti halunneensa saapua tähän kansainväliseen kongressiin, mutta olevansa valitettavasti estetty. Kiitti senvuoksi kirjeellisesti kaikkia niitä järjestöjä, jotka hänen 70:nä syntymäpäivänään olivat häntä onnitelleet.

Puheenjohtaja **Branting**: Olen varma tulkitsevani teidän kaikkien tunteita, kun lausun tämän kirjeen lähettäjälle parhaat kiitokset ja vakuutan, että kongressi tuntee olevansa hänen kanssaan yksimielinen taistelussa suuren yhteisen päämäärän hyväksi. Olen myöskin varma teidän kaikkien suostumuksestanne ehdottaessani, että lähettäisimme veteraanillemme ja Internationalen esitaistelijalle August Bebelille tervehdyssähkösanoman hänen kirjeensä johdosta. (Vilkasta suosiota).

Päätetään antaa toimiston tehtäväksi lähettää sähkösanoma.

Edustajain lukumäärä.

Toimiston puolesta ilmoittaa sen sihteeri

Huysmans: Kongressissa on saapuvilla 887 täysinoikeutettua edustajaa. Eri maat ovat lähettäneet seuraavan määrän: Saksa 189, Ranska 78, Itävalta 72, Böömi 36, Englanti 84, Venäjä 38,

Italia 9, Pohjois-Amerikan Yhdysvallat 26, Belgia 26, Ruotsi 86, Tanska 146, Puola 17, Sveitsi 13, Unkari 14, Suomi 19, Hollanti 14, Norja 31, Espanja 4, Turkki 4, Serbia 3, Argentina 1, Bulgaria 7 ja Rumania 2.

Tämän jälkeen siirrytään päiväjärjestykseen, jolloin ensinnä tulee käsiteltäväksi

Työttömyyskysymys.

Tästä esitti neljäs valiokunta seuraavan ponnen:

„Kongressi toteaa, että työttömyys on kapitalistisesta tuotantotavasta erottamaton sekä että se vasta tämän mukana tulee häviämään.

Kapitalistisen tuotantotavan järjestelmän vallitessa ei työttömyyden poistaminen niin ollen voi tulla kysymykseen, vaan ainoastaan sen vähentäminen ja sen seurauksien lieventäminen.

Kongressi vaatii työväen järjestöjen hoitamaa, yleistä, pakollista työttömien avustusta, jonka kustannukset tuotantovälineiden omistajien on suoritettava.

Työväenluokan edustajien tulee julkisilta viranomaisilta vaatia:

1) Tarkkoja ja säännöllisiä tilastollisia tietoja työttömyydestä.

2) Riittävän laajoja hätä-aputoita työttömille ammattiyhdistysten hyväksymillä palkoilla.

3) Ylimääräistä työttömyyskassojen avustamista pula-aikoina.

4) Työttömäin avustamisesta ei saa olla seurauksena heidän valtiollisten oikeuksiensa vähentäminen.

5) Sellaisten työnvälityslaitosten perustamista ja avustamista, joissa työläisten vapaudet ja edut tulevat ammattiyhdistysten toimesta valvotuiksi.

6) Työpäivän lyhentämistä lainsäädäntötoimin.

7) Siksi kun toteutetaan yleinen, julkisoikeudellinen, pakollinen työttömien avustus, on julkisten viranomaisten rahallisesti kannatettava ammattijärjestöjen työttömyysavustusta. Tämä avustus ei

saa millään tavalla ehkäistä ammattijärjestöjen riippumattomuutta.“

Valiokunnan selostelija tästä kysymyksestä on

tri **Adolf Braun**—Itävalta, joka lausuu: Me olemme kaikki oppineet tuntemaan työttömyyden työväenluokan elämää syvästi koskevana sairautena. Yhdysvalloissa, Englannissa, Saksassa, Itävallassa, Venäjällä ja Japanissa olemme saaneet läpikäydä suunnattomia pulakausia. Kaikkialla keskustellaan kysymyksestä, miten olisi mahdollista kapitalistisen tuotantotavan vallitessa löytää apu-neuvo työttömyyttä vastaan.

Meidän täytyy välttämättä tehdä itse yhteiskunta vastuunalaiseksi työväenluokan raskaista kärsimyksistä. Yhteiskuntahan tuntee itsekin, että sitä järkytetään perusteitaan myöten, kun sadoillatuhansilla työläisillä ei ole työtä, kun satojen tuhansien perheiden täytyy nähdä nälkää. Mutta samaten kuin asuntokysymyksessä kerätään yhä enemmän ainehistoa ja tehdään kaikkia mahdollisia ehdotuksia, mutta kuitenkin se, minkä vallitsevat luokat tekevät, ei lainkaan tunnu verrattuna tehtävän suunnattomaan laajuuteen, samaten on laita myöskin työttömyyden suhteen.

Sosialidemokratisen puolueen kanta työttömyyteen nähden on täysin selvä. Me tiedämme että työttömyys on mitä läheisimmin ja eroittamattomasti yhteydessä kapitalistisen yhteiskuntajärjestyksen kanssa, ja että me emme voi sitä poistaa niin kauan kuin kapitalistinen tuotantotapa vallitsee. Me tiedämme myöskin, että meidän, tämän tuotantotavan vallitessakin, on kuitenkin tehtävä kaikkemme, lieventääksemme työväenluokan kurjuutta. Myöskin työttömyyttä täytyy meidän koettaa lievittää, mikäli se on mahdollista, ja sen täytyy tapahtua sen painostuksen kautta, jota me harjoitamme vallitsevia luokkia kohtaan. Nykyäänhän ovat olot sellaisia, että työväenluokan on yksinään kannettava työttömyyden kustannukset. On ollut aikoja, jolloin olemme kateellisina valvoneet, että ainoastaan ammattiyhdistykset saivat käydä taistelua työttömyyttä vastaan. Mutta se kuorma, jonka ammattiyhdistykset ovat täten vapaaehtoisesti ottaneet kantaakseen, on tullut suunnattoman suureksi. Meidän huonoon huutoon joutuneet lakkoyhdistyksemme käyttävät 25 % enemmän varojaan työttömyysvakuutukseen kuin suoranaiseen taisteluun pääomaa vastaan. Me olemme edelleen huomanneet, etteivät ammattiyhdistykset heikkene, vaan päinvastoin vahvistuvat, vaikkakin myöskin järjestymättömät työttömät saavat avustusta. Me emme nykyään enää kannata sitä mielipidettä, että

me tarvitsemme työttömyysavustusta hankkiaksemme jäseniä ammattiyhdistyksiin. Ainakin edistyneemmissä maissa riittää nykyään jo ammattiyhdistysagitatiot, pelkkä valistustyö ammattiyhdistysten tarkoitukselta. Työttömyysavustus ei ole suoranaisesti yhteydessä ammatillisten taistelupäämäärien kanssa. Me vaadimme senvuoksi julkis-oikeudellista, yleistä ja pakollista työttömyysavustusta valtiolta, jonka on otettava pois ammattiyhdistyksiltä se, mikä ei kuulu ammatillisiin tehtäviin ahtaammassa merkityksessä. Me saamme odottaa läheisinä vuosina suuria teknillisiä ja taloudellisia vallankumouksia, jotka saattavat teollisen vara-armeijan suunnattomasti kasvamaan ja pakottavat loistavasti johdetut ammattiyhdistyksemme käyttämään rahallisten suoritustensa ja järjestelykykynsä pääpainon työttömyyden lieventämiseksi. Se ei kuitenkaan ole ammattiyhdistysten päätarkoitus, eikä niiden pääasiallinen merkitys. Sen vuoksi ei meidän ole otettava työttömyyden kaikkia rasituksia leveille hartioillemme, vaan pakotettava yhteiskuntaa tekemään velvollisuutensa, etenkin koska yksinään kapitalismi on saanut etuja työttömyydestä.

Me emme kuitenkaan tahdo odottaa kunnes yleinen, pakollinen ja julkis-oikeudellinen työttömyysavustus on todella pantu käytäntöön, vaan tahdomme pitää huolta siitä, että valtio, yhteiskunta, kaikki julkis-oikeudelliset laitokset ja ennen kaikkea kunnat ryhtyvät tehokkaampiin toimenpiteisiin työttömyyttä vastaan. Neljäs valio-kunta oli siinä suhteessa sitä mieltä, että niinhyvän työttömyyttä vastaan käydyn taistelun menestymiseksi, kuin myöskin tunteaksemme ne olot, joiden alaisina köyhälistö kärsii, on aluksi säännöllinen, uusi työttömyyden laajuuden *selvittely* välttämätön. Me vaadimme edelleen, että ylimääräisten *hätäaputöiden* kautta pidetään huolta työttömistä. Me olemme kuitenkin kaikki omaksuneet sen toivomuksen, jota ennen kaikkea englantilaiset edustajat kaikella tarmolla edustivat, että nämä hätäaputyöt eivät saa saada hyväntekeväisyyden ja avustuksen luonnetta. Me olemme asettaneet yhteiskunnan velvollisuudeksi hankkia työttömille *työtä* ilman mitään siveellistä, valtiollista tai yhteiskunnallista vahinkoa sille, joka käyttää hyväkseen työttömyysavustusta. Hänen valtiollisten oikeuksiensa täytyy ennen kaikkea jäädä rajoittamattomiksi, mutta hätäaputöitä täytyy myöskin estää muuttumasta likakilpailuksi ja antamasta aihetta palkkain laskeutumiseen. Me vaadimme tämmöisiä töitä varten myöskin ammattiyhdistysten hyväksymiä palkkoja (fair wages). Me vaadimme edelleen ylimenotoimenpiteenä suurten pulakausien aikana

avustusta kaikille työttömille luokille. Työttömyshuolenpidon järjestämiseksi vaadimme julkisia *työnvälitystoimistoja*, joita kuitenkin voimme tunnustaa ainoastaan silloin, kun niissä työläisten eduista huolehditaan sen kautta, että ammattiyhdistyksillä on mahdollisuus tarkastaa työnvälitystoimitusten hoitoa ja siihen vaikuttaa. Me vaadimme edelleen, että *ammattiyhdistysten työnvälitystoimistoja* on avustettava yleisistä varoista. Mutta nämä avustukset eivät saa millään tavalla rajoittaa ammattiyhdistysten vapautta. Siinä pääasiallisimmat näkökohdat siinä ponsilauselessa, joka luultavasti ei tule ketään teistä tyydyttämään ja jota valiokunnan selostelijaksi tuomittu puoluetoverinnekaan ei täysin kannata. Mutta meidän täytyi laatia yhteensovitus ottamalla huomioon eri maiden tarpeet ja ottamalla huomioon eri maiden ammattiyhdistysten taloudelliset olot ja voiman. Me olemme käyttäneet useampia tunteja saadaksemme kokoon ponsilauselessa, joka jossakin määrin vastaa kaikkien jäsenten toiveita. Saadaksemme aikaan yhtenäisemmän ponsilauselessa, olemme tehneet paljon myönnytyksiä, emmekä häikäilemättä edustaneet omaa mielipidettä. Tahdomme palata kotiin tästä kongressista antamalla työväenluokalle vakauksen, että kaikkea, mitä sen hyväksi voidaan tehdä, toivoo kongressi, ja että me kaikki eri maissa tulemme tämän kongressin jälkeen täydellä tarmollamme sen puolesta taistelemaan. (Vilkasta suosiota).

Macdonald—Englanti (Labor Partyn ja Independent Labor Partyn jäsen): Englantilaisen osaston mielestä on esillä oleva ponsilauselessa liian heikko. Se olisi toivonut, että ensi sijassa olisi vaadittu „oikeutta työhön“ ammattiyhdistysten määräämillä palkoilla (fair wages). Myöskin on ponsilauselessa täynnä aukkoja, eikä sitä ole lopullisessa sanamuodossaan edes esitetty englantilaiselle osastolle. Muutosten ehdottaminen ei kuitenkaan enään ole paikallaan. Englantilainen osasto ei sen vuoksi voi äänestää ponsilauselessa puolesta. Tämä ei kuitenkaan tapahdu sen vuoksi, ettei se kannattaisi ponsilauselessa mielipiteitä ja toivomuksia. Etenkin on myöskin englantilainen osasto sitä mieltä, että kapitalistinen tuotantotapa on syynä työttömyyteen ja että sen velvollisuudeksi on pantava, käydä estämään työttömyyden seurauksia. Ponsilauselessa yksityiskohtia ei englantilainen osasto kuitenkaan voi kannattaa.

Valiokunnan selostelija **Braun**: Olen Macdonaldille erittäin kiitollinen siitä, että hän on lausunut kannattavansa ponsilauselessa

perusajatuksia, vaikkakaan hän ei ole yksimielinen kaikkiin sen yksityiskohtiin nähden. Ponsilauselma on kerta kaikkiaan yhteensovittelu ja sitä on enemmänkin vastustettu kuin mitä Macdonald teki. Voin vakuuttaa, että englantilaiset edustajat valiokunnassa ovat taistelleet erikoisten vaatimustensa puolesta sitkeydellä, joka on englantilaisille ominaista. Jos Macdonald näkee erikoista jyrkkyyttä siinä, että ponsilauselmassa olisi ensi sijalla täytynyt vaatia „oikeutta työhön“, niin voin hänelle selittää, että „oikeudesta työhön“ on esim. saksalaisilla peräti erilaisia mielipiteitä. Jo preussilaisessa maa-oikeudessa puhutaan, kuten tunnettu, „oikeudesta työhön“. Sama vaatimus loi vuonna 1848 kansalliset työpajat. Nyt yhdistää Macdonald „oikeuden työhön“ vielä ammattiyhdistysten hyväksymien palkkojen (frair wages) kanssa. Mutta tätä vaatimusta ei kapitalistinen yhteiskunta voi täyttää. Meidän täytyy senvuoksi koettaa lieventää työttömyyden seurauksia väliaikaisilla keinoilla. Työttömyyttä ei voida poistaa vaatimalla „oikeutta työhön“, vaan ainoastaan poistamalla kapitalismi. (Vilkasta suosiota).

Tanskalaiset toverit pyytävät minua mainitsemaan, että me olemme täällä Tanskassa valtion avulla tapahtuvan työttömyyden vastustamisen klassillisella kokeilun maaperällä. Tanskalaisten edustajain väsymätön työ ja heidän yllytyksensä joukkojen keskuudessa on pakottanut valtiota tekemään jotakin työttömyyden vastustamiseksi. Ennen kaikkea on Tanskan valtio tukenut ammattiyhdistyksiä, pitäen niitä paraina järjestöinä työttömyyden lieventämiseksi.

Joukko saksalaisia ammattiyhdistyksiä toivoo näkevänsä ponsilauselmassa tehtävän vielä muutamia muodollisia muutoksia. Minä luulen teidän suostuvan siihen, että suoritan toimiston kanssa tämän puhtaasti muodollisen työn.

Enemmän kuin sata vuotta takaperin selitti Sismondi, Ricardon jälkeen huomattavin porvarillinen kansantalouden tutkija, että työnantajat ovat vastuunalaisia siitä vahingosta, jonka he aiheuttavat työväenluokalle työttömyyden kautta. Samaa sanomme mekin, vaatiessamme että kapitalistisen järjestelmän kannattajien ja siitä nauttivien on ryhdyttävä toimiin työttömyyden seurauksia estääkseen.

Quelch—Englanti (Socialdemocratic Partyn jäsen): Mekin olemme Macdonaldin kanssa samaa mieltä. Semmoisena kuin saksalainen ponsilauselma on laadittu, ei englantilainen osasto voi sitä hyväksyä. Se on kuitenkin, ja siinä erehtyy Macdonald,

asettunut määrätyle kannalle ponsilauseleman suhteen. Sen täytyy joko äänestää ponsilauselmaa vastaan taikka pidättäytyä äänestämästä. Jos me palaisimme kotiin mukanaamme tämä ponsilauselma, niin aiheuttaisimme omalle työttömyyden lieventämiseksi käydylle liikkeellemme vaikeita vaurioita, ennen kaikkea sen vuoksi, että ponsilauselma on liian heikko.

Kongressi suo toimistolle oikeuden toimittaa muodollisia muutoksia ponsilauselmassa.

Puheenjohtaja **Branting**: Ehkä riittää niille englantilaisille edustajille, jotka ainoastaan määrätyleillä edellytyksillä voivat äänestää ponnin puolesta, että heidän selityksensä on annettu julkisesti täysi-istunnossa. Me voimme siinä tapauksessa saada aikaan mahdollisimman yksimielisen päätöksen.

Macdonald ja **Quelch** huutavat: Englantilainen osasto pidättäytyy äänestämästä.

Valiokunnan ponsi hyväksyttiin senjälkeen suurella enemmistöllä.

Äänestyksen jälkeen selittää **Brouckère**, että joukko ranskalaisia edustajia on samaten pidättäytynyt äänestämästä. (Vilkasta suosiota englantilaisten pöydässä).

Päivällisaika alkaa kello 12³/₄.

Iltapäivä-istunto.

Puhetta johtaa **Jeppesen**—Norja.

Esitetään viidennen valiokunnan ponsiehdotukset, jotka koskevat valtiollista yhtenäisyyttä, kuolemanran- gaistusta, Argentiinaa, Japania, Turkkiä, Espanjaa, Persiaa ja Suomea.

Ponnet olivat seuraavan sisältöisiä:

Valtiollinen yhtenäisyys.

„Köpenhaminan kansainvälinen kongressi viittaa vielä kerran Amsterdamin kongressin päätökseen, joka koskee puolueen yhtenäisyyttä, ja

siihen katsoen, että köyhälistö muodostaa jakamattoman kokonaisuuden ja että senvuoksi Internationalen jokaisen osaston velvollisuutena on muodostaa yhtenäinen ja koottu ryhmä sekä hävittää kaikki sisäiset riidat oman maan ja koko maailman työväenluokan edun vuoksi,

ja lisäksi siihen nähden, että sosialistinen liike Ranskassa saa kiittää tapahtunutta yhtymistä huomattavasta edistymisestään vallassa ja merkityksessä,

kehottaa kongressi kaikkia kansallisia osastoja, jotka vielä ovat hajaantuneina, mahdollisimman nopeasti aikaansaamaan yksimielisyyden,

ja antaa kansainvälisen toimiston tehtäväksi tarjota välitystään semmoisen yhdistymistyön suorittamiseksi“.

Kuolemanrangaistus.

„Porvarillinen valistus on uusaikaisen kehityksen kynnyksellä tuominut kuolemanrangaistuksen synkän keskiajan raakalaisperinnöksi. Vallankumoukselliselle porvaristolle eivät edistyksen ihanteet ja ihmisyyden olleet pelkkiä tyhjiä sanoja, ja sen takia julistivat sen parhaat edustajat kaikissa maissa taistelun laillisuuden muotoon puetun, kylmäverisen, järjestelmällisen ihmismurhan kulttuurihäpeää vastaan.

Senjälkeen on tässäkin suhteessa tapahtunut perinpohjainen muutos. Yhä mahtavampi ja yhä kärjistävämpi taistelu porvariston ja uudenaikaisen köyhälistön välillä, köyhälistön, joka yhä enemmän ja enemmän tulee kaikkien maitten julkisen elämän keskuksiksi, on vaikuttanut, että nykyinen turmelletun porvaristo on muitten kansanvaltaisten ja vapaus-päämääriensä mukana myöskin luopunut taistelusta kuolemanrangaistusta vastaan. Käyttävätpä hallitsevat luokat nyt yhä enemmän kuolemanrangaistuksen häpeällistä asetta niin hyvin selviytyäkseen oman kapitalistisen yhteiskuntansa hajaantumistuloksista, kuin myös voimakkaasti pai-

naakseen alas taistelevaa köyhälistöä. Saksassa ja muutamissa muissa niinkutsutuissa sivistysmaissa on jonkun aikaa sitte joukko tieteen ja taiteen kuuluisuuksia, porvarillisen intelligenssin loistavia edustajia, asettunut puolustamaan kuolemanrangaistuksen välttämättömyyttä. Kuuluisat uudenaikaisen rikostieteen edustajat ovat vasta äsken puolustaneet oleellisia muutoksia turva-
paikkaoikeuteen, etenkin mikäli on kysymys pakolaisista tsaarin valtakunnasta, mitkä muutokset todellisuudessa uudelleen palauttaisivat kuolemanrangaistuksen myöskin sellaisiin maihin, joista, kuten Hollannista, kuolemanrangaistus on vuosikymmeniä sitten poistettu. Ranskan tasavallan eduskunnassa hyljättiin viime vuosina lakiehdotus kuolemanrangaistuksen poistamisesta. Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa käytetään kuolemanrangaistusta aseena ammatillisesti taistelevaa köyhälistöä vastaan. Chicagon oikeusmurhan onohuttomattomien uhrien jälkeen, jotka kaatuivat taistelussa kahdeksantuntisen työpäivän puolesta, oli joku aika sitten vähällä seurata muutamia olemassaolostaan taistelevien järjestyneitten kaivostyöläisten esitaistelijoita. Espanjassa käyttää korkeaa taantumuksellinen hallitus oikeusmurhaa taisteluseena ja kostovälineenä köyhälistön vapauspyrkimyksiä vastaan. Venäjällä vihdoin, maassa, jossa kuolemanrangaistus aikoja sitte on poistettu tavallisista rikoksista, toimii pyöveli taukoamatta työtätekevän kansan suuresta vallankumouksesta saakka, etenkin vastavallankumouksen voittamisen jälkeen. Tuhansia ja taas tuhansia telotetaan täällä kurjan sota-oikeusilveilyn jälkeen. Verivirta valuu yli koko Venäjän valtakunnan. Ja kaikki tämä tapahtuu koko sivistyneen maailman silmien edessä, ilman että länsi-europalaisen sivistyksen, porvarillisen intelligenssin edustajat uskaltavat ryhtyä mihinkään voimakkaaseen vastustukseen, vieläpä Europan porvariston siveellisesti ja rahallisesti pyövelihallitusta tukiessa. Samainen porvarillinen intelligenssi, joka mitä suurimmassa mää-

rässä kiihoittui vapaa-ajattelijä Ferrerin asiasta, katselee rauhallisesti joukkomurhaa, jonka avulla turmeltunut venäläinen hallitus koittaa tukahuttaa köyhälistön vallankumouksellista nousua.

Nykyään on siten sosialistinen köyhälistö tärkein ja luotettavin kannattaja taistelussa kuolemanrangaistus-raakalaisuutta vastaan. Ainoastaan sosialististen puolueiden levittämä valistus, ainoastaan suurten työtätekevien joukkojen sivistyksellinen kohottaminen valtiollisen ja ammatillisen toiminnan kautta, ainoastaan kaikkien maiden järjestyneen köyhälistön kasvava voima voi asettaa kuolemanrangaistuksen sivistyshäpeää vastaan voimakkaan sulun. Kaikkien maiden valtiollisesti ja ammatillisesti järjestyneen köyhälistön edustajat, jotka ovat kokoontuneet Köpenhaminaan, asettavat häpeäpaaluun kaikissa muodoissa esiintyvän oikeusmurhan sekä aktiiviset että passiiviset puolustajat, he kehottavat kaikkien valtioiden työläisluokan parlamentaarisia edustajia sopivassa tilaisuudessa vaatimaan kuolemanrangaistuksen poistamista. Niinhyvin näiden esiintyminen parlamenteissa kuin kaikki vastaavat valtiolliset tapahtumat ovat käytettävät aiheena voimakkaaseen kiihotukseen kokouksissa ja työväen sanomalehdistössä kuolemanrangaistuksen poistamiseksi.“

Argentinan, Japanin, Persian, Turkin ja Espanjan

köyhälistön sarronalaisen tilan johdosta esitettiin myötätuntoisuusponsia.

Suomen kysymys.

„Kansainvälinen sosialistinen kongressi Köpenhaminassa leimaa häpeälliseksi ja raakalaismaiseksi sen politiikan, jota Venäjän hallitus ja omistavien luokkien taantumukselliset edustajat ajavat duumassa ja valtakunnanpuheissa — politiikan,

jonka tarkoituksena on hävittää Suomen itsehallinto ja kansanvaltaiset vapaudet sekä muuttaa Suomi Venäjän sorretuksi maakunnaksi.

Kongressi panee merkille, että Venäjän hallitus sillä politiikallaan, jota se nyt alkaa harjottaa Suomea kohtaan, häikäilemättömällä tavalla ja vastoin kaikkea lakia ja oikeutta rikkoo vuonna 1905 antamansa vakuutukset samoin kuin Suomen yli 100 vuotta voimassa olleen valtiosäännön. Hallitus halveksii tätä tehdessään kokonaan Suomen kansan lausumaa tahtoa, Europan yleisen mielipiteen vastalauseita ja huomattavien oikeusoppineiden lausuntoja.

Kongressi toteaa edelleen, että Suomen itsehallinnon raaka polkeminen on seurauksena hallitusjärjestelmästä, jonka tarkoituksena on kaikkien Venäjän alaisten ei-venäläisten kansallisuuksien sekä Venäjän oman kansan mitä raain sorto — sorto, jota harjottavat verta ja likaa tihkuvat venäläiset taantumukselliset vallassaolijat, jotka samalla koettavat ympäröidä itsensä „perustuslaillisen“ hallitusmuodon loisteella.

Siihen nähden:

että omistavat luokat Euroopassa sanomalehdistöineen tuon tuostakin päästävät julki platoonisia toivomuksiansa Suomen hyväksi, mutta muuten tosiasiassa tukevat raakalaismaista Venäjän hallitusta,

että Suomen sosialidemokratit ovat joutuneet keskelle vakavaa ja raskasta taistelua säilyttääkseen Suomen kansan kansanvaltaiset vapaudet ja itsensä määräämisoikeuden,

lausuu kongressi

luottavaisuutensa Suomen luokkatietoisien työ-

läisväestön osottaman tarmon, rohkeuden ja kestävyiden johdosta.

Kongressi on vakuutettu siitä, että Suomen työläisväestö alituisesti tulee kulkemaan eteenpäin yhteisymmärryksessä Venäjän työläisluokan kanssa ja tulee taistelemaan solidaarisesti tämän kanssa samaa sortojärjestelmää vastaan. Kongressi kehoittaa kaikkia sosialistisia puolueita ja todellisesti kansanvaltaisia aineksia kaikissa maissa kaikilla käsillä olevilla keinoilla (sanomalehdistöissä, parlamentissa, mielenosotuksissa j. n. e.) panemaan vastalauseensa Suomea kohtaan harjotettuja sortotoimia vastaan ja mitä voimakkaimmin tukemaan taistelua Venäjän sortovaltaa vastaan.

Kongressi antaa kansainvälisen sosialistisen toimiston tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin, saadakseen aikaan Suomen hyväksi kaikissa maissa sosialistisen köyhälistön mahdollisimman yhtenäisen ja vaikuttavan mielenilmaisun.“

Tänäpäivänä päätetään kaikista näistä ponsiehdotuksista ainoastaan keskustella ja vasta seuraavana päivänä niistä päättää.

Valiokunnan selostelijana on **Ellenbogen**—Itävalta: Minulle on annettu peräti vaikea tehtävä suoritettavaksi, sillä minun täytyy 20 minuutissa perustella ei vähemmän kuin 8 ponsilausemaa. Tulen senvuoksi rajoittamaan lausuntoani niin lyhyeksi kuin mahdollista.

Esitykseni etusijaan asettaisin ponsilauseman *yhtenäisyydestä*, ponsilauseman, josta saamme kiittää ranskalaisten toverien alkuunpanoa. Kuten tunnettu on jo Amsterdamin kongressissa hyväksytty saman suuntainen ponsilausema. On kuvaavaa puolueen hengelle, sosialismin suurelle voimalle ja itsensävoittamiselle, joita yksinään saamme kiittää siitä, että molemmat riitelevät puolueet Ranskassa huolimatta vaikeista olosuhteista hyväksyivät mainitun ponsilauseman. Heidän sovintonsa on onnistunut, ja kiitoksella sekä tunnustuksella on meidän muistettava sitä uhrautuvaisuutta,

jota jaurésistien ryhmä tällöin on osottanut. Yhtenäisyyden työ ei ole vielä kaikkialla onnistunut. Me toivomme kuitenkin, että seuraavana vuonna onnistutaan täydellisesti aikaansaamaan yhtenäisyys kaikissa maissa, joissa nykyään vielä on olemassa mielipiteiden eroavaisuuksia. Me toivomme, että seuraava kongressi voi todeta yksityisten maiden kaikkien ryhmien täydellisen yhtenäisyyden.

Tulen toiseen ponsilausemaan, joka koskee *kuolemanrangaistusta*. Ei johdu mieleeni puhua kysymyksen oikeudellisesta puolesta. Mieltäni kiinnittää sen inhimillinen ja ennen kaikkea valtiollinen puoli. On kuvaavaa, että myöskin porvaristo vallankumouksellisena aikakautenaan, kun se vielä oli täynnä oman vapautustaistelunsa suuria aatteita, oli kirjoittanut lippuunsa kuolemanrangaistuksen poistamisen. On samaten kuvaavaa, että porvaristo, saavutettuaan valtiollisen vallan, on hitaasti luopunut ihanteistaan myöskin kuolemanrangaistuskysymyksessä, on kuvaavaa, että joukko porvarillisia oppineita, huolimatta kuolemanrangaistuksen poistamisen kautta useissa maissa saavutetuista kokemuksista, ryhtyy puolustamaan tätä rangaistusmuotoa tieteellisillä perusteluilla. On edelleen kuvaavaa, että liikettä kuolemanrangaistuksen säilyttämisestä tai uudelleen käyttöön ottamisesta johtavat kaikkialla taantumuksellimmat puolueet, kuten esim. Hollannissa vastavallankumoukselliset, eräs puhdasoppinut protestanttinen ryhmä. Oikeudellisia, näennäisiä perustelmia vastaan asetamme sen mielipiteen, että kuolemanrangaistuksen avulla ei voida estää murhia eikä muita rikoksia, vaan että sitä ennen kaikkea käytetään raa'alla väkivallalla tukahuttamaan kaikkia vapausliikkeitä. (Aivan oikein). Kuolemanrangaistuksen tässä suhteessa klassillisena maana on Venäjä, jossa tuomioistuinten toimeenpanema ja niiden ulkopuolelta aiheutunut murhaaminen raivoaa. Viimeisenä 5 vuotena lienee Venäjällä pantu täytäntöön ei vähemmän kuin 3,000 kuolemantuomiota. Minkälaiseen pelottavaan raa'istumiseen, minkälaiseen pöyristyttävään raakalaisuuteen kuolemanrangaistus on siellä johtanut, osottaa se tosiasia, etteivät pyövelit ole epäilleet jouluyönä, joka on koko maailmalle rakkauten ja sovinnon juhla, teloittaa kello 1 yöllä valtiollisia rikoksellisia (liikettä), mikä tosiasia on herättänyt kauhua yksin tämän rangaistustavan puoltajienkin taholla. Lukemattomat viimeisinä vuosina teloitetut viattomat henkilöt ovat johdonmukaisena seurauksena siitä pelottavasta raaistumisesta, johon kuolemanrangaistus on johtanut. Tämän

ohella olkoon mainittu, että kuolemanrangaistus on Venäjällä poistettu tavallisista rikoksista ja että se on voitu ottaa käytäntöön valtiollisia rikoksellisia varten ainoastaan kiertoteitä, poikkeuksellisten tuomioistuinten ja sota-oikeuksien avulla. Me tiedämme, että tulee vaatimaan vielä suunnattomia ponnistuksia, ennen kuin venäläisen taantumuksen suuri jättiläinen on kukistettu. Mutta sikäläinen teloitusraivo uhkaa koko Europpaa ja merkitsee sivistyksen alistamista Venäjän raakojen ja epäinhimillisten katsantokantojen alaisiksi. Tästä syystä täytyy kongressin yksimielisesti kohottaa äänensä tämän raa'an menettelytavan poistamiseksi. Senvuoksi olemme ehdottaneet päätettäväksi kaikkien sivistyneiden kansojen ja kaikkien Internationaleen liittyneiden järjestöjen mahdollisimman yhtenäisiä samanaikuisia mielenosoituksia kuolemanrangaistusta vastaan.

Seuraava ponsilause lma koskee *asemaa Argentinassa*. Argentiina on tosin tasavalta, mutta kuitenkin kokonaan turmeltuneen harvainvallan vallan alaisena, joka työskentelee ei ainoastaan oman, vaan myöskin vieraan pääoman hyväksi. Äkkiä rikastunut, miltei kauttaaltaan maatalviljelevä Argentinan porvaristo kohtelee nuorta köyhälistöliikettä mitä väkivaltaisimmilla tukahuttamiskeinoilla. Suorastaan korpilakia käyttäen hävitetään siellä sosialidemokratista järjestöjä ja työväen huoneustoja, ja mitä uskomattomimmilla väkivaltaisilla toimenpiteillä vainotaan työläisiä. Siitä huolimatta on meillä mitä suurimmat toiveet argentinalaisen sosialidemokratian edelleen kehittymisestä, mikä puolue viime vaaleissa sai 75,000 ääntä ja kulkee hyvää vauhtia eteenpäin. Me kehotamme argentinalaista sosialidemokratiaa kestävyYTEEN. Ponsilause lman tarkoituksena on lausua halveksumisemme argentinalaista porvaristoa kohtaan ja panna vastalauseemme sen väkivaltaisten toimenpiteitten johdosta köyhälistöä vastaan.

Seuraava ponsilause lma koskee *oloja Japanissa*. Japani on oppinut Euroopalta sangen paljon, se on lainannut Euroopalta ei ainoastaan militarismia, vaan myöskin teollisen kapitalismin, ja on sen lisäksi ryhtynyt Japanin teollisen köyhälistön haudankaivajaksi. Mitä hävyttömimpien, halpamaisten ja väkivaltaisten toimenpiteiden kautta sortaa siellä pääoma köyhälistöä. Toverimme Katajama ei ole voinut saapua tähän kongressiin, senvuoksi että Japanin hallitus pelkäsi tämän matkan voivan vahingoittaa valtakunnan turvallisuutta. (Iloisuutta). Lukemattomien sortotoimenpiteiden vastapainoksi ei ole kirjaintakaan työväensuojelulaeista. Semmoisia ovat yhteiskunnalliset olot Japanissa, semmoinen on tämän näennäisesti

nykyaikaisen valtion menettely työväenluokkaa kohtaan. Näille japanilaisille veljillemme tahdomme lausua ihailumme ja luvata heille taistelevamme heidän kanssaan koko maailman porvaristoa vastaan.

Kun Japanissa ja äskettäin myöskin Kiinassa syntyi työväenliikettä, niin ei voi enään ihmettyttää, että myöskin Aasian takapajulla olevissa maissa, jotka muuten ovat tunnettuja todellisina ryövärinpesinä, alkaa esiintyä työväenliikkeen oireita. *Persian* vallankumous on 2 vuotta takaperin kukistanut shahin ja asettanut näennäisen perustuslaillisen hallituksen. Mutta työläisiä kohtaan on tämä uusi perustuslaillinen valtio yhtä raaka kuin yksinvaltiut ja federalismi, joka aikaisemmin vallitsi. Papisto on täällä, samoin kuin kaikkialla muuallakin, taantumuksellisenä mahtina ja auttaa Venäjää hävittämään nuorta persialaista vapautta. (Puhuja käytti senjälkeen Venäjästä puhetapaa, jota ei meillä voida toistaa). Kansainvälinen kongressi ei voi olla kohottamatta ääntään näitä tsarismien juonia vastaan ja persialaisen työväestön vapautuksen puolesta.

Samoin on meidän noustava oloja vastaan *Turkissa*. Täälläkin on, kuten tunnettu, nuorturkkilainen vallankumous 2 vuotta takaperin jäänyt voittajaksi taistelussa sulttaani Abdul Hamidin hirmuvaltaa vastaa. Mutta vapaus ei siitä huolimatta voi edelleen kehittyä. Europalaiset kapitalistit ovat imeytyneet sinne kiinni ja aiheuttavat riistämispolitiikallaan vaaran koko europalaiselle rauhalle. Me itävaltalaiset saamme ensikädessä tuntea tämän kapitalistisen siirtomaapolitiikan, tämän rikksellisen puuhailun seurauksia, ja saamme edelleenkin tuntea sitä kokonaisessa veronkorotussarjassa. Nuorturkkilaisen liikkeen virkamiehistö on vielä kokonaan taantumuksellinen. Pelottavilla sortotoimenpiteillä pidättää nuorturkkilaisuus köyhälistöä alhaalla. Siiitä huolimatta on Turkissa jo olemassa noin 125,000 ellei 150,000 järjestynyttä ammattiyhdistysten jäsentä. Europalaisen valtojen holhous aiheuttaa ikuisia ristiriitoja, milloin Makedoniassa, milloin Kreikassa. Vastoin tätä holhoushalua, vastoin tätä kapitalistista rosvoishimoa, joka esiintyy huolehtijana, joka näennäisesti tahtoo säilyttää rauhan, mutta todellisuudessa tekee mahdottomaksi kaiken rauhallisen ja vapaan kehityksen, pyrimme me aikaansaamaan rauhanvakuuden veljestämällä Balkanin kaikki kansainvaltaiset kansat. (Vilkasta suosiota). Me panemme vastalauseen lapsellisia ja teennäisiä holhousyrityksiä vastaan kansoja kohtaan, jotka ovat tehneet vallankumouksen sulttaania vastaan.

Mutta vielä enemmän on sisäinen vapaus Turkissa välttämättömänä edellytyksenä valtakunnan rauhalliselle edelleen kehittymiselle. Vaikkakin täällä vielä puuttuu kaikkalainen työväensuojelulainsäädäntö, vaikkakin kaikkalainen työläisten oma apu tukahutetaan, täytyy meidän auttaa ennen kaikkea valtiollista ja yhteiskunnallista kohottamista kansainvaltaisessa mielessä. Tätä tarkoittaa valtiokunnan ponsi.

Suuraava ponsilausekma ilmaisee tyytyväisyyden tunteemme *Espanjassa* tapahtuneiden edistysten johdosta. Meillä on nykyään Espanjassa vapaamielinen hallitus ja toivomme on, että se rehellisesti jatkaa taistelua kirkon valtaa vastaan. Nykyinenkin hallitus, niin vapaamieliseksi ja vapautta rakastavaksi kuin se itseään mainitseekin, ei kuitenkaan voi salata porvarisluonnettaan, ja vielä nykyäänkin on espanjalainen köyhälistö sorron alaisena. Kuten kaikkialla muuallakin otetaan täällä anarkistiset väkivaltateot teko-syyksi sosialistista köyhälistöä tukahuttaessa. Siitä huolimatta on toveri Pablo Iglesias viime vaaleissa kerännyt 41,000 ääntä ja on ensimmäisenä sosialidemokraattina astunut Espanjan parlamenttiin. Velvollisuutemme on häntä tervehtiä ja onnitella, sillä hänen voittonsa on myöskin miehen voitto, joka jo 25 vuotta on ollut espanjalaisen sosialidemokratian etunenässä. Me tervehdimme myöskin espanjalaista köyhälistöä, joka huolimatta vuosisatoja kestäneestä inkvisitioonista ei ole vielä antanut kansoja kuluttavan pappisvaltiuden orjuuttaa itseään, vaan vielä osoittaa entistä vapauden henkeään. Näitä tunteita tulkitsee Espanjan ponsilausekma.

Viime sijalla on vielä ponsilausekma Venäjän väkivaltaista politiikkaa vastaan *Suomea* kohtaan. (Puhujan intohimoista, syvää vihaa Venäjän toimenpiteitä kohtaan kuvastavaa lausuntoa ei voi Suomessa julkaista).

Kaikki viidennen valiokunnan ehdottamat ponnit asetetaan yhtäkaaa keskustelun alaisiksi. Puheenvuoroa käyttää ensimmäisenä

K. H. Viik—Suomi (puhuen ranskaa): Suomen sosialistisen puolueen nimessä pyydän ranskalaisia tovereita vastaanottamaan meidän lämpimimmän kiitoksemme ranskalaisille tovereille siitä alotteesta, jonka he ovat ottaneet tässä kysymyksessä. Heidän alotteensa on tehnyt meihin aivan erikoisen vaikutuksen, sitä suuremman, kun se on tullut Ranskan, tämän vallankumouksen vanhan isänmaan puolelta. Me tiedämme, että jo useita vuosia on ollut

olemassa liitto Venäjän ja Ranskan hallitusten välillä. Mutta me tiedämme myös, että on olemassa toinenkin venäläis-ranskalainen liitto, molempien maiden köyhälistön välinen liitto, ja tähän liittoon me suomalaiset tahdomme turvautua.

Se taistelu, joka nyt odottaa Suomen köyhälistöläisiä, tulee epäilemättä olemaan kova, sitä enemmän, kun meillä on taisteltavana ei ainoastaan venäläisiä sortajia vastaan, vaan samalla myös porvarisluokkaa vastaan, joka päivä päivältä tulee yhä nöyremmäksi ja taantumuksellisemmaksi. Luulen kuitenkin voivani vakuuttaa, toverit, että Suomen köyhälistö tulee tekemään velvollisuutensa. Voidaan hajottaa meidän yhdistyksemme — mikä todennäköisyyden mukaan myös tullaan tekemään — voidaan tukahuttaa meidän sanomalehdistömme, mutta meidän vapaustaisteluamme ei kuitenkaan saada pysähtymään.

Me emme kuitenkaan rakentele turhia toiveita. Meidän taistelumme olisi epäilemättä piankin lopussa, jos me olisimme yksinämmä. Kestääksemme sen, mikä meitä odottaa, tarvitsemme kaikkien puoluetoverien, koko maailman kannatuksen. Senvuoksi herätti meissä mitä suurinta kiitollisuutta, kun kansainvälinen sosialistinen toimisto kehotti kaikkia liittyneitä puolueita toimeenpanemaan mielenosotuksia, jotta koko maailma saisi tietää, mikä Suomen kysymys on; samaten silloin kun sittemmin puoluetoverit kaikkialla parlamenteissa ja muissa tilaisuuksissa ryhtyivät puhumaan köyhälistön ja sivistyksen nimessä, pannakseen vastalauseensa tätä Venäjän hallituksen uutta rikosta vastaan.

Hallitus ei halua, että siitä puhutaan. Se toivoo Europan lainaavan sille rahojaan, kysymättä mihin se niitä käyttää.

Mutta meidän tulee puhua siitä. Meidän on paljastettava koko maailmalle, mitä se on, nimittäin sortoa kaikkia ihmisiä vastaan, jotka tekevät työtä, ajattelevat ja tahtovat, että se merkitsee vankiloita, maanalaisia luolia, Siperiaa, että jokainen voitto, jonka nykyinen hallitus saavuttaa, on sivistyksen taaksepäinmenoa, että tämä hallitusjärjestelmä on kaiken sivistyksen ja etenkin sosialistisen köyhälistön vihollinen, että se sanalla sanoen on kuolema.

Ja koska tämä järjestelmä tietää kuolemaa, on meidän sosialistien, elämän esitaistelijain, taisteltava sitä vastaan.

Vielä kerran, toverit, kiitämme teitä siitä avusta, jonka olette taistelussamme antaneet. (Myrskyisää, yhä uudistuvaa suosiota).

De Leon—Amerika: Amsterdamissakin hyväksyttiin yksimielisesti ponsilauselman yhtenäisyyden hyväksi. Mutta ainoastaan yksi

kansallisuus, ranskalainen, on täyttänyt tämän tehtävän. Toisissa maissa on vanha erimielisyys jäänyt pysymään. Siten myöskin Amerikassa, jossa on kaksi puoluetta, Social Labor Party, jota minä edustan, ja Socialist Party. Amsterdamin kongressin jälkeen olemme me vähemmistö ilmoittaneet olevamme valmiit keskusteluun. Toinen puolue on kuitenkin hyljännyt tarjouksen. Senvuoksi täytyy tämän kongressin lausua vaatimus, että toisen puolueen on keskusteltava kanssamme. S. L. P:n nimessä voin selittää, että me olemme valmiit neuvotteluihin toisen puolueen kanssa. Amerika on kapitalismin päämaa. Kaikki edellytykset suurta sosialistista liikettä varten ovat siellä olemassa. Mutta liike ei menesty, senvuoksi että me taistelemme toisiamme vastaan.

Hillquit—Amerika: Toverit! En olisi ottanut puheenvuoroa yhtenäisyssponnen johdosta, ellei De Leon nyt olisi minua siihen pakottanut. Minun täytyy vastata, jottei synny mitään väärinkäsitystä. Amerikan S. P. harrastaa kaikkien sosialististen voimain yhtymistä Yhdysvalloissa. Se ei ole sitä ainoastaan mielikuvituksessaan harrastanut, vaan on sen teoillaan osoittanut. Oma puolueemmekin on tulos yhtymisestä. Vuonna 1900 oli Amerikan sosialistinen liike hajaantuneena eri puolueisiin ja ryhmiin. Nykyinen sosialistinen puolue on yhdistymisen tulos ja on se kehoittanut kaikkia sosialistisia voimia yhtymään. Kaikki noudattivat kutsuamme paitsi — sanokaamme de Leonin puolue. (Iloisuutta). Yhtymisen jälkeen edistyimme suuremmoisesti ja sen jälkeen ovat melkein kaikki S. L. P. aikaisemmat jäsenet tulleet luoksemme. Rakas toverimme de Leon! Jos te tarkoittatte totta sillä mitä sanoitte, jos te todella haluatte yhtymistä sosialismin todellisessa hengessä, yhteistä taistelua varten, ja yhteistä vihollista vastaan, silloin olette nyt, kuten aina ennenkin, sydämellisen tervetullut riveihimme. (Iloisuutta ja suosiota). Kun puhutaan sosialistisesta yhtenäisyydestä, ei saa pitää ainoastaan muodollista yhtenäisyyttä silmällä, vaan silloin täytyy tietää mitä tahtoo. Amerikan S. P. on kansainvälisyyden pohjalla niin hyvin teoriassa kuin käytännössä. Olemme ystävällisellä kannalla myöskin ammattiyhdistysten järjestyneisiin työläisiin nähden. Me emme voi kuvitella mielessämme mitään sosialistista liikettä, ellei sillä ole työläisjoukkoja takanaan. (Vilkasta suosiota). Ja senvuoksi kysyn Teiltä, toveri de Leon, oletko valmis luopumaan viimeisen taktiikkanne tuloksesta, Industrial Worker Bund'ista ja hylkäämään kaikki epäsocialistiset temppulunne. (Suosiota). Silloin emme tarvitse mitään neuvotteluja emmekä sovitteluja.

Berger—Milwaukee: Me amerikalaiset sosialistit olemme kokonaan yhtenäisyyden kannalla. Paraana todistuksena siitä on, että me 10 vuotta takaperin olimme kahdessa puolueessa, joissa kummasakin oli 5,000 jäsentä, siis hajallaan, kun meillä sen sijaan nyt on puolue, jossa on noin 53,000 maksavaa jäsentä ja sen lisäksi toinen puolue, jossa ei ole täyttä 1,000 jäsentä. Eikö se ole jo melkein samaa kuin yhtenäisyys? Myöskin nämä 1,000 ovat luoksemme tervetulleita, joko tänään tai huomenna, jos ne hyväksyvät ohjelmamme ja lakkaavat taistelemasta ammattiyhdistyksiä vastaan. Me teemme siis Amerikassa työtä yhtenäisyyden hyväksi kaikkialla ja kaikkina aikoina. (Suosiota).

Kolaroff—Bulgaria lukee n. k. bulgariaalaisten „ahdassyämisten“ ja Serbian sosialistisen puolueen selostuksen oloista Balkanin niemimaalla, mainiten nuorturkkilaista vallankumousta pelkäksi sotilastempuksi, jolla ei ole mitään vaikutusta kansan vapautumiseen. Nuorturkkilainen hallitus osotti heti alusta pitäen todellista luonnettaan sillä, ettei se antanut työläisille vaalioikeutta, huononsi yhdistymisoikeuden ja rajoitti lakko-oikeuden. Balkania ei voi pelastaa nuorturkkilainen hallitus eikä Balkan-valtioiden kansallisen politiikan tukeminen, vaan ainoastaan kaikkien Balkan-tasavaltojen vapaa yhteenliittyminen.

Sakasoff—Bulgaria ilmoitti Bulgarian toisenkin sosialistisen puolueen olevan luetun selostuksen takana. Moitti edellistä puhujaa siitä, että hän oli puhunut vaan yhdestä sosialistisesta puolueesta Bulgariassa.

Kolaroff—Bulgaria: Ei serbialainen, ei rumanialainen eikä meidän puolueemme ole missään tekemisissä edellisen puhujan puolueen kanssa. En tunne toveri Sakasoffia, sillä hän kuuluu puolueeseen, jota vastaan me taistelemme ja jota vastaan tulemme aina taistelemaan, kunnes se on lakannut olemasta. (Suurta levottomuutta).

Tähän päättyi keskustelu.

Puheenjohtaja **Jeppesen** ehdottaa, että valiokunnan selostelija Ellenbogen saa esittää loppulausuntonsa seuraavan päivän istunnon alussa.

Ehdotus hyväksytään.

Istunto päättyy kello 1/2 7 illalla.

Kolmas täysi-istunto.

Perjantaina 2 päivänä syyskuuta 1910.

Istunto alkaa kello 1/2 11 a.p.

Puheenjohtajana toimii **Klausen**—Tanska, joka avaa istunnon lyhyesti kiittäen kongressia siitä kunniaista, jota Skandinavian maille on osotettu puheenjohtajien vaalin kautta.

Loppulausunnan viidennen valiokunnan ponsiehdo-
tuksien perustelemiseksi esittää

Ellenbogen—Itävalta: Minulla on eiliseen selostukseen ainoas-
taan vähän lisättävänä. Kysymystä sosialististen puolueiden yhten-
näisyydestä ei voi ratkaista täällä puhujalavalla. Kongressi voi
ainoastaan kehoittaa tovereita omassa maassaan mahdollisimman
pian toimeenpanemaan yhtenäisyyden sosialistien kesken. (Vilkasta
suosiota). Toimisto on meille siirtänyt kolme ponsiehdotusta.
Kaksi niistä olemme palauttaneet takaisin toimistolle semmoisina,
jotka eivät kuulu meidän tehtäviimme. Kolmas koskettelee kahta
tapausta, jolloin Ranskassa ja Yhdysvalloissa on loukattu turva-
paikkaoikeutta venäläisen vaikutuksen johdosta. Me olemme päät-
täneet näiden yksityisten tapausten sijaan esittää teille yleisen
ponnen turvapaikkaoikeuden loukkaamattomana säilyttämisen puo-
lesta. Vihdoin on meille saapunut ponsiehdotus, jonka naisten
kansainvälinen kongressi on hyväksynyt Suomen puolesta. Me
pyydämme Teitä hyväksymään valiokunnan esittämät ponnet.
(Vilkasta sosiota.)

*Äänestyksessä hyväksytään yksimielisesti kaikki
valiokunnan esittämät ponnet, nimittäin ponsilauseimat
valtiollisesta yhtenäisyydestä, kuolemanrangaistuksesta
sekä Argentinan, Japanin, Persian, Turkin, Espanjan ja
Suomen aseman johdosta.*

Erikoisia mielenilmauksia aiheuttavat valtiollisen yhtenäisyyden ja Suomen aseman johdosta esitettyjen ponsien hyväksyminen. Viimemainitun tultua hyväksytyksi nousee kongressi seisomaan, äänekkäästi useamman minuutin kestäessä osottaen suosiotaan.

Seuraavana asiana päiväjärjestyksessä on

Maailmanrauhan turvaaminen.

Tästä kysymyksestä ehdottaa kolmas valiokunta seuraavan ponsilauseelman:

„Kongressi toteaa, että viimeisten vuosien kuluessa sotavarustukset ovat hirvittävässä määrässä laajentuneet huolimatta rauhankongresseista ja hallitusten rauhanvakuutteluista. Varsinkin kilpailu merivarustusten alalla, jossa uusin muoto on dreadnoughtien rakentaminen, merkitsee ei ainoastaan yleisten varojen mieletöntä tuhlausta tuottamattomiin tarkoituksiin ja sen seurauksena sosialipoliittisiin ja työväestön tilan parantamiseen tarvittavien varojen puutetta ja käyttämättä jättämistä, vaan se uhkaa myös imeä kaikki kansat aineellisesti kuiviin sietämättömillä välittömällä veroilla, ja kaikkia valtioita rahallisella perikadolla. Samalla järkytettiin vasta aivan nykyisin näiden varustelujen kautta maailman rauhaa, kuten yhä edelleenkin tulee tapahtumaan. Katsoen tähän ihmiskunnan sivistystä, kansojen hyvinvointia ja joukkojen elämää uhkaavaan kehitykseen, vahvistaa kongressi aikaisempien kongressien, varsinkin Stuttgartin kongressin päätökset ja uudistaa:

Kaikkien maiden työläisillä ei ole mitään riitaisuuksia tahi epäsovia, jotka voisivat antaa aihetta sotaan. Sodat ovat nykyisin seurauksena kapitalismista, erittäinkin kapitalististen valtioiden maailmanmarkkinoilla käymästä äärimmäisestä kilpailusta, sekä militarismista, joka on sisäisen porvarillisen luokkaherruuden ja työläisluokan taloudellisen ja valtiollisen polkemisen pääväline.

Ne lakkaavat täydellisesti vasta silloin, kun kapitalistinen talousjärjestelmä on kumottu. Työväenluokalle, joka kantaa sotien päärasituksen ja jota sodan seuraukset kipeimmin koskevat, on mitä tärkeintä, että sota tulee poistetuksi. Kaikkien maiden järjestynyt sosialistinen köyhälistö on sen vuoksi maailmanrauhan ainoa luotettava turva. Senvuoksi toistaa kongressi kehotuksen kaikkien maiden työväenpuolueille harjoittamaan innolla valistustyötä sotien syistä köyhälistön ja ennen kaikkea kasvavan nuorison keskuudessa, sekä kasvattamaan näitä kansain veljestymisen hengessä.

Samalla kun kongressi uudistaa usein toistetun, parlamenttinen edustajille lausutun velvoituksen taistella kaikin keinoin varustuksia vastaan sekä kieltää niihin varat, odottaa se näiltä edustajilta:

a) alituista sen vaatimuksen toistamista, että kansainvälisen sovinto-oikeuden pakollisesti on ratkaistava kaikissa valtioiden välisissä riitatapauksissa;

b) yhä uudistettuja esityksiä, jotka tähtäävät yleiseen aseiden riisumiseen, lähinnä ja ennen kaikkea sopimuksen tekoon, jonka kautta merivarustuksia rajotetaan ja kaappausoikeus lakkautetaan;

c) vaatimusta, että salainen diplomatia poistetaan ja kaikki hallitusten väliset nykyiset ja tulevat sopimukset ja päätökset julkaistaan;

d) toimintaa kaikkien kansojen itsemääräämisoikeuden hyväksi ja niiden puolustamista varten sotilaallisia hyökkäyksiä ja väkivaltaista sortamista vastaan.

Kansainvälinen sosialistinen toimisto tulee aineksilla tukemaan kaikkia sosialistisia edustuslaitoksia taistelussa militarismia vastaan ja tarpeen vaatiessa vaikuttamaan niiden yhteisen esiintymisen hyväksi. Sotaisten selkkausten varalta uudistaa kongressi Stuttgartin kongressin päätöksen, joka kuuluu:

„Jos sota uhkaa, niin ovat työtätekevät luokat ja niiden parlamenttiedustus kysymyksessäolevissa

maissa velvolliset kansainvälisen toimiston yhdistävän toiminnan tukemina *ponnistamaan kaikkensa estääkseen heistä tehokkaimmilta näyttävien keinojen käyttämisellä sodan uhkan*, mitkä keinot luonnollisesti muuttuvat luokkataistelun kärjistymisen ja yleisen valtiollisen aseman kärjistymisen mukaan.

Jos sota siitä huolimatta puhkeaisi, on velvollisuus toimia sen nopean lopettamisen hyväksi ja kaikin keinoin pyrkiä siihen, että sodan aiheuttama taloudellinen ja valtiollinen pula käytetään kansan nostattamiseksi ja sen kautta kapitalistisen luokkaherruuden poistamisen jouduttamiseksi.“

Näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi velvoittaa kongressi toimiston uhkaavan sodanvaaran satuttaessa heti ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotta kysymyksessä olevien maiden työväenpuolueiden välillä aikaansaadaan sopimus yhteisestä menetelmästä sodan torjumiseksi.“

Valiokunnan vähemmistön puolesta

ehdottavat *Vaillant*—Ranska ja *Keir Hardie*—Englanti ponsilauseلمان loppuun seuraavan lisäyksen:

„Kaikkien niiden keinojen joukossa, joita on käytettävä sodan ehkäisemiseksi ja estämiseksi, suosittelee kongressi

erittäin tehokkaana työläisten yleistä lakkoa, etenkin niissä teollisuudenhaaroissa, jotka hankkivat sotatarpeita (aseita, ampumatarpeita, kuljetusliikkeissä j. n. e.), samoinkuin kansan tehokasta kiihoittamista äärimmäisillä keinoilla.“

Ensi puheenvuorossa lausui valiokunnan selostelija:

Ledebour—Saksa: Kansainvälisessä kongressissa Stuttgartissa on kysymys sosialististen puolueiden suhtautumisesta militarismiin ollut tyhjentävän keskustelun alaisena valiokunnassa. Täysi-istunnossa on sen jälkeen yksimielisesti hyväksytty ponsilausema, joka kokosi keskustelun tuloksen ja joka yleensä on tyydyttävällä tavalla ratkaisut kysymyksen sosialistien kannasta militarismiin. Mutta kehityksen edistyessä on tässä suhteessa, kuten kaikissa

suurempaa merkitystä omaavissa kysymyksissä, esiintynyt uusia tosiasioita, jotka tekevät välttämättömäksi jo tässä kongressissa antaa uuden sysäyksen käytännöllisiin toimenpiteisiin nähden. Ennenkaikkea näyttää kaksi näkökantaa tekevän toivottavaksi yrittää laajentaa Stuttgartin ponsilauselmaa. Toinen on se, että sovinto-oikeuskysymyksessä ovat, kuten tunnettu, yksimielisiä kaikki porvarilliset, jopa monarkisetkin ja ylimysmieliset puolueet. Mutta siitä huolimatta on liike sovinto-oikeuksien hyväksi joutunut melkein kokonaan seisauksiin. Toinen suoranainen aihe uuteen kannan määrittelemiseen on dreadnought-huijaus, jonka täytyy saada meidät sosialidemokraatit liikkeelle pudistetuksi. Kilpavarustelu ja suurien taistelulaivojen rakentelu, joka on lähtöisin Englannista, hävittää nykyään kaikki maat. Se on ennenkaikkea Englannissa ja Saksassa päässyt mitä paraaseen vauhtiin ja uhkaa mitä tuhoisimmin maailmanrauhaa. Kilpavarustelujen aikaansaama merisodan uhka on joutunut etualalle. Se on jo lähinnä olevien maiden parlyamenteissa aiheuttanut sosialistien asiaan puuttumista. Mutta on epäilemättä toivottavaa, että koko kansainvälinen sosialismi ehdottaa tässä suhteessa mahdollisimman yhtenäistä menettelyä eri maissa ja valtioissa.

Voisin rajottaa näihin viittauksiin asian taktilliseen puoleen nähden ja välttää periaatteellisia selvittelyjä, ellei niin huomattava sosialisti, kuin Bruce Glasier, sanomalehtimies ja englantilaisen Independent Labor Partyn henkinei esitaistelija, joka istui valio-kunnassa, olisi väittänyt, ettei yksinään kapitalistinen talousjärjestelmä nykyään aiheuta sotiä, vaan että siinä suhteessa on suuri osansa kansojen eläimellisillä vaistoilla ja taisteluhallulla. Sitä sanoessaan on Bruce iskenyt kirveensä pahasti kiveen. Epäilemättä on yksityisissä ihmisissä vielä paljon eläimellistä vaistoa ja taisteluhallua. Mutta minun täytyy mitä jyrkimmin vastustaa sitä käsitystä, että tämä taisteluhallu kapitalistisen yhteiskuntajärjestyksen vallitessa olisi huomattavimpänä aiheena sotiin tai muodostaisi huomattavan jälkiseurauksen sodista. Hyötyä on sodista ainoastaan vallitsevilla luokilla, kapitalisteilla, joilla on etua tavarainhankinnasta, jollakin Tippelskirchillä, Armstrongilla ja mikä niiden kaikkien nimi on. Kapitalistit eivät ensinkään aijo sodissa osottaa taisteluhalluaan tai eläimellisiä vaistojaan, vaan he jäävät kauniisti kotiin ja haalivat kokoon sitä voittoa, joka syntyy, kun kaksi kansaa teurastaa toisiaan. Kuuluista venäläinen maalari Wereschtschagin on taulussa Plewnan taistelusta erinomaisesti kuvannut tätä tosiasiaa: Taus-

tassa näkyvät venäläiset ja turkkilaiset kansat ase kädessä toisiaan murhaamassa, mutta edustassa on venäläinen tsaari kenraaleineen ja hovijoukkoineen, jotka tyydyttävät „taisteluhaluaan“ ja „eläimellisiä vaistojaan“ sampanjakesteissä. (Iloisuutta). Ei siis „taisteluhalu“, joka etäältä seuraa aseleikkiä, ole sodan syynä, vaan voitonhimo, halu saattaa vieraita kansoja ikeen alaiseksi ja riistämisen alaisiksi; siinä syyt siihen, että nykyaikaiset sodat syntyvät.

Porvaristo on unohtanut kaikki entiset ihanteensa, mutta riistämishalu on jäänyt jällelle. Meillä on siinä suhteessa eräs mitä huvittavin esimerkki Yhdysvaltain entisessä presidentissä Rooseveltissa, joka on mitä hienoin tyyppi nykyaikaisesta politikosta ja presidentistä Yhdysvalloissa, näennäisesti maailman vapaimmassa maassa, jossa jokainen kansalainen tähtilipun alla juhlallisissa tilaisuuksissa melkein humalluttaa itsensä vapauden korulauseilla. Tämä Roosevelt on metsästysretkellään Afrikassa, jota hän ei tehnyt taisteluhalusta, vaan teurastajavaiston johtamana, niistänyt egyptiläisiä siitä että nämä kapinoivat englantilaista ikeenalaisuutta ja riistämistä vastaan. Tämä on surkeimpia esimerkkejä siitä, miten nykyaikaisen politikan petoeläimen vaisto tukahuttaa kaikki muut tunteet. Amerikalaiset vapaustaistelijat Franklin ja Washington olisivat varmaankin kääntyneet haudassaan, jos he olisivat kuulleet tämän heidän suvustaan huonontuneen jälkeläisensä puheita. (Suosiota).

Periaatteista olemme valiokunnassa pian sopineet ja mahdollisuuden mukaan olemme ottaneet huomioon kaikki huomautetut seikat nykyiselle yhteiskunnalle osottamissamme vaatimuksissa. Ainoastaan italialaisen toveri Morgarin esitys, että hallituksia vaadittaisiin alentamaan sotameno-arvioitaan 50 prosentilla, ei saanut kannattajia. Toveri Morgari lausui, ettei hän jyrkästi vaadi 50 prosenttiakaan, vaan olisi ehkä tyytyväinen 25:kin prosentilla ja myöntäisi sitte loput 75 prosenttia sotilastarkotuksiin. Mutta tämä prosenttisosialismi (naurua) ei saanut vastarakkautta.

Yksitysvaatimuksiin nähden olemme ponsilauselmassa esittäneet 4 kohtaa. Ensinnäkin, että kaikissa parlamenteissa on alituisesti vaadittava *pakollisia sovinto-oikeuksia* kansainvälisten riitaisuuk-sien sovittelamista varten. Meillähän onkin jo Haagin kongressin perusteella sovinto-oikeuksia, mutta ainoastaan semmoisia tapauksia varten, jotka historiallisten kokemuksien mukaan eivät muutenkaan johtaisi sotiin. Sovinto-oikeuksien kautta tulevat nämä tapaukset ehkä nopeammin suoritetuiksi ja sovinto-oikeudet antavat koko-

naiselle sarjalle diplomaatteja tuottavan toimen. Mutta todella sotaa uhkaavien ristiriitojen poistamiseen ei näistä monimutkaisista laitoksista ole millään tavalla apua. Kun jonkin kansan „kunnia“ taikka „maan etu“ on kysymyksessä, silloin eivät nämä sovinto-oikeudet saa ratkaista, vaan silloin vedotaan *ultima ratio regum*in, kuninkaiden viimeiseen järjelliseen todistuskappaleeseen, tykkeihin. Se mies, joka on nämä sanat lausunut, on nähtävästi kirotun vähän luottanut kuninkaiden järkeen. (Iloisuutta.)

Me vaadimme sovinto-oikeuksia kaikkia kansainvälisiä riitakysymyksiä varten ja me vaadimme edelleen *täydellistä aseiden riisumista*. Me pidämme erityisen tärkeänä selittää, että me itsestäänymmärrettävästi ajamme yleisen aseiden riisumisen asiaa, ja minulle on valioikunnan puolesta annettu tehtäväksi lausua Skandinavian maiden puoluetovereille rajattoman tunnustuksemme siitä, että he tässä suhteessa marssivat sosialismin etunenässä. (Suosiota.)

Muuten on sosialististen puolueiden yhä uudelleen tehtävä aloitteita, aluksi saadakseen aikaan *sopimuksia merivarustusten rajoittamiseksi ja kaappausoikeuden poistamiseksi*. Tällä kaksinkertaisella vaatimuksella on vissi historiallinen syynsä. Puolitoista vuotta sitten tuli kuuluviin, että Englannin hallitus oli esittänyt Saksan hallitukselle sopimusta merivarustusten supistamiseksi, sekä että Saksan hallitus oli hylännyt tämän ehdotuksen. Englannin pääministeri Asquith on itse ilmoittanut tämän tosiasian puolustaakseen Englannin merivarustuksia. Me olemme heti valtiopäivillä ottaneet ruhtinas Bülowin käsiteltäväksemme ja niin kauan puuhanneet hänen kanssansa, kunnes saimme selville, että Saksan hallitus oli taaskin kerran, niin kutsutuista diplomaattisista syistä, pidellyt pahasti totuutta. Ellei muuta olisi tullut esille, olisi sekin jo ollut suuri käytännöllinen tulos työstämme. Sillä meidän usein moitittu parlamentaarinen työmme on johtanut porvarilliset puolueet ja kapitalististen etujen palveluksessa olevat valtiomiehet valheellisuuksiin ja petoksiin. Me voimme tyydytyksellä panna merkille, että meidän aloitteemme on vaikuttanut myöskin omien riviemme ulkopuolella. Meidän englantilaiset toverimme ovat ilahduttavasti kyllä esittäneet samansuuntaisen aloitteen, vaikkakaan sitä ei ole Labor Party allekirjoittanut. Meidän aloitteemme puolesta on Saksan valtiopäivillä äänestänyt yksi ainoa porvarillinen edustaja, kun sen sijaan Englannin parlamentissa vapaamieliset ja radikaalit ovat sitä puolustaneet. Mutta nyt kirjoittaa jo jonkun

ajan kuluessa osa porvarillista sanomalehdistöä hartaasti tämän saksalais-englantilaisen aseidenriisumissopimuksen puolesta, jolloin ne tietenkin järjestelmällisesti vaikenevat siitä, että me olemme tämän asian alulle panneet. Joka tapauksessa tulemme aina asettamaan porvarillisten puolueiden ratkaistavaksi tahtovatko he kieltää kaikki vapaat ja rauhalliset pyrkimykset, taikka ottaa ne huomioon kannattamalla meidän aloitteitamme.

Molempien vaatimusten, merivarustusten rajoittamisen ja kaappausoikeuden poistamisen yhteenkytkeminen on mitä tärkeintä. Sillä Englannin hallitus puoltaa varustusten vähentämistä ja Saksan hallitus taas kaappausoikeuden poistamista, tämän oikeuden, joka merkitsee laillistettua merirosvousta, oikeutta avoimella merellä ottaa kiinni vihollisen kansallisuuden kauppalaivoja sekä valloittaa ja myydä ne. Englanti ei luonnollisesti halua nähdä mitään kilpailijaa maailman vahvimman laivastonsa rinnalla. Saksan hallitus haluaisi taas kernaasti yrittää merisotaa, jolloin se voi lisätä laivastoaan. Mutta se haluaisi sen ohella poistaa kaappausoikeuden, jotta ei saksalainen kauppalaivasto joutuisi mitä suurimpien vaurioiden alaiseksi. Saksalla on suhteellisesti suuri kauppalaivasto, johon kuuluu 4,000 laivaa, mutta tätä kauppalaivastoa ei luonnollisesti voi mikään sotalaivasto suojella. Kauppalaivaston suojeleminen sodan aikana on yleensä aivan mahdoton, kuten amerikalainen vapautussota selvästi osoitti. Silloin kulki, Pohjois-Valtioiden suunnattomasta ylivoimasta huolimatta, Etelä-Valtioiden pieni risteilijä „Alabama“ maailman kaikilla merillä, eikä sen merirosvousta voinut mikään estää. Mutta vaatimus kaappausoikeuden poistamisesta, yhteenkytkettynä vaatimukseen merivarustusten vähentämisestä, tulee vähitellen ajamaan Saksan ja Englannin hallitukset molempien yhteenkytkettyjen vaatimusten täyttämiseen. Silloin olisi merivarustusten suunnattomasti maailmanrauhaa uhkaava häiritseminen rajoitettu.

Me olemme sovittaneet ponsilausemaan vielä neljännenkin kohdan, joka tosin ei ole suoranaisesti yhteydessä sodanuhan kanssa, mutta kansallisten ristiriitaisuuksien aikana kuitenkin on merkitsevimpiä toisarvoisia sodan syitä. Me olemme vaatineet kaikkien kansojen itsemääräämisoikeutta, kaikkien maiden puolustamista sotaisia hyökkäyksiä sekä kansallisten vähemmistöjen väkivaltaista sortamista vastaan. Tässä tulevat ensisijassa kysymykseen pikkuvaltiot. Mutta suuremmillakin kansoilla on kaikkialla murto-osia, jotka ovat sorron alaisia. Saksa sortaa ei ainoastaan puola-

laisia ja tanskalaisia, vaan myöskin Elsass-Lothringin 5 milj. ranskaa puhuvaa asujanta. Samaten sorretaan osia Saksan kansasta äidinkielenä vuoksi, kuten 2 milj. Unkarissa ja 1 milj. Venäjällä. Sen vuoksi vaadimme me vapaata itsehallintoa kaikille kansoille, ei ainoastaan Europassa, vaan myöskin Asiassa ja Afrikassa. Sosialismi ei ole antinationalinen (kansallisuudenvastainen) vaan internationalinen (kansainvälinen). Kansallisuudenvastaisia ovat ne politikot, jotka sortavat toisia kansoja ja tunnustavat vaan oman kansallisuutensa oikeuden ja joiden hartaimpana toivona on saada vieraita kansallisuuksia luopumaan kansallisuudestaan. Me olemme kansainvälisiä sosialidemokraatteja ja astumme puoltamaan äidinkielen oikeutta ja kansojen itsehallintoa.

Lopuksi sanoo ponsiläuselma, että uhkaavien selkkauksien syntyessä on kansainvälisen toimiston heti ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin saadakseen aikaan yhtenäisen menettelyn sosialidemokratisten puolueiden kesken kysymykseen tulevissa maissa. Ehdotus on itävaltalaisen toverien aloitteesta syntynyt, koska viimeisen serbialais-itävaltalaisen selkkauksen aikana (Viktor Adler vastustaa) esiintyi väärinkäsityksiä molempien maiden puolueiden välillä. Semmoisten väärinkäsitysten mahdollisimman suuressa määrässä ehkäiseminen on annettava kansainvälisen toimiston tehtäväksi.

Erotettuna tästä yleisestä ponsiläuselmasta esitämme teille vielä 2 muuta ponsiehdotusta. Ranskalaisten sosialidemokratien ehdotuksesta on päätettävä, että uhkaavassa sotatapauksessa on kansainvälinen toimisto kutsuttava kokoon, silloinkin kuin 1 kansa sitä vaatii. Van Kolin ja Vliegenin ehdotuksesta on kansainvälisen toimiston edelleen kokoonnuttava ennen jokaista kongressia laatiakseen kertomuksen siitä, miten yksityiset puolueet ovat täyttäneet kansainvälisten kongressien päätöksiä. Myöskin näitä ehdotuksia suosittelimme teille yksimielisesti hyväksyttäväiksi.

Mitä vilkkaimpiin väittelyihin on antanut aihetta *Vaillant-Keir Hardien lisäehdotus*, joka on teidän nähtävänänne.

Tämä muodostelu oli kysymyksen mitä onnellisin ratkaisu ja se hyväksyttiin Stuttgartissa yksimielisesti. Se tunnustaa ei ainoastaan mahdollisuuden, vaan äärimmäisen välttämättömyydenkin, torjua sotaa äärimmäisillä keinoilla. Mutta siihen emme voi suostua, että millään tavalla pakottaisimme eri maita ryhtymään suurlakkoon, olkoon se sitten suurlakko ennen sotaa tai sodan puhjetessa. Eri maiden taloudellinen kehitys, sosialidemokratian voima

ja ennenkaikkea työväenliikkeen erilainen järjestöllinen voima tekee mahdolltomaksi antaa yleisesti sitovia määräyksiä suurlakon varalta. Ei ole ensinkään riidanalaista, etteikö suurlakko olisi periaatteellisesti mahdollinen ja että joissakin oloissa saatetaan siihen joutua, jopa, jos olosuhteet siihen pakottavat, siihen täydytäänkin tulla. Mutta kokonaan toista on julistaa suurlakkoa kaikissa oloissa ja kaikkia maita varten ainakin siveellisenä velvollisuutena. Te voitte silitellä sanoja, te voitte olla niin varovaisia kuin tahdotte, mutta niin pian kuin te otatte ponsilauselmaan sanan suurlakko, velvoittatte te köyhälistöä panemaan sen täytäntöön. Irtonaisia havaintojentekoja historiallisista mahdollisuuksista emme toki tahtone täällä tehdä, vaan sanoa köyhälistölle, mitä sen on tehtävä. Ja miettikääpä silloin niitä seurauksia, jotka tulevat olemaan välttämättömiä, jos te menette Stuttgartin ponsilauselmaa pitemmälle. Jos te tahdotte, että Internationalen päätöksiä on kaikkialla seurattava, saatte te myöskin tehdä ainoastaan semmoisia päätöksiä, joita kaikkialla voidaan panna täytäntöön. Vielä eivät järjestöt kaikissa maissa kuitenkaan ole niin kypsiä, että ei semmoisella yrityksellä saattaisi olla turmiollisia seurauksia. Suurlakko on ammattiyhdistysten tehtävä, kuten te itse tunnustatte, mainitsemalla yksityisiä ammatteja ponsilauselmassa. Ja tässä vuorityömiesten, metallityöläisten, kuljetustyöläisten, sotilasrääätälien ynnä muiden lakossa, on tosiaan kysymys suurlakosta. Te ette kuitenkaan voi Englannissa yhtä vähän kuin Ranskassakaan olla varmoja siitä, että ammattiyhdistykset ovat riittävän voimakkaita suurlakon toimeenpanemiseen. Senvuoksi ette saa pakottaa meitäkään tekemään semmoista päätöstä.

Määräävänä syynä näyttää minusta kuitenkin olevan, kaikesta muusta puhumatta, ettei kukaan saa tehdä semmoisia vaatimuksia, joka ei omassa maassaan taistele kaikkia sotavarustuksia vastaan. Teillä ei ole oikeutta tehdä sellaisia päätöksiä pelkän muodollisen valtakirjanne nojalla tähän kongressiin, vaan teillä olisi siihen siveellinen oikeus ainoastaan siinä tapauksessa, jos te olisitte omassa maassanne alituisesti hylänneet kaikki militarismin hyväksi tehdyt vaatimukset. *Minä kiellän siveellisen oikeuden tehdä semmoista ehdotusta jokaiselta, joka omassa maassaan myöntää meno- ja tuloarvion.* (Suosiota; levottomuutta englantilaisen Independent Labor Partyn keskuudessa). Minä kiellän sen oikeuden ennenkaikkea englantilaisilta puoluetovereilta, jotka myöntämällä tulo- ja menoarvion antavat omille vallanpitäjilleen aseet käsiin,

joilla ne myöhemmin voivat käydä sotia. Mistä saatte te siveellisen oikeuden käskeä toisia kansoja toimeenpanemaan suurlakon, vaikka ette omassa maassanne ole niin johdonmukaisesti antimilitaristisia, kuin kaikki muut sosialistiset puolueet? Niin kauan kuin te myönnätte tulo- ja menoarvion ja sen kautta aseita englantilaisten sotilaskokousten varustamiseksi, ei teille ole sopivaa esittää pitemmälle meneviä ehdotuksia. (Suosiota ja huutoja: lopettakaa!).

Minä lopetan, puoluetoverit. Saksan keisari Vilhelm II:n äskettäin Königsbergissä pitämän puheen täytyy tällä hetkellä antaa meille erikoisen aiheen toimeenpanna mahtava, yhtenäinen mielipiteenilmaisu sotaa vastaan ja kansojen rauhan hyväksi. Hän on siinä uudelleen lausunut mielipiteensä yksinvaltaisen hallitustavan puolesta. Mutta se on Saksan sisäinen asia ja siitä tulemme me puhumaan toisessa paikassa. Mutta hän on myöskin sanonut, ja se on suorastaan vastaus kaikkiin kansainvälisten sosialististen kongressien militarismin vastaisiin pyrkimyksiin, että maailman rauha voidaan säilyttää ainoastaan varustelujen avulla. Näillä puheilla on kyllä hyväkin vaikutuksensa, jota toverit toisissa maissa eivät voi arvostella kyllin korkeiksi. Vasta eilen sanoi minulle muuan itävaltalainen toveri: „Teillä on taaskin ollut onni, se tuottaa teille 200,000 ääntä enemmän ensi vaaleissa“. Minä luulen, että hyödyimme siitä vielä hiukan enemmän. (Iloisuutta). Wilhelm II:lla on täytettävänäan itsetiedoton tehtävä historiassa, itsetiedottomasti, kuten kaikki ihmiset, jotka istuvat Pythian istuimella. Hän on militarismin puolustaja kapitalismin erittäin kehittämässä muodossa. Kaikkien Euroopan hallitsijain käy kuten autuaan runoilija Andersenin sadussa peilistä, jossa kaiken näki nurinkurisesti ja vääristeltyinä. Tässä peilissä näkevät he sosialismin lohikäärmeenä ja militarismin jalona rauhanenkelinä ja valo-olentona. Mutta meidän täytyy valistaa kansoja militarismin oikean luonteen suhteen ja nostattaa ne provokatsionia ja kilpavarustelua vastaan. Rauhaa ei turvata varustelujen kautta maalla ja merellä, eikä monarkkien ja sotajoukkojen johtajien avulla, vaan maailmanrauhan turvaaminen ja koko ihmiskunnan onni on yksinomaan kaikkien maiden luokkatietoisien köyhäljstön kädessä, sen kasvavassa luottavaisuudessa, sen kasvavassa ylpeydessä ja sen väsymättömässä toimeliaisuudessa. (Vilkasta suosiota).

Ledebour kääntää tämän jälkeen itse puheensa englannin kielelle, jolloin **Vaillant**—Ranska keskeyttää hänet välihuudolla: Sehän on kokonaan toinen puhe!

Jaurès—Ranska vaatii, että Ledebourin niin hyvin englantilainen kuin saksalainen puhe on käännettävä ranskaksi.

Ledebour—Saksa vastaa, että hän on pitänyt niin hyvin saksalaisen kuin englantilaisen puheensa ilman käsikirjoitusta ja on kummassakin laajemmin puhunut niistä kohdista, jotka ovat tärkeämpiä kysymyksessäolevalle maalle, kuten esim. Englannille kysymys tulo- ja menoarvion myöntämisestä. Hän on muuten pyytänyt ranskalaista tulkkia Emania ottamaan molemmista puheista sen, mikä on tärkeätä Ranskassa, ja tulkitsemaan sen.

Toimiston sihteeri **Huysmans**: Se olisi siis kolmas puhe!

Tämän jälkeen esitti toimiston sihteeri **Huysmans** joitakin ilmoitusasioita. — Keir Hardie saa vastaselostelijana käytettäväkseen 20 minuuttia, muut puhujat 10 minuuttia.

Päivällisloma alkaa kello 1.

Iltapäivä-istunto.

Jatketaan keskustelua *maailmanrauhan turvaamisesta*. Vastaselostelijana saa puhevuoron

Keir Hardie—Englanti: Toveri Ledebour on puheensa alkuosassa arvellut, että toveri Bruce Glasier johtaa nykyaikaisten sotain alkusyyn, ei ainoastaan kapitalismista, vaan myöskin käsittäen niitä yleisten eläimellisten vaistojen ja taisteluhalun tuotteina. Siinä hän ei ole ymmärtänyt ystävääni Glasieria. Tämä oli sitä mieltä, että nykyaikaisten sotain syyt tosin henkivät kapitalistisen kilpailun henkeä, mutta jo ennen kapitalismia on ollut sotia, jotka ovat perustuneet tähän eläimelliseen nautintoon eläimellisestä taistelusta. Jos kapitalismin kukistumisen jälkeen sodat vieläkin olisivat välttämättömiä, johtuisi sekin yksinomaan ihmis-eläimen sisäisestä raa-kuudesta.

Pääkysymys, joka on ratkaistavanamme, on kysymys sodan ehkäisemisestä ja aseiden riisumisesta. Näihin kysymyksiin suhtautuu englantilainen Labor Party selvällä ja määrättyllä tavalla. (Vilkasta suosiota). Me emme vastusta ainoastaan sotia, vaan myöskin militarismia. (Uudistuvaa vilkasta suosiota). Me pidämme

ammattisotajoukkoa ja ammattilaivastoa todistuksena siitä, että nykyaikainen valtio on valmis käyttämään raakoja voimakeinojaan pysyttääkseen omistavat luokat tilaisuudessa nauttimaan etuoikeuksistaan. (Hyvin sanottu!)

Me vastustamme sotavarustuksia ei ainoastaan sodanuhan ja menojen suuruuden takia, vaan myöskin senvuoksi, että varustukset yhä lisäävät yksinvaltiuden henkeä. Militarismi ja vapaus ovat sovittamattomasti vastakohtia. Me iloitsemme suuresti siitä, että tanskalaiset ja norjalaiset toverimme ovat niin loistavasti alkaneet taistelun yleisen aseiden riisumisen hyväksi. Kun jokin kansa ensiksi riisuu aseensa ja heittää varustuksensa nurkkaan, silloin ei mikään valtio, ei Venäjäkään, tule uskaltamaan hyökätä semmoisen aseettoman maan kimppuun, ja ahdistamalla kansaa, joka on luopunut aseistaan, loukata koko maailman oikeudentuntoa ja vapaudenkaipuuta. (Vilkasta suosiota). Kun minä vuonna 1882 astuin parlamenttiin nousi englantilaisen laivaston menoarvio 15 milj. puntaan (375 milj. markkaan); nyt se nousee 45 milj. puntaan (1,125 milj. markkaan). Hallitus perustelee menojen suurentamisen välttämättömyyttä Saksan laivaston kasvamisella, jonka muka pitäisi valmistaa hyökkäystä Englantiin. Vakuutan englantilaisen työväenpuolueen nimessä, ettei yksikään ihminen mainitussa puolueessa tätä usko. Englannin hallitus on Haagin rauhankonferenssissa kieltäytynyt kannattamasta kaappausoikeuden poistamista, ja senkautta antanut Saksalle, joskaan ei oikeudenmukaisen, niin kuitenkin puolustettavan tekosyyin kiirehtiä laivastonsa rakentamista, muka kauppansa suojaamista varten. Me tulemme tekemään velvollisuutemme, emmekä tule lakkaamaan taistelusta kaappausoikeuden poistamiseksi.

Toveri Ledebourin arvostelu englantilaisen työväenpuolueen kannasta näyttää perustuvan väärinkäsitykseen. Hän näyttää luulevan, että koko Labor Party on samalla kannalla, jolle Quelch on asettanut „Justice“-lehdessä. On yleisesti tunnettua ja on herättänyt mannermaalla suurta huomiota, että 2 englantilaista sosialistia, Blatchford ennen yleisiä vaaleja ja Hyndman yleisten vaalien jälkeen, ovat kirjoittaneet Englannin laivastovarustelujen vähentämistä vastaan, koska muka Englannin täytyy olla valmistunut torjumaan Saksan hyökkäyksiä. Minä luulen, että Social Democratic Partyn toverit ovat kanssani yksimielisiä, kun väitän, että tämä on näiden kahden toverin mieskohtainen mielipide, eikä englantilaisen työväenpuolueen mielipide.

Toveri Ledebour on edelleen sanonut, että kokonaistulo- ja menoarvion puolesta äänestäminen on samaa kuin laivastovarustusten puolesta äänestäminen. Suhtautuminen äänestykseen kokonaistulo- ja menoarviossa ei ole missään tekemisessä suhtautumisen kanssa militarismiin ja minä vaan ihmettelen, ettei Ledebour puhuesaan tulo- ja menoarvion myöntämisestä ole löytänyt esimerkkiä lähempää kuin englantilaisista oloista. (Iloisuutta). Tulo- ja menoarviosta äänestäminen ei ole mikään periaatteellinen kysymys, vaan puhtaasti taktillinen ja käytännöllinen kysymys. (Vilkasta suosiota ranskalaisten ja englantilaisten pöydistä. Mielenosotuksellista suosiota eteläsaksalaisten puolelta). Ledebourin kanta on jäänöstä niiltä ajoilta, jolloin sosialidemokratia oli antiparlamentaristinen. Tulo- ja menoarviossa on suunnattomia summia yhteiskunnallisia uudistuksia varten, jotka on otettu tulo- ja menoarvioon meidän vaatimuksestamme. Me voimme niin ollen äänestää tulo- ja menoarvion puolesta sillä edellytyksellä, ettei verojen jakaantuminen liiaksi rasita kansan työtätekeviä kerroksia. Minä en tiedä, millä tavalla Saksan valtiopäivillä äänestetään tulo- ja menoarviosta. Mutta Englannissa ovat varustelut militarismia varten eroitettuja yhteiskunnallisten uudistusten vaatimuksista, niin että voimme äänestää näiden puolesta ja sotilasmenoja vastaan. (Kuulkaa! Kuulkaa!) Labor Party onkin parlamentin ainoana puolueena äänestänyt jatkuvia varusteluja vastaan. Me käymme paraikaa suurta taistelua sotilaallista henkeä vastaan, missä taistelussa toveri Jaurès on luvannut apuaan puhujana. Me toivomme, että toveri Ledebour tulee tekemään samoin. (Suosiota.) Hän tulisi silloin huomaamaan, että englantilainen työväenpuolue tekee kaikkensa vastustukseen varusteluja.

Sitten meidän lisäehdotuksemme. Toveri Ledebour on kehoittanut meitä peruuttamaan sen. Vaikkakin olisimme olleet siihen valmiita, olisi Ledebourin puhe tehnyt sen meille mahdottomaksi. Olemme vielä tänäpäivänä yrittäneet tarjota saksalaisille tovereille sensuuntaista yhteensovittelua, että peruuttaisimme ehdotuksemme ja osoittaisimme sen kansainväliselle toimistolle, jonka sitten tulisi ottaa se seuraavan kongressin päiväjärjestykseen. Saksalaiset toverit ovat senkin kieltäneet, ja siten ei meille jäänyt muuta mahdollisuutta, kuin pysyä ehdotuksessamme. Minä en myöskään tiedä, mitenkä voisimme puolustaa itseämme, jos pysymme kokonaan Stuttgartin ponsilauseلمان pohjalla. Stuttgartin ponsilauseima merkitsee edistysaskelta Amsterdamin ponsilausemaan nähden,

ja Köpenhaminassa tahdomme astua askeleen Stuttgartinkin ponsi-lauselmaa etemmäksi. Ei Internationalekaan saa jäädä paikalleen. (Suosiota ranskalaisten ja englantilaisten pöydistä).

Muuten on toveri Ledebour aivan väärin tulkinnut meidän ehdotustamme. Me emme ensinkään tahdo määrätä kaikissa maissa ja kaikkien tapausten varalta suurlakkoa käytettäväksi sodan uhkaa vastaan. Me tahdomme ainoastaan sanoa kaikkien maiden työläisille, että jos he keräävät taloudellisen mahtinsa, riittää työväenluokan voima tekemään sodat mahdolltomiksi. Me tiedämme aivan hyvin, ettei menestyksellinen antimilitarististen ajatusten käytäntöön soveltaminen ole mahdollinen yksityisessä maassa, vaan että sen täytyy tapahtua kansainvälisesti. Mutta toistaiseksihan me emme vaadi muuta kuin että tätä valmistetaan. Koko ero meidän ja Ledebourin välillä on siinä, että hän tahtoo lykätä tämän valmistelun tuonemmaksi, kun me sensijaan tahdomme heti tänään käydä siihen käsiksi. (Vilkasta suosiota ranskalaisten ja englantilaisten pöydistä). Me emme tahdo mitään suurlakkoa; meille riittää lakko niiden työläisten kesken, jotka valmistavat sotatarpeita, ja me olemme muuttaneetkin lisäehdotuksemme siihen suuntaan, korvaamalla sulkumerkeissä olevat sanat sanalla „sotatarpeita“. Yksinpä lakko siinä teollisuudenhaarassa, jossa minä aikoinani olen työskennellyt, tulee riittämään sodan ehkäisemiseen, tarkoitan hiilenkaivajia. Kansainvälinen vuorityöläisten kongressi Brüsselissa on joku viikko sitten asettunut määrätylle kannalle suurlakon käyttöön nähden sodan ehkäisemistarkoituksessa, ja osottanut ehdotuksen siitä kansainvälisen liiton hallinnolle, jonka on esitettävä asia uudelleen seuraavassa kongressissa käytännöllistä toimeenpanoa varten. (Saksalaiset vuorityöläiset vastustavat). Kaikkien kansallisuuksien työläisten, jotka ovat edustettuina tässä kongressissa, tulisi seurata tätä esimerkkiä. Kun me kasvatamme työläisiä taistelemaan kaikin keinoin, parlamentissa ja työpajoissa, militarismia vastaan, voimme luottaa siihen, että ne tulevat kuulemaan huutomme, kun heitä kutsumme. (Vilkasta suosiota).

Jaurèsin ehdotuksesta saa tätä seuraavassa keskustelussa puheenvuoron vuorotellen yksi puhuja Vaillant—Keir Hardien lisäehdotuksen puolesta ja sitä vastaan.

Tri Renner—Itävalta: Valiokunnan tehtävänä oli ensi kädessä harkita kysymystä sovinto-oikeuksista ja aseiden riisumisesta. Se ei siis mitenkään voinut ensi kädessä keskustella niistä keinoista, jotka ovat köyhälistön käytettävänä sodan ehkäisemiseksi.

Mitä tulee Keir Hardien ehdotukseen, niin oli se jo Stuttgartissa vilkkaan mielipiteiden vaihdon esineenä. Stuttgartin ponsilauseلمان sanamuoto vahvistettiin huolellisesti valmistetun yhteensovittelun pohjalla, joka saatiin aikaan saksalaisen ja ranskalaisen veljespuolueen välillä belgialaisten ja itävaltalaiosten välityksellä. Stuttgartin päätös on peruisin ajalta, jolloin molemmat maat olivat välittömästi sodan uhan alaisina ja jolloin niillä oli siis täysi syy punnita sanansa. Tämän päätöksen on valiokunta uudelleen hyväksynyt eikä ole rohjennut ilman toimeksiantoa kongressin puolesta kääntää nurin Internationalen kerran tekemää päätöstä, jonka se pitää täysin tarkoitustaan vastaavana. Siitä huolimatta on keskustelu keinoista sodan ehkäisemiseksi täällä jälleen virinnyt ja me kaikki olemme kai vielä Keir Hardien voimakkaiden sanojen vaikutuksen alaisina. Jos se vaan riippuisi meidän tahdostamme, olisimme kaikki hänen kanssaan samaa mieltä, ja mitä tulee tahtoon ryhtyä tekoihin, iloitsemme, että tämä valkohapsinen Internationalen esitaistelija on antanut meille näyteen vallankumouksellisesta mielenlaadustaan.

Mutta meidän ei ole täällä ilmituotava intohimojamme. Kansainvälisellä kongressilla on toisia tehtäviä. Valiokunta oli ennen kaikkea selvillä siitä, että päätöstä vastaan, joka velvoittaisi suurlakkoon, tulisi nousemaan koko joukko kansoja.

Toveri Morgari on Italian puolesta selittänyt, että suurlakko-päätös merkitsisi puolueelle itsemurhaa. Saksan edustaja on selittänyt, että semmoinen päätös tulisi antamaan puolueelle laittomuuden leiman, ja minä itse olen selittänyt Itävallan puolesta, että me tämän päätöksen kautta mahdollisesti joudumme siihen asemaan, että tosin olemme sosialidemokratisen puolueena sodan syttymiseen saakka, mutta emme enää sen puhjettua, koska ponsilauselma tulisi antamaan aiheen mitä pahimpiin vainoihin. Kansainvälinen kongressi ei saa olla tuomitsemassa toista tai toista mielipidettä, vaan ainoastaan sopia päämääristä, joiden suhteen kaikki toverit ovat yksimielisiä.

Me emme ole pitäneet tarpeellisena todeta, mitä mielipiteiden eroavaisuuksia toiseen tai toiseen keinoon nähden on olemassa, vaan ainoastaan painostaa yksimielisyyttä taistelun päämääriin nähden. On täysin selvää, että Stuttgartin ponsilauselma velvoittaa kaikkia puolueita käyttämään jokaista käytettävänä olevaa keinoa, joka niistä näyttää tehoisalta — myöskin valtiollista suurlakkoa — taistellakseen sodanuhkaa vastaan. Mutta täytyy myöskin

jättää jokaisen puolueen itsensä arvosteltavaksi, voiko se käyttää tätä keinoa. Ei olisi ollut järkevää päättää jotakin, josta etukäteen tiedämme äänestyksen tuloksen olevan epävarman. Stuttgartin kansainvälisen kongressin ajoista ei tämän kysymyksen selvittely eikä keskustelu siitä ole eri maiden sosialidemokratien kesken edistynyt. Ei senvuoksi ole järkevää muuttaa tätä ponsilauselmaa.

Me itävaltalaiset olemme nähneet sodanuhan mitä lähimpänä. Kaksi vuotta takaperin ja vielä vuosi takaperin oli meillä täysi työ taistella sodanuhkaa vastaan, ja meillä on myöskin ollut tilaisuus tutkia eri keinojen kantavaisuutta. Me olemme oppineet tuntemaan kokonaisen kansan sielunelämää sodan edellä, emmekä tästä kokemuksesta ole saaneet rohkeutta puolustaa kaikkia puolueita velvoittavaa suurlakkojulistusta. (Kuulkaa! Kuulkaa!) Itävaltalaiset ja saksalaiset tulevat voimakkaimman militarismin maasta ja niillä on senvuoksi se surullinen etu, että ovat militarismikysymyksessä asiantuntijoita. Luulen siitä saavani siveellisen oikeuden voimakkaimman militarismin maan puolesta selittää sen suurimmaksi epäviisauden teoksi, jos me sidomme itsemme yhteen keinoon, silloin kuin meidän kaikkien täytyy olla vakuutettuja siitä, että kaikki keinot ovat oikeita, kun on kysymyksessä militarismin vastustaminen. (Vilkasta suosiota saksalaisten ja itävaltalaisen pöydistä.)

Jones—Englanti (Social Democratic Partyn jäsen): Englantilainen osasto kannattaa yksimielisesti Vaillant—Keir Hardien ehdotusta. Vaikkakaan kaikki eivät ole niin jyrkkiä kuin me, olemme päättäneet, ettemme jätä mitään keinoa käyttämättä estääksemme sotia. Meidän kesken on kyllä olemassa jonkun verran eri mieliä sodan ja niiden keinojen suhteen, joita on käytettävä sen estämiseksi. Mutta siinä olemme kaikki yksimielisiä, että meidän tunnuslausenamme tulee olla: Sota sotaa vastaan! Yksityisten puoluetoverien poikkeavasta kannasta ei saa tehdä koko puoluetta vastuunalaiseksi. (Kuulkaa! Kuulkaa!) Englannissa ei ole vaikeata saada työväenluokka kasvatetuksi sodan vastustajaksi, vaan vaikeutena on kasvattaa joitakuita johtajia siksi. Onhan kokonainen kuudesosa Labor Partysta parlamentissa äänestänyt laivaston lisäämisen puolesta. (Kuulkaa! Kuulkaa!) Kun väitetään, että äänestetään tulo- ja menoarvion puolesta senvuoksi, että siinä on yhteiskunnallis-uudistuksellisia menoja, niin muistuttaa se minua miehestä, joka vaihettua markan ja saa pennin takaisin. (Iloisuutta ja suosiota). Porvaristo ei tule milloinkaan mielisuosiolla luopumaan etuoikeuksistaan. Toivon, etteivät

saksalaiset toverit meitä jättäisi, vaan kävisivät kanssamme käsi kädessä.

Me voimme lausua englantilaisen työväenluokan puolesta, ettei se tule laininlyömään velvollisuuttaan. Meillä on täällä olevassa osastossamme myöskin englantilaisen ammattiyhdistysliikkeen johtomiehiä, jotka ovat lausuneet kannattavansa mitä häikäilemättömmimpiä keinoja. Tulemme heitä siitä Englannissa muistuttamaan.

Täällä on puhuttu paljon kansan sielunelämästä sota-aikoina. Juuri tämän seikan täytyy vielä enemmän pakottaa meitä täyttämään velvollisuutemme. Sen olemmekin Englannissa tehneet Etelä-Afrikan sodan aikoina, huolimatta kaikesta sotaisesta humalasta. Mikäli on kysymyksessä taistelu englantilaista kiihkoisänmaallisuutta ja imperialismia vastaan, ovat kaikki suunnat englantilaisessa puolueessa yksimieliset. Intian, Egyptin y. m. sortokysymyksissä käymme kaikki käsi kädessä: Quelch, Keir Hardie ja Macdonald. Ei ole vähintäkään aihetta epäillä Social Democratic Party imperialistisesta mielialasta. (Suosiota englantilaisten pöydästä).

Vandervelde—Belgia: Me belgialaiset olemme valiokunnassa pidättäytyneet äänestämästä Vaillant—Keir Hardien lisäehdotuksesta. Me emme tahdo äänestää tätä ehdotusta vastaan, vaan pikemmin lausua, että meitä miellyttää ranskalaisten ja englantilaisten toverien ehdotus. Me pidämme sitä sankarillisena tekona, että kahden maan työväenluokka tekee sensuuntaisen päätöksen. Kongressiin on tehnyt suuren vaikutuksen kuulla vanhan taistelijan Keir Hardien puhuvan, hänen joka edustaa englantilaisten sosialistien suurinta puoluetta, ja kuulla hänen selittävän, että vuorityömiehet, kuljetustyöläiset ja metallityöläiset ovat valmiita vastaamaan sodanjulistukseen julistamalla suurlakon. Se merkitsee suurta edistystä. Sodanuhkaa vastaan on siten asetettu voimakas este.

Mutta toiselta puolen emme voi äänestää ponsiehdotuksen puolesta, sillä ponsiehdotuksen kantavuus on niin suuri, että se voi tulla äänestyksen alaiseksi vasta silloin kuin koko Internationale yksimielisesti selittää olevansa sen takana. Siihen saakka ei sitä ole hyvä tuoda äänestyksen alaiseksi. Senvuoksi olisi parasta lähettää tämä lisäehdotus kansainväliselle toimistolle, jotta tämä lähemmin harkitsisi asiaa ja esittäisi sen jollekin seuraavista kongresseista päätettäväksi. (Vilkasta suosiota).

Siirryn nyt siihen, mitä Ledebour on sanonut Stuttgartin ponsilauselman tarkoituksesta. Minä olen vakuutettu, että en ole häntä

oikein ymmärtänyt, mutta kun muutkin ovat samalla tavalla häntä ymmärtäneet, saanen toivoa, että hän loppulausunnossaan antaa tarpeellisen selvityksen. Minuun on jäänyt se vaikutus, että toveri Ledebour on antanut Stuttgartin ponsilauselemalle kokonaan poikkeavan tarkoituksen. (Ledebour huutaa: Se ei ole johtunut minun mieleenikään!) Hänen sanoistaan on kajastanut ajatus, että saksalaiset toverit hylkäävät Keir Hardien lisäehdotuksen, ei sen vuoksi, etteivät he saisi sanoa mitä tahtovat, vaan sen vuoksi, että he luulevat, etteivät toiset, jotka sitä ehdottavat, itse tahdo panna sitä täytäntöön. (Ledebour vastustaa äänekkäästi). Se on epäoikeutettu loukkaus Internationalen osaa kohti.

Stuttgartin ponsilauselemalla on kaksinainen merkitys. Toiselta puolen se, ettemme tahtoneet lausua kannattavamme suurlakkoa, sen vuoksi että sen kautta annettaisiin suurten sotilasvaltojen taantumuksellisille hallituksille aihetta sortotoimenpiteisiin ja poikkeuslakeihin. Mutta toiselta puolen tahtoi Stuttgartin ponsilauselma lausua, että me tahdomme käyttää kaikkia keinoja sodan vastustamiseksi, myöskin suurlakkoa ja lakkoa. Olisin iloinen, jos toveri Ledebour loppulausunnossaan olisi tässä suhteessa kanssani samaa mieltä. Ellei sitä tahdota sanoa, olisi Stuttgartin ponsilauselma tyhjä kaava. Ettei se kuitenkaan ole mikään tyhjä kaava, sen ovat yhä uudelleen toverit eri maissa todistanee. Siten panivat englantilaiset toverit vastalauseitaan Etelä-Afrikan sotaa vastaan, siten ryhtyi venäläinen sosialidemokratia, kun sota Japanin kanssa puhkesi, ei ainoastaan suurlakkoon, vaan myöskin vallankumoukseen, ja vielä lähempänä on espanjalaisten veljien esimerkki, jotka joku aika takaperin, kun heidän hallituksensa ryhtyi merirosvoussotaan, vastustivat sitä sankarillisesti, vaikka muodostavatkin yhden heikoimmista oksista Internationalessa. Minä uskon, että minkä englantilaiset, venäläiset ja espanjalaiset ovat tehneet, sen tulevat muutkin suuret kansat tekemään.

Joka tapauksessa pyydän, ettette hylkäisi lisäehdotusta, jonka takana me kaikki kuitenkin olemme. Se antaisi aihetta vääriin käsityksiin. Minä pyydän siirtämään sen seuraavaan kongressiin, en senvuoksi, että pitäisin ehdotusta vääränä, vaan senvuoksi, että olen vakuutettu siitä, että se silloin hyväksytään yksimielisesti. Vallassaolevaa luokkaa vastaan asetamme silloin työväenluokan kaikki käytettävissä olevat voimat. (Vilkasta suosiota.)

Puheenjohtaja **Branting**: Minä luulen, että me olemme oikealla tiellä vaikeuksien ratkaisemiseksi, jos englantilaiset, ranskalaiset ja saksalaiset toverit tahtovat yhtyä tähän ehdotukseen.

Vandervelde—Belgia: Jos minun ehdotukseni saavuttaa ranskalaisten ja englantilaisten kannatuksen, niin on meillä mahdollisuus vielä nytkin saada aikaan yksimielinen päätös. Senjälkeen voisivat ranskalaiset ja englantilaiset toverit kokoontua osastoissaan ja erikoisesti päättää kysymyksen pöydälle panemisesta.

Vaillant—Ranska: Keir Hardien lisäehdotusta vastaan ei voi taistella senkautta, että sanotaan sen aiheuttavan sortotoimenpiteitä liittyneitä kansoja vastaan. Sillä pohjaltaanhan ei lisäehdotus ole mitään muuta kuin Stuttgartin ponsilauselma. Se ei sido meitä mihinkään toimenpiteeseen, vaan pitää ainoastaan, samaten kuin Stuttgartin ponsilauselma, suurlakkoa, ei ainoastaan mahdollisena keinona sodan ehkäisemiseksi, vaan joka tapauksessa erittäin tehokkaana keinona. Siinä suhteessa täydentää ehdotuksemme Stuttgartin ponsilauselmaa. Mutta jo Stuttgartinkin ponsilauselma on pitänyt suurlakkoa mahdollisena. Joka tapauksessa emme saa jättää mainitsematta jossakin sodan vastustamista tarkoittavassa päätöksesämme kaikkein tehokkainta sotaa ehkäisevää keinoa. Te tahdotte luetella vaan parlamentaariset keinot. Mutta mitä hyödyttävät parlamentaariset keinot, sovinto-oikeudet ja aseiden riisumiset, ellei parlamentin takana ole joukkojen mahti, koko köyhälistön järjestynyt voima. Me emme tahdokaan muuta tehdä, kuin järjestää tämä kansan voima ja asettaa se rauhanpyrkimyksen palvelukseen. Mutta me emme tahdo määrätä suurlakkoa, vaan puhua sen puolesta ja sen kautta valmistaa sen käyttämiselle alaa. Senvuoksi täytyy keskustella suurlakkoajatuksesta ja asettaa se työläisjoukkojen silmään eteen sotaa vastustavien pyrkimysten päämääränä. En niin ollen näe mitään syytä, minkä vuoksi meidän lisäehdotuksemme olisi hyljättävä tai siirrettävä toiseen kongressiin.

Minä olen kuitenkin samaa mieltä Vandervelden kanssa siinä, että meidän lisäehdotuksemme hylkääminen voisi antaa aihetta siihen käsitykseen, että ainoastaan ranskalaiset ja englantilaiset ovat valmiita käyttämään äärimmäisiä keinoja sodan vastustamiseksi, mutta että toiset kansat eivät tahdo mennä niin pitkälle. Tätä luuloa tahdomme me välttää ja senvuoksi on meidänkin mielestämme parempi, ettei asiasta äänestettäisi. Olisi totta tosiaan nurinkurista, jos me tahdomme herättää luulon, että ulkolaiset toverimme eivät olisi yhtä valmiita kuin me taistelemaan kaikin keinoin sotaa vastaan. Se olisi aivan vääriä syytös, joka vaan tulisi antamaan porvarillisille vastustajillemme Ranskassa ja Englannissa uutta vettä myllyyn. Senvuoksi olemme me jo valio-

kunnassa ehdottaneet yhteensovittelua, jonka tosin saksalaiset toverit hylkäsivät. Me olemme ehdottaneet, että ehdotuksemme siirrettäisiin, ei ainoastaan kansainväliselle toimistolle, vaan myöskin kaikille liittyneille kansoille keskusteltavaksi, ja että sen lopullinen ratkaisu jätettäisiin seuraavaan kongressiin. Me tahdoimme siirtää tämän lisäehdotuksemme kansainväliselle sosialistiselle toimistolle, jotta toimisto sitä harkitsisi ja saattaisi sen hyväksyttäväksi ja toimeenpantavaksi. Me emme tahdo antaa vastustajiemme omassa maassamme kauemmin väittää, että jonkin maan sosialidemokraatit eivät olisi yhtä valmiita uskaltamaan äärimmäisiä toimenpiteitä sotaa vastaan kuin me.

Minä luulen olevan kovin vaikeata yhtäkkiä muodostaa Vandervelden ehdotusta ja luulen meidän tekevän paraiten palauttamalla asian valiokuntaan, jonka olisi muodosteltava ehdotus. Me voimme suostua päätöksen tekemisen siirtämiseen ainoastaan siinä tapauksessa, ettei se tapahdu meidän ehdotuksemme hylkäämisen muodossa, vaan että sen päinvastoin Internationale tulee panemaan täytäntöön. (Vilkasta suosiota ranskalaisten ja englantilaisten pöydistä).

Vandervelde tekee kongressille seuraavan ehdotuksen:

„Kongressi päättää siirtää Vaillant—Keir Hardien lisäehdotuksen kansainvälisen sosialistisen toimiston tutkittavaksi. Toimiston on seuraavalle kansainväliselle kongressille annettava kertomuksensa niistä ehdotuksista, joita se sisältää.“

Tämän ehdotuksen olivat allekirjoittaneet Vandervelde—Belgia, Hillquit—Amerika, Wibaut—Hollanti, Rosa Luxemburg—Puola, Viktor Adler—Itävalta ja Ebert—Saksa.

Keir Hardie—Englanti yhtyy ehdotukseen.

Puheenjohtaja **Branting**: Jos kongressi yhtyy Vandervelden ehdotukseen, voimme lopettaa keskustelun Vaillant—Keir Hardien lisäehdotuksesta ja keskustella tämän jälkeen ainoastaan valiokunnan ponsiehdotuksesta.

Vaillant—Ranska: Senjälkeen kun Keir Hardie on allekirjoittanut Vandervelden ehdotuksen ja senjälkeen kun meille on vakuutettu, että Vandervelden ehdotus tarkoittaa aivan samaa, kuin

minun ehdotukseni valiokunnassa ja viime puheessani, allekirjoitan myöskin minä tämän ehdotuksen. (Vilkasta suosiota).

Vandervelden ehdotus hyväksytään yksimielisesti kongressin osoittaessa suosioaan.

Loppulausuntona esittää valiokunnan selostelija

Ledebour Saksa: Jos Vaillant—Keir Hardien lisäehdotuksen tekijät olisivat tehneet ehdotuksensa jo valiokunnassa siinä muodossa kuin sen Vandervelde nyt on esittänyt, olisimme voineet säästyä koko tästä keskustelusta. Minä luovun myöskin ajan säästymiseksi oikeisemasta niitä useita väärinkäsityksiä, joita etenkin Vandervelden ja Keir Hardien puheissa on ollut. Tulen sen myöhemmin toisessa yhteydessä tekemään.

Tahdon ainoastaan lisätä, ettei keskustelussa ole ensinkään kajottu ranskalaisten toverien ja hollantilaisten toverien itsenäisiin ponsiin, jotka koskevat kansainvälisen toimiston suorittamaa asiain hoitoa. Suosittelen teille vielä kerran niitä hyväksyttäviksi. Luulen muuten, että ei ainoastaan Vandervelden ehdotuksen, vaan myöskn valiokunnan ehdotuksen yksimielinen hyväksyminen juuri tänään, Sedanin taistelun 40:nä syntymäpäivänä, taistelun, jossa kahden sivistyskansan sotilaat kapitalististen luokkaetujen vuoksi johdettiin teurastuspenkille, tulee olemaan mahtava mielipiteen ilmaisu kansainvälisen köyhälistön puolelta, joka yksimielisesti koko maailman edessä julistaa päättäneensä taistella kaikin keinoin maailmanrauhan puolesta. (Myrskyisää suosiota).

Tämän jälkeen hyväksyy kongressi yksimielisesti valiokunnan ponsilauseلمان.

Puheenjohtaja **Branting**: Kansainvälinen sosialistinen kongressi on tämän päätöksensä kautta uudelleen ilmaissut tahtovansa kaikin voiminsa ja jos se on tarpeellista, mitä voimakkaimmilla keinoilla astua puolustamaan maailman rauhaa.

Kongressien päätösten toimeenpaneminen.

Tästä kysymyksestä puoltaa kolmas valiokunta kahta ponsilauseلمان, joista Ranskan sosialidemokratisen puolueen ponsiehdotus kuuluu:

„Kaikissa tapauksissa, jolloin selkkaus kahden tai useamman maan välillä uhkaa ja jolloin esiin-

tyy viivyttelyä tai myöhästymistä (kysymyksessä olevien maiden) kansallisten puolueiden, joilta on kysytty neuvoa, ratkaisussa, on kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteerin, vähintään yhden liittyneen köyhälistöpuolueen pyynnöstä, kiireellisesti kutsuttava kokoon kansainvälinen sosialistinen toimisto sekä kansainvälinen sosialistinen parlamenttitoimisto, joiden on heti kokoonnuttava joko Brüsselissä tai jollakin muulla paikkakunnalla, joka asianhaarojen mukaan näyttää sovelialta.“

Hollannin sosialidemokratisen puolueen ponsiehdotus kuuluu:

„Kansainvälinen kongressi tunnustaa olevan vaikeata antaa kaikkiin tapauksiin soveliaita määräyksiä kansainvälisten kongressien päätösten täytäntöönpanosta, joten siis toimeenpanon tapa ja oikean hetken valinta on jätettävä kansallisten puolueiden ratkaistavaksi, mutta muistuttaa kongressi kuitenkin puolueiden nimenomaisena velvollisuutena olevan tehdä parhaansa pannakseen täytäntöön kansainvälisten kongressien päätökset. Kansainvälisen toimiston on aina ennen kansainvälisen kongressin kokoontumista esitettävä kertomuksensa, jossa annetaan yleiskatsaus siitä, missä määrin kansalliset puolueet ovat panneet täytäntöön kansainvälisten kongressien päätöksiä.“

Näitä ponsia perusteli Ledebour—Saksa perustellesaan kysymystä maailmanrauhan turvaamisesta.

Kongressi hyväksyi molemmat ponnet yksimielisesti.

Toimiston sihteeri **Huysmans** ehdottaa, että istunto nyt päätettäisiin ja että illalla kello 8 pidettäisiin uusi istunto, koska muuten ei olisi ajateltavissakaan, että kongressin työt saataisiin aikanaan loppuun.

Kongressi kuitenkin päättää istua ilman väliaikaa.

Ledebourin selitys.

Puheenjohtaja **Branting**: Toveri Ledebour on lähettänyt toimistolle seuraavan selityksen:

„Toveri Vandervelde on puheessaan lausunut sen otaksumisen, että minä olisin tahtonut moittia tovereja Vaillant ja Keir Hardie siitä, etteivät he muka tarkoittaisi täyttä totta ehdottaessaan suurlakkoa sodan uhatessa. Lausuntoni näin väärään tulkintaan ei sen sanamuoto anna vähintäkään aihetta. Lopettaakseni kuitenkin kerta kaikkiaan semmoisen väärän tulkinnan, selitän täten nimenomaisesti, etten vähimmälläkään tavalla ole epäillyt korkeasti kunnioitettujen toverieni vakavaa tahtoa toimia.“

Ammatillinen yhtenäisyys. (Tsekkiläinen riita).

Tästä kysymyksestä oli toinen valiokunta ehdottanut seuraavan ponnen:

„Kansainvälinen sosialistinen kongressi Köpenhaminassa uusii Stuttgartissa tekemänsä päätöksen valtiollisen puolueen ja ammattiyhdistysten välisestä suhteesta, etenkin siinä kohden, että jokaisessa valtiossa on pidettävä silmällä ammattijärjestöjen yhtenäisyyttä, mikä yhtenäisyys on oleellisena ehtona menestyksellisesti taisteltaessa riistämistä ja sortoa vastaan.

Monikielisissä valtioissa täytyy yhtenäisten ammattijärjestöjen luonnollisesti ottaa huomioon kaikkien jäsentensä kielellis-sivistykselliset tarpeet.

Kongressi selittää edelleen, että jokainen yritys hajottaa kansainvälisiä yhtenäisiä ammattijärjestöjä kansallis-separatistisiin osiin, on tämän kansainvälisen sosialistisen kongressin päätöksen vastainen.

Kansainvälistä sosialistista toimistoa ja ammattijärjestöjen sihteeristöä kehoitetaan tarjoamaan palvelustaan välittömästi kysymykseen tuleville puolueille, tasoittaakseen sen johdosta esiintyviä risti-

riitaisuuksia keskinäisen ymmärryksen ja sosialistisen veljeyden hengessä“.

Puheenvuoroa käytti aluksi valiokunnan selostelija

Plechanoff—Venäjä: Valiokunnassa oli 2 mielipidettä vastakkain: tsekkiläis-slaavilainen ja kaikkien muiden valiokunnan jäsenten. Ristiriita on pääpiirteissään seuraava: Tsekki-slaavit vaativat rajoittamatonta määräämisoikeutta omien valtiollisten ja ammatillisten järjestöjensä suhteen. Tämän oikeuden käyttöä vaikeuttaa se seikka, että heidän puoluejärjestönsä on kansallinen ja itsenäinen, mutta ammattiyhdistysjärjestö on kansainvälinen. Tsekit ovat sitä mieltä, ettei heidän puolueensa nykyään voi harjoittaa määräämisoikeutta ammattijärjestöjen suhteen, ja että he sen takia joutuvat pakoitetuiksi järjestämään ammatillisen liikkeensä itsenäiseksi, kuten jo heidän valtiollinen liikkeensä on itsenäisesti järjestynyt.

Itävaltalaiset edustivat toista katsantokantaa. He viittasivat siihen, että Itävallassa, lukuunottamatta pienempiä kansoja, on 8 suurempaa kansallisuutta. Jos siellä otettaisiin käytäntöön ammatillinen järjestäytyminen kansallisuuksien mukaan, niin täytyisi heidän perustaa vähintään 8 ammatillista liittoa jokaista teollisuudenhaaraa varten. Sen lisäksi eivät nämä ammattiliitot voisi rajoittua paikallisesti määrättyihin seutuihin, vaan koska itävaltalaiset kansat asuinpaikkaansa nähden ovat kovin hajallaan ja alituinen eri kansallisuuksien vilkas muuttelu, etenkin työläisten keskuudessa, on käynnissä, täytyisi heidän perustaa suuremmissa teollisuuskeskuksissa 8 kansallista ammattiyhdistystä siinä tapauksessa, että tsekkien ajatus pantaisiin käytäntöön. Tämä merkitsi todellisuudessa ammatillisten järjestöjen itsemurhaa. Tästä syystä arvelevat itävaltalaiset toverit, että ammattiyhdistysten on oltava kansainvälisiä, että ne eivät voi levätä kansallisuuden, vaan yhtenäisen talousalueen perusteella. Tämä on sitä välttämättömämpää, kun työnantajajärjestöt liittyvät yhä lähemmin ja lähemmin yhteen ja ammatillisen taistelun kärjistyminen välttämättä vaatii työläisten yhä lähempää yhteenliittymistä.

Aseman omituisuus on siinä, että molemmat riitapuolet vetoovat Stuttgartin ponsilausemaan, tsekit senvuoksi, että se suosittelee läheistä yhteyttä puolueen ja ammattiyhdistysten välillä, joten ammattiyhdistysten niin ollen tulisi olla yhtä kansallisesti itsenäisiä kuin puoluekin, itävaltalaiset sen vuoksi, että Stuttgartin ponsilauseman tärkein osa nimenomaan ja erikoisesti painostaa, ettei

läheinen yhteys puolueen ja ammattiyhdistysten välillä saa tapahtua ammatillisen yhtenäisyyden kustannuksella. Stuttgartin ponsilauseelman tarkoitus on tosiaan viimeksimainittu, kuten toveri Beer, joka kysymyksessä olevan kohdan on laatinut, nimenomaan on todentanut. Itävaltalaiset toverit ovat lisäksi panneet painoa siihen, että tässä on kysymyksessä ristiriita ainoastaan tsekki-slaavien osan ja kansainvälisten ammattiyhdistysten välillä. Valiokunnassa onkin muuan puolalainen ammattiyhdistysten edustaja selittänyt, että toiset itävaltalaiset kansallisuudet ovat saksalaisten toverien kanssa täysin samaa mieltä, ja ovat, kuuluu Itävallan ammattiyhdistysten maajärjestöön, täysin kansainvälisten ammattiyhdistysten kannalla.

Tätä käsityskantaa ovat periaatteessa kannattaneet kaikkien kansojen edustajat. Ranskalaiset ovat tehneet pieniä ehtoja, joilla ei ole mitään tekemistä itse riitakysymyksen kanssa, vaan kohdistuvat ainoastaan siihen, että he tahtovat nimenomaan uudistaa Stuttgartin ponsilauseelman puolueen ja ammattiyhdistysten yhtenäisyydestä. Itse peruskysymyksessä oli koko valiokunta yksimielinen ja löytynee tuskin toista semmoista esimerkkiä mieliteiden yksimielisyydestä Internationalessa. (Vilkasta suosiota).

Valiokunta on tutkinut kysymystä omantunnontarkasti ja pitää huolellisesti silmällä koko työväenliikkeen etua. Valiokunta oli yleensä sitä mieltä, että ammattiyhdistysten kansallinen hajoittaminen merkitsisi niiden itsemurhaa. Itse Saksassa täytyisi silloin saksalaisten ammattiyhdistysten rinnalla olla puolalaisia, tanskalaisia, ranskalaisia, italialaisia ja ruteenien ammattiyhdistyksiä, ja Venäjällä ei olisi ainoastaan 5 tai 8, kuten Itävallassa, vaan useimpia tusinoita ammatillisia kansallisuuksia. Semmoinen asema olisi mahdoton. Semmoisen päätöksen toimeenpano kohdistuisi koko Itä-Euroopan mitä raskaimmin. Kysymys on erittäin tärkeä sen vuoksi, että samalla kun pääoma vaeltaa lännestä itään, tapahtuu alituista työvoimien siirtymistä idästä länteen, ja senkautta tulisi tsekkiläinen hajaannus siirtymään kaikkiin maihin. Siitä syntyisi täydellinen himphamppu, ja ammatillisten järjestöjen olisi mahdotonta jatkaa taistelua. Kansallisuus, ammatillisen liikkeen perustana, ei voi olla kansatieteellinen, vaan ainoastaan valtiollinen käsite. Valiokunnan neuvottelujen tuloksena on vielä kerran mainittava, että lukuunottamatta tsekkejä, julistettiin yksimielisesti ammatillisten järjestöjen perustana olevan, ei rotuyhteys, vaan taloudellisen ja valtiollisen alueen yhteys. Tässä mielessä hyväk-

syttiin maajärjestön ponsilauselma, ja minä pyydän kongressia äänestämään sen puolesta samalla yksimielisyydellä.

Vastaselostelijana saa puheenvuoron

Nemec—Prag: Ensi kertaa ovat tsekkiläiset sosialidemokraatit syytettyinä Internationalen tuomioistuimen edessä. On tosin sanottu, ettei ole kysymys syytöksestä, vaan ainoastaan Stuttgartin ponsilauseلمان ristiriitaisesta tulkitsemisesta. Mutta me olemme hyväksyneet kansainvälisissä kongresseissa sangen paljon ponsia, eikä vielä milloinkaan ole niiden tulkitsemisesta niin riideltä kuin tässä tapauksessa. Vapunviettopontta esim. ei ensinkään enää noudateta, eikä kukaan ihminen kysy asiasta. (Vilkasta suosiota). Ketään ei siitä vedetä vastuunalaiseksi, kuten nyt meidän suhteen tapahtuu. Menettelyssä meitä kohtaan onkin kysymys jostakin kokonaan muusta. Toimistossa on joku tovereista kysymykseen, mikä on seuraava asia päiväjärjestyksessä, vastannut: böömiläinen kysymys. Mutta se ei ole oikein. Keskustelun alaisena on oikeastaan kysymys kansainvälisyyden suhteesta kansallisuuteen. Siinä probleemin perusta ja todellinen kysymys, josta on keskusteltava.

Jos te lähemmin tarkastelette Stuttgartin ponsilauselmaa, niin osoittaa teille jo päällekirjoitus, että siinä on kysymys paljon tärkeämmästä kuin pelkästä järjestön muodosta, nimittäin suhteesta valtiollisen puolueen ja ammattiyhdistysten välillä. Ponsilauselma vaatii, että kaikkien kansojen sosialidemokratian ja ammattiyhdistysten oli käytävä käsi kädessä. Se oli ehdottomasti lausuttu, ja ammatillisen liikkeen yhtenäisyys oli ainoastaan ehdollisesti lisätty. Nyt vaaditaan ammattiyhdistysten ehdotonta yhtenäisyyttä jokaisen valtion alueella, ja meitä syytetään rikoksesta, jota emme ole ensinkään voineet tehdä, koska semmoista lakia ei ole tähän saakka ensinkään ollut olemassa. Jos te tahdotte menetellä johdonmukaisesti, täytyisi teidän ensinnäkin muuttaa Stuttgartin ponsilauselma.

Onko sitten muissa maissa kaikkialla ainoastaan yksi ammatillinen maajärjestö? Onko Yhdysvalloissa, Belgiassa ja Ranskassa ainoastaan yksi ammatillinen maajärjestö? (Huutoja ranskalaisten ja belgialaisten pöydästä: On kyllä!) Yhtenäistä maajärjestöä ei näissä maissa ole! (Huutoja: On! On!)

Yhtenäisyyttä Itävallassa olisi vaikea panna käytäntöön, mutta sen välttämättömänä edellytyksenä olisi täydellinen puolueettomuus Wienin ammattijärjestössä, jonka tulisi tulla täysin riippumattomaksi kaikesta siitä, mihin se nykyään on kytketty. Sillä ei saisi enää olla mitään suhteita valtiolliseen järjestöön. (Vilkasta vastustusta

itävaltalaisten pöydästä). Nykyinen ammattijärjestö Vienissä ei lähestulkoonkaan ole kansainvälinen tai puolueeton.

Kun väitetään, että meillä on hajaannusta joka liikkeessä, ja että me sen kautta tahdomme aikaansaada työläisjärjestöjen itsemurhan, niin väitetään jotakin, joka ei ole meidän toivomuksemme eikä tahdomme mukaista. Se on ainoastaan veruke, joka on vedetty esiin todistamaan, miten huono meidän menettelymme on. (Huuto: Se on välttämätön seuraus teidän menettelystänne!) On totta, että työnantajat liittyvät liittoihin, mutta myöskin me tahdomme liittyä liittoihin, aivan samaten kuin he. (Naurua). Meillähän on Itävallassa järjestöjä, jotka eivät muodosta mitään valtakunnallisia liittoja ja kuitenkin ovat yhtenäisiä, kuten kirjanpainajat, ja rautatieläiset.

Kaikki kunnia kommunistisen manifestin kehoituksille. Mutta Marx on sitä kirjoittaessaan tuskin voinut ajatella ammattiyhdistysliikkeen nykyistä muotoa. Kaikkien maiden köyhälistön yhteensiittymisellä on hän varmaankin tarkoittanut kansallisuuksia. Meidän oloihimme ei sovi Venäjän, Englannin eikä Sveitsin esimerkki. Näillä kansoilla ei ole milloinkaan ollut valtiollista itsenäisyyttä, eivätkä he taistelekaan sen puolesta kuten me Böömissä. (Ilisuutta).

Myöskin pienempien kansojen täytyy saada oikeutta Internationalessa. Ei käy päinsä tulkita Stuttgartin ponsilauselmaa itävaltalaisten toverien mielipiteen mukaan. Te vahingoittaisitte siinä itseänne enimmin, teidän täytyisi johdonmukaisesti pakottaa suomalaiset, nyt kun he ovat menettäneet kansallisen itsenäisyytensä, liittymään venäläiseen ammatilliseen liikkeeseen.

Stuttgartin ponsilauselma julistaa 8 milj. järjestyneen köyhälistöläisen yhtenäisyyttä puolueessa ja ammattiyhdistyksissä. Muodot, joissa tätä yhtenäisyyttä toteutetaan, ovat aivan sivuseikkana. Köyhälistön Internationalen täytyy suoda turvaa ja vapaata kehitysmahdollisuutta ei ainoastaan jokaiselle yksilölle, vaan myöskin jokaiselle kansalle. Meidän taloudellinen päämäärämme, tuotannon yhteiskunnallistuttaminen, ei saa hävittää meidän valtiollista päämääräämme, kansojen ja yksilöiden itsemääräämisoikeutta. On parempi että tsekit järjestyvät hyvin, kuin että te määrääte meille maaperän, jolla emme voi menestyä. Tsekkiläinen köyhälistö on verellään todistanut, että se on uskollinen Internationaalle, ja senvuoksi ei tämä kongressi voi leimata meitä Internationalen petturin häpeämerkillä. Semmoinen päätös olisi vääärä, lamauttaisi

meidän toimintamme ja hävittäisi meidän voimamme. Me tiedämme, mitä vakavia seurauksia siitä tulee olemaan, jos me palaamme pettureina kotimaahamme. Ne lisäykset, joita te olette päättäneet maajärjestön ponsiehdotukseen, todistavat teidän itse tuntevan, että jotakin muuta täytyy tapahtua kuin pelkän tuomittamisen. Te ette voi tuomita Internationaleen liittynyttä sosialidemokratiaa ainoastaan senvuoksi, että se on jonkin järjestämissuodon suhteen toista mielipidettä, mutta on muuten sosialismin periaatteisiin ja köyhälistön menettelytapaan nähden täysin yksimielinen koko maailman köyhälistön kanssa. (Suosiota tsekkien pöydässä).

Bruckère—Belgia ehdottaa että keskustelu lopetettaisiin, mutta puheenjohtajan nimenomaisesta pyynnöstä peruuttaa hän ehdotuksen. Puheenjohtaja lausuu, ettei kongressi saa herättää epäilyksen varjoakaan siitä, että täällä vähemmistöä sorrettaisiin.

Jura—Böömi (Tseki. Sentralisti): Minä edustan täällä niitä tsekkiläisiä edustajia, jotka kansallisessa osastossa ovat vähemmistössä, mutta joilla todellisuudessa Böömissä, Määrissä ja Schlesiassa on ammatillisesti järjestyneiden työläisten enemmistö takanaan. (Suosiota. Vastalauseita tsekkien pöydästä. Huuto: Hän valehtelee!)

Puheenjohtaja **Branting**: Semmoiset solvaukset eivät ole paikallaan toverien kesken. Pyydän ettei kongressin arvoa loukattaisi. (Suosiota).

Jura (jatkaen): On väärin puhua täällä riidasta saksalaisten ja tsekkien välillä. Todellisuudessa on kysymys riidasta koko työläisjoukon keskuudessa. Mitä yhtenäisempi ammattiyhdistysliike on, sen paremmin voi se taistella työnantajia vastaan. (Bravo!) Kapitalismia vastaan tarvitsemme kuitenkin ei ainoastaan yhtenäisen järjestön, vaan myöskin yhtenäisiä rahavaroja, joita ainoastaan keskittyminen voi hankkia. 40,000 separatistisissa järjestöissä olevaa tseki-slaavilaista työläistä on otettu keskusjärjestöistä. Uusi perustettu järjestö ei ole ensinkään vetänyt puoleensa tähänasti järjestymättömiä työläisiä. Tsekkiläisten työläisten ei tulisi taistella keskenään toverit tovereja vastaan, vaan työnantajia vastaan. (Bravo!) Vastaselostelija on sanonut, että Englannissa ja Belgiassa on rinnakkain useampia ammatillisia järjestöjä, jotka eivät ole yhdistettyjä samaan keskusjärjestöön. Kysyn häneltä: olivatko

englantilaiset ammattiyhdistykset ehkä aikaisemmin yhtenäisiä, ja ovatko he sitten särkeneet yhtenäisyyden? (Aivan oikein!) Taikka eivätkö he nyt tahdo täydellistä yhtenäisyyttä? On kokonaan väärin väittää, että tsekkiläinen työväestö on vaatinut ammattiyhdistystensä kansallista itsehallintoa. Ei työväestö ole tätä vaatimusta ensinnä tehnyt, vaan yksityiset toverit, puoluelehtien toimittajat ja puoluehallinnon miehet. Vuosikausia ovat he kirjoittaneet sanomalehdissä itsehallinnosta, ja senkautta on toverit saatu eroamaan keskusjärjestöstä.

Meidän 2 ääntämme tulevat annetuiksi maajärjestön ponnen puolesta. (Vilkasta suosiota).

Schaschek—Böömi (Tsekki. Separatisti) huomauttaa siitä, että aikaisempien ammattiyhdistyksiä koskevien kongressipäätösten saksalaisessa ja ranskalaisessa tekstissä on eroavaisuuksia ja että hän asettaa näiden päätösten ranskalaisen tekstin lausuntonsa pohjaksi. Hän koettaa senkautta todistaa, että Internationalen kongresseissa Parisissa 1889, Zürichissä 1893 ja Lontoossa 1896 on alituisesti lausuttu vaatimus, että ammattiyhdistysten on järjestäydyttävä kansallisesti. Internationalen päätökset takaavat siis meille oikeutemme. Teillähän on valta äänestää meidät nurin, mutta siveellinen oikeus on puolellamme. Me palaamme tästä kongressista emme voitettuina, vaan luottaen siihen, ettemme ole asiaamme menettäneet. Keskustelussa on epäsuorasti sanottu meille: Te olette pettureita. (Vastalauseita). Me pettäisimme työväestön kuitenkin vasta sinä hetkenä kun astuisimme tielle, jolle te tahdotte meidät pakottaa. Me tulemme edelleen jatkamaan työtämme, kunnes Internationalen puoluetoverien keskuudessa muodostuu parempi mielipide ja kunnes meidän mielipiteemme tulee saamaan teidän suostumuksenne ja kannatuksenne. (Bravo! — tsekkien pöydästä).

Puheenjohtaja Branting: Toisen valiokunnan puheenjohtajana totean, että eräs valiokuntaan kuulumaton Internationalen jäsen on käyttänyt sanaa „petturi“ voimakkaana sanontatapana, mutta ei sojvaavassa merkityksessä.

Greulich Sveitsi (Myrskyisän suosion tervehtimänä): Minulla on useitakin syitä käyttää puheenvuoroa tässä kysymyksessä. Ensinnäkin olen jo kauemmin kuin neljä vuosikymmentä ollut ammatillisena järjestäjänä ja toiseksi olen edustajana maasta, jossa on useampia kansallisuuksia ja kieliä toistensa rinnalla. Ymmärrän siis jotakin kansallisuuskysymyksestä. Lopuksi en ole riitaan

mieskohtaisesti sekaantunut. Ja nyt sanon: Luulen, että rakas ystäväni Nemece erehtyy sanoessaan, että täällä on kysymys syytöksestä ja tuomiosta. Täällä on kysymys ainoastaan kansainvälisen sosialistikongressin päätösten tulkitsemisesta; ei tuomiosta, vaan sovinto-oikeuden ratkaisusta kahden riitelevän puolueen välillä. (Voimakkaita suosion osotuksia). Minua on surettanut kun useammat toverit todellisella räyhämishalulla ovat edustaneet katsantokantaa, jota ammattiyhdistyksen jäsen ja sosialidemokraatti ei voi edustaa.

On vedetty esiin kansallisuuksien itsehallinto. Jo 50 vuotta sitten, kun vuonna 1863 tapahtui Puolan kapina, astuin puolustamaan kansallisuuksien oikeutta, niiden itsenäisyyttä ja niiden sivistyselämää. Jos tsekkien suhteen olisi siitä kysymys, astuisin tarmokkaasti heitä puolustamaan. (Huutoja: Me kaikki! Tsekit nauravat). Mutta ammattiyhdistyskysymyksessä on kysymys jostakin kokonaan muusta, (Aivan oikein!) on kysymys köyhälistön elintarpeista, ja nämä elintarpeet ovat tarkalleen samat, olkoon köyhä saatana tsekki tai saksalainen. (Myrskyisää, kauan kestävää suosiota). Zürichin y. m. kansainvälisten kongressien päätökset, joita täällä on luettu, ovat toki käsitettävä siinä mielessä, että niiden kautta on päätetty jotain järkevää. (Suurta iloisuutta ja suosiota).

Käykääpä kerran Amerikassa. Olen käynyt maamiestenne luona New-Yorkin ja Chicagon tsekkiläisissä kortteleissa, jossa he myöskin pitävät äidinkieltään korkealla. Mutta niiden päähän ei unissakaan pälkähdä perustaa itsenäisiä tsekkiläisiä ammattiyhdistyksiä. (Vilkasta suosiota). He koettavat parantaa elinehtojaan, ei tsekkeinä, vaan työläisinä.

Olen meille esitetystä tsekki-slaavilaisen ammattivaliokunnan ja Itävallan tsekki-slaavilaisen sosialidemokratian kertomuksesta kauhulla huomannut, että on olemassa 39 riippumatonta tsekkiläistä ammattiyhdistystä. Siinä loppuu jo ammatillinen pilanteko. Itävallan omituisessa kansainsekotuksessa asuvat kansallisuudet ainoastaan osaksi määrätyillä alueilla. Tavallisesti asuu tsekkiläinen veli saksalaisen veljen rinnalla, käy hänen rinnallaan tehtaassa, ja häntä riistetään sen toisen rinnalla. (Myrskyisää suosiota). Jos nyt toinen näkee nälkää ja menee ammattiliittoineen tehtailijan luo vaatimaan parempaa palkkaa, mutta toinen ei tule mukaan, silloin saa työläinen edelleenkin nähdä nälkää ja tehtailija nauraa. (Vilkasta, yhä uudistuvaa suosiota).

Emme vielä pitkään aikaan ole päässeet ammatillisen järjestyntymisen huipulle. (Aivan oikein!) Me etsimme yhä edelleen paraita järjestyntymismuotoja ja meidän vanha oppimestarimme Englanti monine ammattiliittoineen on jäänyt ehkä enimmin jällelle. (Myönnytystä). Mannermaällä leviävät yhä enemmän suuret teollisuusliitot, joihin otetaan oppineita ja oppimattomia työläisiä. Mutta tälläkin alalla on meillä vielä rajariitaisuuksia, jotka ilman ammattiyhdistysten kansallisiakin erimielisyyksiä sitä vaikeasti vahingoittavat. Joka ajattelee vakavasti ammatillista liikettä, ei voi hetkeäkään epäillä, ettei hajaannus ammatillisessa liikkeessä kaikissa oloissa johtaisi hankauksiin ja vahingoittamiseen. Kun sen vuoksi kongressi ponnessaan lausuu: Rakkaat toverit, te olette sivupolulla! Te ette hyödytä mitään, te vaan vahingoittatte! Menkää itseenne ja peruuttakaa harkitsematon askeleenne! — silloin tulisi teidän tsekkiläisten toverien seurata tätä kehoitusta. (Myrskyisää, kauan kestäväää ja yhä uudistuvaa suosiota).

Tri Adler—Vien: En tule puhumaan puoluetoverit. Luulen kysymyksen olevan riittävän selvän, niin selvän, että minun ja myöskin tsekkiläisten toveriemme, joiden kanssa olemme eri mieltä, täytyy tunnustaa: tässä ei ole kysymys tuomiosta, vaan siitä, että tulisitte vakuutetuiksi, että tässä itävaltalaisen köyhälistön elinkysymyksessä on koko Internationale ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyyden pohjalla. (Myrskyisää suosiota). Me olemme aikaansaaneet tämän kongressin mielipiteen ilmaisun, emme erotaksemme tsekkiläisistä tovereistamme, joiden kanssa olemme jo vuosikymmeniä yhteisesti taistelleet ja joiden kanssa taistelimme jo aikana, jolloin heidän verensä sekaantui meidän vereemme, emme heistä erotaksemme, vaan yhdistyäksemme heidän kanssaan itävaltalaisen köyhälistön parhaaksi. (Vilkasta suosiota). Me emme tahdo, että te lähdette tästä kongressista loukattuina, vaan vakuutettuina. Jos seuraava kongressi tullaan pitämään Wienissä, niin toivomme voivamme näyttää sille koko itävaltalaisen työväenliikkeen olevan yhtenäisen. (Myrskyisää suosiota).

Seuraavat vielä selostelijain loppulausunnot:

Plechanow—Venäjä: Nemeć oli väärässä puhuessaan kongressin pyrkimyksestä tuomita tsekkejä ja väittäessään, että belgialaiset olivat tehneet lisäehdotuksen ainoastaan heikentääkseen tätä pyrkimystä. Tämä esitys on väärä. Lisäehdotuksen alla ovat nimet: de Brouckère, Karski, Plechanow ja Adler, ja se on yksi-

mielisesti hyväksytyt. Me luulemme, että tsekit ovat joutuneet harhakäsitykseen, ja tahdomme saada heidät vakuutetuiksi.

Schaschekin yritys ratsastaa sanaleikillä käyttäen apunaan sanaa „kansallisuus“, ei ollut paikallaan. On selvää, että kansainvälisten kongressien päätöksissä sana „kansallisuus“ merkitsee samaa kuin sana „valtio“. Sama puhuja arveli edelleen tsekkien olevan siveellisesti oikeassa. Jos tsekit välttämättä tahtovat jäädä nyt astumalleen tielle, niin emme voi siitä heitä pakkokeinoilla estää. Meillä ei ole mitään tykkeitä eikä meillä ole pajunetteja, mutta meillä on käytettävänä vielä suurempi valta, siveellinen valta, Internationalen mielipide, jota ei mikään mahti voi vastustaa. (Vilkasta suosiota). Jos tsekit tahtovat kapinoida sitä vastaan, niin tulee tsekkiläinen köyhälistö itse nousemaan kapinaan heidän menettelytapaansa vastaan.

Me olemme iloinneet kuullessamme täällä tsekkiläiseltä köyhälistöläiseltä, että suuri osa hänen maamiehistään ei ole samalla kannalla ja että hänellä sekä tovereillaan, jotka täällä ovat vähemmistönä kansallisessa osastossa, on takanaan enemmistö tsekkiläisten työläisten keskuudessa. Tämän tsekkien osan kanssa on Internationale täysin yksimielinen. Jos te vastustatte Internationalea ja poljette jalkainne alle sen päätökset, niin tulee tämä osa tsekkiläisiä työläisiä, joka ei tahdo mitään tietää itseään hallitsevista ammattiyhdistyksistä, alituisesti kasvamaan. Tätä kehitystä ei voi välttää, sillä luokkatietoisuus kasvaa taloudellisen kehityksen ohella aivan itsestään. (Vilkasta suosiota).

Nemec Prag: Täällä on koetettu todistaa, että me muodostaisimme ainoastaan vähemmistön tsekkiläisten ammattiyhdistysten joukossa. Se ei ole totta toverit, vakuutan sen. Toveri Greulich väitti, että me olemme räyhäämällä taistelleet asiamme puolesta. En tiedä, miten lie, me olemme esittäneet todistuskappaleita toisia todistuskappaleita vastaan. Jos se on räyhäämistä, niin seuraavissa kongresseissa eivät muut välttä räyhääjän nimeä kuin ne, jotka ovat samaa mieltä enemmistön kanssa.

Toveri Adler sanoo, ettei kongressi tahdo tuomita. No niin, me tiedämme, ettei meitä voida täällä oikeudellisesti tuomita. Mutta pyydän teitä lukemaan ponsilauselman perustellut ja pitämään mielessänne, mitä kaikkea meille on tässä kongressissa sanottu, silloin tulette huomaamaan, että se jo lähentelee tuomitsemista. Nyt sano tohtori Adler: me tahdomme aikaansaada yhtenäisyyden. Jos tätä yhtenäisyyttä ryhdytään tällä tavalla toteuttamaan, silloin ei se

saa ketään puolelleen, sillä silloin täytyy vaan palvella ja vajjeta. Siihen emme täällä ryhdy.

En ole vedonnut belgialaiseen ehdotukseen vetääkseni siitä johtopäätöksenä kongressin pyrkimyksen, että se tahtoo meitä tuomita. Olen vaan sanonut, että belgialaiset toverit ovat samaa mieltä kuin mekin, että nimittäin asia on vielä tutkittava.

Toveri Plechanow on lopuksi puhunut luokkatietoisuudesta. Toivoisin vaan, että köyhälistö kaikissa maissa ja valtioissa olisi niin luokkatietoisuuden elähyttämä, niin uskollinen Internationalelle ja niin yksimielinen, kuin tsekkiläinen työväki on. (Myrskyisää suosiota tsekkien pöydästä). Me pidämme kiinni solidariteetista ja me tahdomme siitä edelleenkin pitää kiinni, mutta ainoastaan sellaisilla ehdoilla, jotka tekeyt meille mahdolliseksi kehityksen eivätkä lamautta voimaamme. Sitä me tahdomme, emmekä mitään muuta. Jos me tahtoisimme tehdä sen, mitä saksalaiset toverit meiltä vaativat, niin täytyisi meidän panna puolueemme konkurssitilaan. Me emme voisi enää elää, meidän täytyisi laskea liikkeemme hajalleen. Sitä te ette voi vaatia ja sitä me emme tule tekemään. (Myrskyisää suosiota tsekkien pöydästä).

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Tsekkien ehdotus, että kysymys pantaisiin pöydälle ja annettaisiin kansainvälisen toimiston lähemmin tutkittavaksi, *hylätään kymmenkuntaa ääntä vastaan*.

Valiokunnan ehdotuksesta äänestetään, kolmen kansakunnan sitä vaadittua, kansakunnittain. *Valiokunnan ehdotuksen puolesta annetaan 222 ääntä*, joukossa myöskin tsekkiläisen vähemmistön 2 ääntä. *Valiokunnan ehdotusta vastaan annetaan tsekkiläisen enemmistön 5 ääntä*.

7 ääntä pidättäytyy äänestämästä, niistä 5 Suomen (3 annettiin valiokunnan ehdotuksen puolesta), ja 2 Turkin—Armenian ääntä.

Valiokunnan ehdotus on siis hyväksytty.

Äänestyksen tulosta tervehditään runsailla suosion-otuksilla.

Istunto päättyy klo 9 illalla.

Neljäs täysi-istunto.

Lauantaina 3 päivänä syyskuuta 1910.

Istunto alkaa kello 1/2 11 a.p.

Puhetta johtaa **Jeppesen**—Norja.

Ensimmäisenä kysymyksenä päiväjärjestyksessä on

Kansainvälisen solidariteetin toteuttaminen.

Valiokunnan siitä esittämä ponsilauselma kuuluu:

„Köpenhaminan kansainvälinen sosialistinen kongressi

ottaen huomioon köyhälistöliikkeen huomattavan kansainvälisen luonteen ja

muistuttaen niistä perinnäisaatteista, joita ensimmäisen Internationalen päivistä saakka on alati arvossa pidetty,

kehoittaa kaikkien maiden työläisiä, milloin taistelu pääoman ja työn välillä on saanut sellaisen laajuuden, että sen maan työväki, jossa taistelu on syntynyt, todennäköisyyden mukaan ei voi sitä omin voimin loppuun suorittaa, taistelevia tovereita niin voimakkaasti kuin liikkeen aseman mukaan jokaisessa maassa on mahdollista, sitä siveellisesti ja aineellisesti tukemaan, siten itse toimessa täyttääkseen työläisten solidariteetin velvoitukset.

Mitä ankarammin työläisluokka ammatillisellakin toiminnallaan ahdistaa kapitalismia, sitä enemmän tulee järjestäytymistyötä kummallakin puolen kiirehdittäväksi. Pääoman mahti keskitetään jätti- läistrusteihin, kartelleihin ja kansallisiin sekä kansainvälisiin työnantajaliittoihin, työläiset puolestaan

keskittävät voimansa ennen kaikkea ammatillisiin maajärjestöihin. Tämän molemminpuolisen voimien keskittymisen johdosta saa luokkataistelu osaksi uusia, laveampia muotoja. Ammatillisia joukkotaisteluja, jättiläissulkujen provoseeraamina, leimahtaa esiin milloin siellä, milloin täällä, kuten olemme nähneet Tanskassa 1899, Ruotsissa 1909 ja Saksassa 1910. Luokkataistelu tulee niin ollen seuraavina vuosina todennäköisesti muodostumaan vielä lujemmaksi ja yhtenäisemmäksi. Sitä enemmän täytyy työväenluokan senvuoksi pitää huolta siitä, että se hetken sattuessa voi käyttää koko voimaansa siellä, missä kokonaisen maan tai kokonaisen ammatin työläiset ilman kansainvälistä tukea sortuisivat pääoman ylivoiman alla.

Kongressi suosittelee ammatillisen Internationalen tutkittavaksi, mitkä kansainvälisen solidarieteetin muodot ovat tarkoituksenmukaisempia. Lähimpää aikaa varten suosittelee kongressi:

yhä läheisempää ja kestävämpää ammatillista työläisjärjestöjen yhteistoimintaa joka maassa ja maan rajojen ulkopuolella;

sellaisten ammatillisten säädösten muuttamista, jotka voivat olla esteenä vapaalle ja tehokkaalle kansainväliselle avustustoiminnalle;

socialidemokratisen työläissanomalehdistön kansainvälisten suhteiden parantamista ja laajentamista; etenkin muistutetaan sosialistisia sanomalehtimiehiä siinä maassa, missä suuri taistelu on uhkaamassa tai jo on alkanut, velvollisuudestaan nopeasti ja tarkasti pitää tapausten tasalla ulkomaalaisia virkaveljiään, jotka puolestaan ovat velvoitettuja heti käyttämään selostuksia, joiden tarkoituksena on herättää kaikkialla työläisten harrastusta ja myötätuntoa, sekä ajoissa vastustaa niitä liiankin usein suorastaan valheellisia „uutisia“, joita pääoman palveluksessa oleva sanomalehdistö levittää yleisen mielipiteen pettämiseksi.

Tältäkin kannalta katsoen on koko työväenliikkeelle mitä suurimmasta merkityksestä, että

kaikissa maissa kasvaa sosialistinen sanomalehdistö, jolla on tarpeeksi voimaa vapauttaakseen laajat kansankerrokset porvarillisen sanomalehdistön lamauttavasta vaikutuksesta.“

Puheenvuoron saa aluksi valiokunnan selostelija

Huggler—Sveitsi: Valiokunnassa on pääasiassa ollut esillä kaksi ponsiehdotusta, ruotsalaisten ja saksalaisten toverien tekemät. Viime Ruotsin suurlakon aikana ovat ruotsalaiset toverit kääntyneet puoluetoveriensä puoleen. Eikä ole puuttunutkaan aineellista avustusta ja myötätuntoisuuden ilmauksia työväenluokan puolelta. Mutta kun 300,000 työläistä on heitettyä kadulle, niin ei siveellinen kannatus riitä heitä elättämään (Aivan oikein!), vaan siihen tarvitaan ennen kaikkea rahavaroja. Mutta tässä suhteessa tuli yksityisten kansojen kansainvälinen solidariteetti peräti eri tavalla näkyviin. Pohjoiset maat, Norja, Tanska, Suomi ja ennen kaikkea myöskin Saksa suorittivat kerrassaan yli-inhimillisiä ponnistuksia auttaakseen ruotsalaisia tovereja. Myöskin etempänä olevat maat osoittivat kauniita tuloksia. Sen sijaan täytyi valiokunnan todeta, että toiset maat, ennenkaikkea Ranska, Belgia ja Englanti ovat käyttäytyneet tavalla, jota on vaikea ymmärtää. Ranska on lähettänyt ainoastaan 7,000 kruunua. Tämä summa on kuitenkin Confederation du Travail-liiton 1/4 miljoonaa jäsentä kohti sangen vähän, etenkin jos sitä vertaa siihen, että pieni Norja on lähettänyt yli 300,000 kruunua, Suomi yli 43,000 kruunua ja Sveitsi 60,000 kruunua (Suosiota). Belgia on tosin lähettänyt 60,000 kruunua, mutta sekin on liian vähän verrattuna sen maan järjestyneiden lukuun.

Nyt on kuitenkin Belgian ja Ranskan taholta valiokunnassa esiintuotu syitä, joita kelpaa kuulla. Belgialaiset toverit ovat huomauttaneet, että he suuren pulakauden jälkeen olivat itse sekaantuneita suureen työsulkuun, joka asetti heidän voimilleen suunnattomia vaatimuksia. Ranskalaiset toverit ovat viitanneet syndikalistisen periaatteen mukaan järjestettyjen ammattiyhdistystensä vähäiseen aineelliseen avustuskyykyyn, joita ammattiyhdistyksiä he eivät ilman muuta voi valaa toiseen muotoon. Englantilaisillekin voi myöntää, että heillä olivat määräävinä käytännölliset syyt ja että heidän sääntönsä vaikeuttivat nopeata avustusta. Mutta niin tavattomassa tilaisuudessa, jolloin jonkin maan koko työnantajaluokka itsepäisesti koettaa tehdä työväestölle järjestäytymisen mahdotto-

maksi, täytyy löytyä tie, jolla, huolimatta kaikista arveluista, voi hankkia apua. (Vilkasta suosiota).

Mieleemme ei johdu vähimmälläkään tavalla moittia täällä läsnäolevia englantilaisia edustajia. Ponnen tarkoituksena on pikemmin kehottaa englantilaisia edustajia Englantiin palattuun sanomaan maamiehilleen, ettei kansainvälinen sosialistinen kongressi ole voinut ymmärtää sitä, että englantilaiset ammattiyhdistykset ovat niin peräti laiminlyöneet kansainvälisen avustustoimenpiteen Ruotsin hyväksi. Heidän täytyy koettaa saada englantilainen työväestö vakuutetuksi siitä, että jos kansainvälisesti järjestyneet työnantajat koettavat tehdä yhdistymisen mahdottomaksi jonkin maan työläisille tai estää työehtojen parantamisen mahdollisuuttakin, kuten Ruotsissa tapahtui, silloin se myöskin koskee englantilaista työväestöä. Englantilaisen työväenluokan suhtautuminen ruotsalaiseen taisteluun on sitä käsittämättömämpi, kun aikaisemmissa tapauksissa, jolloin englantilaisia ammattiyhdistyksiä vastaan hyökättiin, kuten esim. konerakentajain taistelussa, koko Eurooppa ponnisteli voimiaan auttaakseen englantilaisia. Sen vuoksi täytyy englantilaisten samalla tavalla täyttää kansainvälisen solidariteetin velvollisuuksia toisia kansoja kohtaan. Me toivomme, että englantilaiset edustajat tulevat vaikuttamaan tähän suuntaan ja että tulevaisuudessa myöskin englantilaiset työläiset ovat mukana. Pelkät ponsilauselmät eivät auta, vaan meidän yhteiskunnallinen ihanteemme on toteutettava käytännössäkkin. (Hyvä!) Yhä enemmän ja enemmän lähestyy hetki, jolloin meidän ehkä täytyy vaatia työläisiltä enemmän kuin pelkkää rahaa ja jolloin myöskin englantilaisille työläisille täytyy asettaa jättiläisvaatimuksia mannermaan järjestöjen tukemiseksi.

Tämän kysymyksen yksityiskohtien käytännöllisen järjestelyn jätämme paraiten kansainvälisen ammattiyhdistysten kongressin suoritettavaksi. Me emme voi täällä syventyä yksityiskohtiin, kuten belgialaiset ehdottavat. Meidän täytyy tyytyä antamaan yleisiä ohjeita. Senvuoksi olemme pienellä, ruotsalaisten toverien itsensä ehdottamalla muutoksella ponnen neljänteen osastoon yksimielisesti hyväksyneet ruotsalaisen työväenpuolueen ponsiehdotuksen.

Valiokunta oli yksimielisesti, vakavasti vakuutettu siitä, että koko maailman järjestyneiden työläisten vapautustyö voi onnistua ainoastaan siinä tapauksessa, että kansainvälinen solidariteetti on lakannut olemasta pelkkä teoria, ja että myöskin englantilaiset työläiset ja ammattiyhdistykset täysin täyttävät kansainvälisen solidariteetin vaatimukset. (Vilkasta suosiota).

Vielä pari sanaa belgialaisen ponsiehdotuksen johdosta, joka lukuunottamatta belgialaisia tovereita, joille oli annettu sitovat määräykset, hylättiin yhtä suurella yksimielisyydellä kuin hyväksymme ruotsalaisen ponsiehdotuksen. Siinä kosketellaan kysymystä, joka on ammatillisen Internationalen järjestettävä. Belgialaiset toverit ovat kuitenkin selittäneet, että he ennenkaikkea ovat ajatelleet myöskin valtiollisten pakolaisten avustamista, koska Belgialle asetetaan sangan suuria vaatimuksia, etenkin paossa olevien venäläisten vallankumouksellisten taholta. Samoin on kuitenkin laita kaikkien maiden suhteen ja olisi syytä kerrankin tutkia, miten eri keskusjärjestöt voisivat selittää keskenäiset tilinsä. Me olemme senvuoksi lähettäneet tämän osan belgialaisesta ponsiehdotuksesta takaisin kansainväliselle toimistolle. (Suosiota).

Andersen—Englanti: Englantilaiset edustajat ovat täysin yksimielisesti valiokunnan ehdottaman ponnen kannalla ja kannattavat sitä mitä lämpimimmin. He ovat yksimielisinä valmiit julistamaan, että kaikkien maiden työläisten läheinen yhteenliittyminen ja kansainvälisen solidariteetin järjestely on välttämättömyys. Ponsilauselemalla on mahdollisesti ainoastaan se vika, että se on vieläkin liian epämääräinen. Mutta sen kai täytyy semmoinen olla soveltuakseen kaikkien maiden oloihin.

Minä olen kuitenkin pyytänyt puheenvuoroa, joskaan en puolustaakseni, niin ainakin selittääkseni englantilaisten ammattiyhdistysten toimintaa, tai paremmin toimeettomuutta, ruotsalaisen taistelun aikana. Minun täytyy tunnustaa, ettei englantilaisten avustus ollut riittävä. Mutta minun täytyy viitata kahteen kohtaan, jotka täytyy ottaa huomioon etsiessään tietä ja keinoja asian auttamiseksi.

Englantilaiset ammattiyhdistykset ovat perustettuja aikana, jolloin sosialismilla ja kansainvälisyyden hengellä ei vielä ollut sanottavasti mitään vaikutusta. Niiltä ajoilta on peräisin englantilaisen ammattiyhdistysliikkeen jonkinlainen vastenmielisyys kansainvälisiä avustustoimenpiteitä kohtaan, ja vasta viimeisinä aikoina ovat englantilaiset ammattiyhdistykset siinä suhteessa joutuneet suuremman vaikutuksen alaisiksi. Sen kautta vahvistuu myöskin kansainvälisen solidariteetin henki.

Toinen huomattava syy on siinä, ettei englantilaisella työväenliikkeellä ole käytettävänäään voimakasta sosialistista sanomalehdistöä, kuten toisten maiden työläisillä. Englantilaisille Trades Unionneille (ammattiliitoille) ei ole ollut mahdollista saattaa jäsentensä

tietoon tapahtumia muissa maissa. Se on yhtenä pääsyynä siihen, minkä vuoksi emme ole voineet mitään tehdä.

Vielä sananen englantilaisten ammattiyhdistysten johtokuntien kannasta. Aikaisemmin olivat säännöt niin laadittuja, että johtokunnilla oli laajat valtuudet ja että ne voivat käytellä suuriakin summia. Nyt tämä ei ole mahdollista ilman jäsenten suostumusta, mikä taasen on saatava selville mieskohtaisen äänestyksen kautta. Semmoisissa tapauksissa, jolloin hätä on pakottava, kuten esim. ruotsalaisessa suurlakossa, ei senvuoksi voi hankkia apua niin nopeasti kuin olisi välttämätöntä. Suur-Britannian ammattiyhdistysten keskusvaliokunta tulee kuitenkin tämän jälkeen neuvottelemaan ja tekemään ehdotuksia siitä, miten säännöt olisivat laadittavat, jotta vältettäisiin harkitsemattomia menoja, mutta samalla kuitenkin voitaisiin kaikella tavalla täyttää kansainvälisen solidariteetin vaatimuksia. Kaikki englantilaiset edustajat ovat sitä mieltä, että tällä keskustelulla voi olla mainittu vaikutus Englannissa. Barnes, englantilaisen „Amalgamated Engeneers Society“n, erään suurimman ammattiyhdistyksen edustaja, jonka valitettavasti täytyi lähteä Köpenhaminasta jo aikaisemmin, on pyytänyt minua ilmoittamaan kongressille, että hän on jo kirjoittanut järjestölleen ja tehnyt sille ehdotuksia aikaansaadakseen parannuksen ponsilauseلمان tarkoittamaan suuntaan.

Useissa ammateissa käy englantilaisen ammattiyhdistysliikkeen kehitys nykyään yhä suuremmissa määrässä keskittymistä kohti. Ja englantilaiset työläiset liittyvät ammattiansa kansainvälisiin liittoihin. Niin on tapahtunut metallityöläisten, kutoma-teollisuustyöläisten ja vuorityöläisten keskuudessa. Kansainvälisten ammatillisten järjestöjen voimistuessa tulee sitten myöskin aivan itsestään kehittymään kansainvälinen avustustoiminta, ja sen sijaan, että nyt vedotaan solidariteettiin, tullaan piankin velvoittamaan avustumaksuja suorittamaan. Tämänsuuntaisen opetuksen saamme me ponsilauselmasta, ja me äänestämme sen puolesta luottaen siihen, että voimme niin muodostaa järjestömme, ettei tämän tapaisia keskusteluja enää tarvita. Joka tapauksessa tulemme vastaisuudessa täysin täyttämään velvollisuutemme kansainvälisen solidariteetin alueella. (Vilkasta suosiota).

Cohen-Saksa: Toveri Huggler on jo selostuksessaan maininnut, että koko saksalainen edustajaryhmä on tuominnut englantilaisten puutteellisen kansainvälisen solidariteetin ruotsalaisten toverien taistelun aikana. Mitä Andersen sanoi, oli parasta minkä hän

voi sanoa. Meille olisi kuitenkin mieluista saada tietää, onko hän antanut selityksensä ainoastaan omassa nimessään vaiko englantilaisten ammattiyhdistysten nimessä ja toimeksiannosta. Vasta silloin olisi tällä selityksellä täysi arvo.

Me olemme jonkinlaisella hämmästyksellä kuulleet väitteen, että sosialismin ajatus vasta nyt saa maaperää Englannissa, ja että englantilaiset ovat tässä kongressissa paljon oppineet. Tehän olette jo kauan ottaneet osaa kansainvälisiin kongresseihin ja me olemme jo usein kuulleet samoja väitteitä. Sen vuoksi täytyisi jo vihdoin selittää, että englantilaiset ammattiyhdistykset täydellä todella aikovat suorittaa välttämättömät uudistukset. (Aivan oikein!) Andersen on todistanut, että useimmissa englantilaisissa ammattiyhdistyksissä vaaditaan mieskohtaista äänestystä suurempia rahamenoja varten. Sen me varsin hyvin tiesimme. Mutta ruotsalaisten työläisten edustajat ovat heti taistelun alkaessa tehneet siitä selvää englantilaisille ammattiyhdistyksille, ja silloin olisi näillä aivan hyvin ollut mahdollisuus viikkokausia kestäneen taistelun aikana toimeen panna mieskohtainen äänestys. Niin laajassa taistelussa on mitä laajape-
räisin avustus välttämätön. Siellä ja täällä näyttää kuitenkin puutuneen hyvää tahtoa.

Andersen on valittanut, ettei ponsilauselma ole täysin selvä ja ymmärrettävästi laadittu. Mutta jos me saksalaiset olisimme puhuneet, olisi ponsilauseلمان täytynyt pääasiassa kosketella englantilaisten toverien puutteellisuuksia. Senvuoksi puhuttiin ainoastaan yhdestä valitettavasta tapauksesta.

Valiokunnassa on Andersen puolustanut englantilaisen avustuksen poisjäämistä silläkin, että silloin oli Englannilla itsellään suuri työttömyys kestettävänä. Tätä väitettä vastaan on todettava, että Englannissa oli silloin noin 5—6 prosenttia työläisistä ilman työtä, kun sensijaan työttömyys Saksassa nousi 12 prosenttiin. Siitä huolimatta olemme täyttäneet velvollisuutemme ruotsalaisia tovereita kohtaan, emmekä senvuoksi saata antaa arvoa tälle englantilaisten puolustelulle. Englantilaisille ammattiyhdistyksille, joilla on tunnetut suuret kassansa, olisi kuitenkin ollut helpompaa kuin meille täyttää velvollisuutensa. Me vaadimme senvuoksi enemmän kuin toveri Andersenin persoonattoman siron selityksen, jotta tietäisimme, että englantilaiset olot vihdoin ovat tässä suhteessa parantuneet. (Puheenjohtaja soittaa kelloaan). Puheaikani on lopussa, minun täytyy senvuoksi lopettaa, voimatta sanoa ranskalaisille tovereille paria kohteliaisuutta. No niin, jääköön seuraavaan kertaan! (Iloisuutta ja vilkasta suosiota).

Loppulausunnon esittää

Huggler—Sveitsi: Ei miltään taholta ole tehty vastaväitteitä ponsilauselmaa vastaan. Englantilainen edustajaryhmä on selittänyt, että se tulee tekemään paraansa noudattaakseen päätöstä. Voin niin ollen rajoittua huomautukseen, että kaikkien niiden kansojen, jotka äänestävät ponnin puolesta, velvollisuutena on myöskin pitää huolta sen täytäntöönpanosta. (Vilkasta suosiota).

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ponsilauselma hyväksytään tämän jälkeen yksimielisesti. (Vilkasta suosiota).

Seuraava kysymys päiväjärjestyksessä on

Työväensuojelulainsäädännön kansainväliset tulokset.

Neljännän valiokunnan esittämä ponsi kuului:

„Kapitalistisen tuotantotavan mukana lisääntynyt työläisten riistäminen on aiheuttanut olosuhteiden muuttumisen sille kannalle, että ne tekevät pakolliseksi lainsäädännöllisen työväen hengen ja terveyden suojelemisen.

Ei missään maassa ole työväensuojelulainsäädäntö lähimainkaan toteuttanut sitä, mitä työläisten edun kannalta täytyy vaatia ja mikä voidaan teollisuutta vahingoittamatta aikaansaada.

Kongressi muistuttaa seuraavista työväensuojelulainsäädäntöön nähden yleisesti jo Pariisin kongressissa v. 1889 hyväksytyistä lähimmistä vaatimuksista, jotka koskevat kaikkia työläisiä sukupuoleen katsomatta:

- 1) korkeintaan 8 tunnin työpäivä;
- 2) alle 14-vuotisten lasten ansiotyön kielto;
- 3) yötyön kielto, paitsi milloin sitä työn laadun takia tai yleisen edun kannalta täytyy sallia;
- 4) jokaiselle työläiselle vähintään 36 tunnin keskeytymätön lepo viikossa;
- 5) trukkijärjestelmän (järjestelmä, jossa työläisille ei makseta palkkaa ainakaan kokonaan rahassa) kielto;

6) yhdistymisvapauden turvaaminen;

7) teollisuuteen, käsityöhön, kauppaan ja maanviljelykseen kuuluvien ammattien alalla vaikuttavan ja tehokkaan ammattitarkastuksen aikaansaaminen työläisten valitsemien henkilöiden myötävaikutuksella;

Tosin Pariisin kongressista oli seurauksena, että hallitusten järjestämiä työväensuojeluskonferensseja kokoontui v. 1890 Berliinissä ja 1906 Bernissä, ja että syntyi kansainvälisiä työväensuojelussopimuksia. Mutta huolimatta monista käsittelyistä, on lainsäädäntötietä saavutettu ainoastaan mitättömiä tuloksia, sillä hallitsevat luokat, peläten luokkaetujensa joutuvan kärsimään, vastustavat asiaa. Ja näin on tapahtunut, vaikkei missään maassa työväensuojeluksen kautta ole mikään teollisuuden haara joutunut kärsimään, vaan pikemmin kohottamalla työväen terveyttä ja työvoimaa hankitaan etuja yleiselle sivistykselle ja myöskin yrittäjäluokalle.

Estääkseen työläisiä vaipumasta kurjuuteen, vaati Amsterdamin kongressi v. 1904, että — säilyttäen työläisten täyden itsehallinnon ja taaten samat oikeudet kaikkien kansallisuuksien jäsenille — kaikissa maissa perustettaisiin laitoksia, jotka takaisivat sairaille, loukkaantuneille, työkyvyttömille ja vanhuksille riittävät elin- ja lääketarpeet, ja antaisivat apua naisille raskauden ja synnytyksen aikana ja suojelisivat leskiä, orpoja sekä työttömiä puutteelta.

Voimassa olevat työväensuojelusta ja -vakuutusta koskevat lait eivät tyydytä mitenkään työläisten yhtä välttämättömiä kuin oikeutettujakin vaatimuksia. Erikoisesti turvattomia ovat maa- ja metsätöissä työskentelevät työläiset. Ainoastaan alituisella pakotuksella voivat työläiset saavuttaa enemmän.

Kongressi kehottaa sentähden kaikkien maiden työläisiä, työskennelköt sitten teollisuuden, kaupan, maanviljelyksen tahi muilla työaloilla, murtamaan hallitsevien luokkien vastarinnan sekä vallottamaan

itselleen tehokkaan työväensuojeluksen alituisella kiihotuksella ja voimakkaasti laajentamalla valtiollisia ja taloudellisia järjestöjään.“

Puheenvuoron saatuaan lausuu valiokunnan selostelija

Molkenbuhr—Saksa: Jo Parisissa vuonna 1889 hyväksyttiin ajatus, että kaikki työläisten vaatimukset työväensuojelulainsäädännön alalla oli määriteltävä kansainvälisellä pohjalla. Sen jälkeen ovat vastakohtat monessa maassa kärjistyneet suuressa määrin. Sitä suuremmalla päättäväisyydellä täytyy meidän yhä uudelleen julistaa vaatimuksemme. Joukko porvarillisiakin sosialipolitikkoja on tehnyt kokonaisen sarjan vaatimuksia työväensuojelulainsäädännön suhteen. Heidän tekemänsä pääasiallinen virhe on siinä, että he perustavat laskunsa huomattavana tekijänä kapitalistien työväenystävyyteen. Kapitalistien työväenystävällisyys on sangen kaunis asia. Todellisuudessa ei siitä kuitenkaan ole mitään nähtävänä. Mieskohtaisen pääoman sijaan astuvat yhä enemmän kartellit ja trustit, jotka riistävät työläisiä.

Vaatimustemme ensi sijassa on vaatimus työläisten terveydellisen tilan kohottamisesta. Me vaadimme 8-tuntista työpäivää. Me vaadimme edelleen lastentyön kieltoa, yötyön kieltoa ja sunnuntailepoa. Hyväntekeväisyyslaitosten kauniiseen verhoon puettuna hankkii pääoma „siunausta“ työläisille, kuten työväenasuntoja, kiinnittääkseen työläisiä samaan paikkakuntaan, avustuskassoja, pidättääkseen työläisiä samassa liikkeessä ja tehdäkseen heille yhdistymisoikeuden käytön mahdolltomaksi. Me vaadimme, että yhdistymisoikeus täysin turvattaisiin pääoman hyökkäyksiä vastaan, ja sitä enemmän, kun työläisillä ei ole enää vastassaan yksityisiä kapitalisteja, vaan pääoman liittoumia. Kaikki nämä vaatimukset esitämme *vähimpinä vaatimuksina* ja kaikkien työläisten hyväksi tapahtuvina vaatimuksina. Siinä suhteessa eroamme useimmista porvarillisista yhteiskuntapolitikoista, jotka tahtovat suojella ainoastaan tehdastyöläistä ja jättää käsityöläisen ja maatyömiehen työväensuojelulainsäädännön suojeluksen ulkopuolelle. Maataloudessa tulevat koneet yhä tärkeämmiksi. Sitä välttämättömämpi on maatyömiesten suojeleminen. Siellä missä on olemassa erikoisia vaaroja, liikkeissä, joissa työläiset kärsivät tomusta, myrkystä ja kuumuudesta, asetamme *pitemmälle meneviä vaatimuksia*.

Työväensuojelulainsäädännön kehittymistä vastaan huomauteen aina, että maan kilpailukykyisyys tulisi kärsimään semmoisen

lainsäädännön käytäntöönottamisen kautta. Vaikkakin tämä olisi totta, niin eikö työläisten terveys ole tärkeämpi kuin voitto. (Vilkasta suosiota). Kun englantilainen työväensuojelulainsäädäntö otti ensimmäisiä askeleitaan, selitettiin eri tahoilta, että englantilainen teollisuus joutuisi häviölle, jos 10-tuntinen työpäivä otettaisiin käytäntöön. Tämä tapahtui siihen aikaan, jolloin Englanti siirtyi vapaakauppaan. Onko englantilainen teollisuus joutunut häviöön 10-tuntisen työpäivän vuoksi? Ei! Saksalaisetkin tehtailijat ovat selkäänsä saaneiden poikain tavoin valittaneet, etteivät he voi kestää englantilaista kilpailua, ja kuitenkin he ovat riistäneet työntekijättäriään 15—16 tuntisilla työpäivillä. Vuosina 1878—79 saivat he hyväksytyksi suojelustullin. Kun 11-tuntinen työpäivä vuonna 1900 otettiin käytäntöön, selitti saksalainen teollisuus, ettei se voi kestää niin suurta työajan lyhennystä, ja saksalaiset kutomatyöläiset saivat vuonna 1903 käydä siitä ankaraa taistelua. Aivan samoja vastaväitteitä, joita aikoinaan Englannissa tehtiin, saatiin nytkin taas kuulla, kun Bernin sopimuksen nojalla 10-tuntinen työpäivä otettiin käytäntöön. Siinä uudistuu aina sama juttu.

Lisäksi vaadimme ponsilauselmassamme työväenvakuutusta tapaturmaa vastaan, jota ei ole voitu välttää, suojaa ja apua sairaille, työkyvyttömille ja vanhuksille, työttömille, leskille ja orvoille. Tämänkin vaatimuksen suhteen sanotaan aina, ettei teollisuus jaksa kantaa semmoista rasitusta. Mutta minä kysyn: Eikö jokainen maa nytkin jo kannaa sairauksien, tapaturmien ja työkyvyttömyyden rasituksia? Jokaisen maan on jo nytkin ne maksettava, mutta ne siirtävät tämän rasituksen köyhimpien ja kurjimpien hartioille! (Vilkasta suosiota). Eikö koko yhteiskunta voi kantaa sitä, mikä meidän täytyy nyt yksinämme kantaa? (Uudistettua suosiota). Se on naurettava vastaväite.

Katsokaammepa kerran, minkälaisia suunnattomia uhreja kaatuu työn taistelukentällä. Yhtenä ainoana vuonna kaatui Saksassa 7,000 kuollutta ja 518,000 haavoittunutta. (Kuulkaa! Kuulkaa!). Täytyykö näiden kaatuneiden leskien ja orpojen, näiden vaivaisten ja haavoittuneiden jäädä ilman avustusta? Kysymyksen tekeminen merkitsee sen vastaamista. Samoin on laita vanhojen ja työkyvyttömien, raskaiden ja lapsivuoteessa olevien sekä työttömien suhteen.

Saksalaiset kapitalistit valittavat, että he maksavat 375 milj. markkaa työväenvakuutuksen hyväksi. Se on tosin suuri summa, mutta jos työväenvakuutusta käytäntöön otettaessa olisi tiedetty, että

heidän täytyi 20 vuoden kuluessa käyttää siihen 4 miljaardia, niin olisivat he ehkä hangotelleet sitä vastaan vielä ankarammin. Mutta eikö saksalainen teollisuus ole maksanut nämä 4 miljaardia aivan rauhallisena, joutumatta sen kautta häviöön? (Aivan oikein!) Ei mikään maa ole sillä aikaa saanut nähdä semmoista teollisuutensa voimakasta nousua kuin juuri Saksa. Työväenvakuutus on suuressa määrin auttanut tätä tulosta. Eivät kapitalistit itse maksa näitä kuluja, vaan antavat ostajain ne maksaa. He ottavat vuosittain työväenvakuutusta varten 420 milj. markkaa ja maksavat siitä vaan 375 milj. markkaa vuodessa. Työnantajalle maksaa teollisuustyöläisen jokaisen työpäivän vakuuttaminen 12 penniä. Tämä tekee, jos näin laskemme, jo 310 milj. markkaa vuodessa. Maatyömiesten vakuuttaminen 200 työpäivän varalta maksaa 5 penniä päivää kohti, siitä saamme 112 milj. markkaa. Tämä tekee yhteensä 422 milj. markkaa, siis tuntuvasti enemmän kuin kapitalistit tosiasiaassa ovat maksaneet. Me voimmekin aivan hyvin otaksua, että työväenvakuutuksen edelleen kehittämisen kustannukset ovat aivan mukavasti kannettavissa.

Erittäin pakottava välttämättömyys on raskaiden naisten ja imevien lasten suojeleminen. Tiedämmehän, että teollisuus harjoittaa lastenmurhaamista, jonka rinnalla Betlehemin lasten murha oli leikkiä.

Lopuksi on myöskin kapitalistilla etua työväensuojelulainsäädännön edelleen kehittamisestä, koska työväenluokan terveydentila senkautta tulee kohotetuksi. Ja siellä, missä kapitalisteilla on käytettävänänsä terveimmät ja voimakkaammat työläiset, tulee se voitamaan kilpataistelussa. (Vilkasta suosiota). Ei ole ehkä mikään sattuma, että sen jälkeen kun sairasmakuutus on Saksassa otettu käytäntöön, on kuolevaisuus alentunut 28:sta 20:een tuhatta kohti vuodessa. Ja kapitalisteilla on tästä suoranaistakin etua, sillä tapaturmavakuutus ei ole mitään muuta kuin heidän aikasemman vastuunalaisuutensa poistamista.

Totta on, että kapitalismi vastustaa vaatimuksiamme mitä tarmokkaimmin. Mutta yhdistynyt ja luokkatietoinen köyhälistö on vielä voimakkaampi mahti. Välinpitämättömyys on vaarallisin vihollisemme. Sen murtaminen, valistustoiminta ja hälyytysrummun lyöminen on jokaisen työväenjärjestön tärkein tehtävä. Yhä uudelleen täytyy näistä asioista keskustella kansainvälisesti. Se edistää kaikkien maiden veljestymistä. Jos kansat yksimielisesti pyrkivät johonkin ja kaikkien maiden työläiset yhdistyvät, niin

tulevat he pääsemään lähemmäksi päämääräänsä ja toteuttamaan ihanteensa, jotka nykyään näyttävät mielikuvituksen tuotteilta. (Myrskyisää suosiota).

Kun aika on jo pitkälle kulunut ehdottavat belgialaiset, että keskustelu lopetettaisiin.

Englantilaiset, joiden puolesta Macdonald on pyytänyt puheenvuoroa, vastustavat kiihkeästi tätä ehdotusta.

Ehdotus keskustelun lopettamisesta hyväksytään kaikilla äänillä englantilaisten ääniä vastaan.

Senjälkeen *hyväksytään valiokunnan ehdottama ponsilauselma suurella enemmistöllä* englantilaisten äänestäessä sitä vastaan.

Työttömyyskysymys uudelleen esillä.

Toimiston sihteeri **Huysmans** esittää kansainvälisen sosialistisen toimiston puolesta englantilaisten tämänpäiväisessä toimiston istunnossa sisäänjättämän ponsilauselman työttömyydestä ja pyytää edustajia sitä tarkoin harkitsemaan, jotta kysymys voitaisiin ottaa uudelleen käsiteltäväksi seuraavassa kansainvälisessä kongressissa. Tämä ponsilauselma kuuluu:

„Brittiläisen ja muiden osastojen torstaina kongressissa tekemän vastalauseen johdosta, jonka mukaan työttömyyskysymystä koskeva ponsilauselma ei *tydyttävästi käsitä kysymystä*, eikä mene kyllin pitkälle käytännöllisissä ehdotuksissaan, jättävät allekirjottaneet kansallisosastonsa valtuuttamina kongressille seuraavan selityksen:

1. Työttömyys on kapitalistisen yhteiskuntajärjestyksen seuraus ja siitä erottamaton.

2. Niin kauan kuin kapitalismi pysyy pystyssä, on kuitenkin ryhdyttävä tämän kysymyksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

3. Nämä toimenpiteet eivät saa olla ainoastaan ehkäiseviä, vaan täytyy niiden sisältää sosialistisen yhteiskuntajärjestyksen idun, olla alkuna yhteis-

kunnallisten tuotantovälineiden sekä teollisuus- ja maataloustuotteiden lopulliseen järjestämiseen osuustoiminnallisella pohjalla.

4. Valtion hätäaputyölaitokset, jotka toimivat ainoastaan ankaran työttömyyden aikana, mutta ovat pysähdyksissä säännöllisinä aikoina, ovat hylättävät.

5. Valtion toiminnan työttömyyttä vastaan pitää nojautua oikeudelle työhön ja valtion elatusvelvollisuudelle sekä tapahtua seuraavalla tavalla:

a) Tarkka ja täydellinen virallinen työttömyys-tilasto;

b) Valtion ja kaupunkien töiden jakaminen niin, että työn kysyntä tulee mahdollisimman varmalle pohjalle järjestetyksi;

c) Lainsäädäntö, joka lyhentää työajan korkeintaan 8 tunniksi päivässä tai 48 tunniksi viikossa ja lopettaa, mikäli mahdollista, hiotusjärjestelmän samoinkuin lastentyön ja muut kilpailumuodot, jotka lisäävät köyhyyttä;

d) Valtion vakuutus;

e) Kansallinen, ammattiyhdistysten tarkastuksen alainen työnvälitysjärjestelmä;

f) Valtion virkojen perustaminen, yhteisedun vuoksi valvovat kaikenlaatuisen kansallisrikkauden kehittymistä, jota tähän asti on laiminlyöty tai riittämättömästi kehitetty.

6. Kaiken työttömille annettavan valtioavun ehtona täytyy olla, ettei sen saamiseen ole yhdistetty valtiollisten oikeuksien menettämistä ja että se on kaikkien työväen kerrosten ja kummankin sukupuolen saatavissa“.

Englantilainen osasto:

J. Ramsey

Macdonald

Puheenjohtajat.

Ilmoitus ei aiheuta mitään toimenpidettä kongressin puolelta.

Päiväjärjestyksessä seuraa

Valtiollisten pakolaisten turvapaikkaoikeus.

Tästä esitetty ponsi kuului:

„Viime aikoina on eri maissa sattunut useita tapauksia, jolloin mitättömällä verukkeilla on loukattu valtiollisten pakolaisten turvapaikkaoikeutta. Erittäinkin on Venäjän vaikutus tässäkin kysymyksessä ollut kaikkialla mitä turmiollisin, siten viimeksi lätiläisen Jules Vezosolin asiassa, joka Venäjän vaatimuksesta vangittiin Yhdysvalloissa ja nyttemmin tulee luovutettavaksi. Mutta myöskin Englanti alkaa vastoin tähänastisia perinnäistapojaan matkia tätä kansainoikeutta loukkaavaa menettelyä, kuten intialaisen vallankumouksellisen Savarkan asiassa, joka ennenkuulumattomalla tavalla vangittiin ranskalaisella pohjalla ja luovutettiin Englannille ilman mitään laillisia muodollisuuksia.

Kongressi panee mitä tarmokkaimman vastalauseensa näitä turvapaikkaoikeuden rikoksellisia loukkauksia vastaan ja kehottaa kansainvälistä köyhälistöä vastustamaan kaikilla kiihotuskeinoilla tätä hyökkäystä sen oman maan arvoa ja riippumattomuutta samoin kuin köyhälistön omaa liikkumisvapautta ja sen kansainvälistä yhtenäisyyttä vastaan.“

Ponsiehdotusta perustellakseen lausui

Keir Hardie—Englanti: Englantilainen osasto on jättänyt sisään esilläolevan ponsiehdotuksen ja pyytää sen hyväksymään. Savarkan vangitsemisen esihistoria on tunnettu. Kun häntä kuljettiin Englannista Intiaan, pakeni hän Marseillessa englantilaisesta laivasta, mutta hänet vangitsivat ranskalaisella pohjalla ranskalaiset santarmit ja luovuttivat hänet ilman muuta englantilaisille viranomaisille. Jaurès on tehnyt asiasta Ranskan parlamentissa välikysymyksen ja kansainvälisissä kysymyksissä omaamallaan persoonallisuutensa painolla viitannut menettelyn laittomuuteen ennakkotapahtumien nojalla. Englantilainen osasto tulee toimimaan kaikkia yrityksiä vastaan, joiden tarkoituksena on loukata turvapaikka-

oikeutta, heidän maansa kunniakasta perinnäistä tapaa. Ovathan Garibaldi, Mazzini, Kossuth ja Karl Marx maanpakoon tuomittuina saaneet häiritsemättä elää Englannissa. Jos Savarka tulee asetetuksi intialaisen tuomioistuimen eteen, niin on pelättävissä, ettei oikeudenkäyttö häntä vastaan tule olemaan edes julkinen. Sillä Intia on poikkeustilan alaisena. Kaikki sanomalehdet ovat Intiassa kiellettyjä. Englantilainen osasto ei hyväksy kaikkea mitä Intian vallankumoukselliset ovat sanoneet ja tehneet. Mutta se vastustaa jyrkästi kaikkia sortotoimenpiteitä, joilla hallitus nyt taistelee niitä vastaan, ja tahtoo kaikissa oloissa turvata niille sananvapauden. Sen vuoksi täytyy koko Internationalen täällä panna vastalauseensa ja vaatia että Savarka jälleen luovutetaan ranskalaisille viranomaisille. (Vilkasta suosiota).

Puhuja ehdotti lopuksi, että ponnessa sanat „vallankumouksellinen Savarka“ muutettaisiin kuulumaan „valtiollinen pakolainen Savarka“.

Puheenjohtaja **Branting**: Ponteen tulee tehtäväksi Keir Hardien ehdotuksesta pieni muutos. Siinä ei puhuta „vallankumouksellisesta Savarkasta“, vaan „valtiollisesta pakolaisesta Savarkasta“.

Tällä muutoksella hyväksyttiin ponsi yksimielisesti ja suosiota osotettaessa.

Marokon kysymys.

Tästä kysymyksestä oli toimistolle espanjalaisten ja ranskalaisten edustajain taholta esitetty ponsi, jonka toimisto ehdotti kongressin hyväksyttäväksi. Ponsi kuului:

„Johdattaen mieleen Stuttgartin kongressissa hyväksytyyn lausunnon, joka koskee Espanjan hommia Marokossa, sekä ottaen vielä huomioon, että Ranskan sosialistien on täytynyt panna vastalauseensa Marokon alueella tapahtuneita muutamain kenraalien väkivaltaisuuksia vastaan, että Espanjan taholla toimitetaan sotilaallisia valmisteluja uutta sotaretkeä varten, sekä että kansojen kannettaviksi säilytetyt taakat alinomaa kasvavat kapitalistisen talouspolitiikan johdosta, kehottaa kongressi kaik-

kien maiden, varsinkin Ranskan ja Espanjan sosialistisia puolueita tukemaan sitä tarmokasta toimintaa, johon molempain näiden maiden sosialistiset puolueet yhteisesti ovat ryhtyneet ja jota on vahvistanut vallankumouksellisten esiintyminen Barcelonassa ja muissa kaupungeissa, sekä mitä jyrkimmin vastustamaan uutta sotaretkeä.“

Puheenvuoron saatuaan **Pablo Iglesias** Espanja (Myrskyisten suosionosotusten tervehtimänä) viittasi espanjankielisessä puheessaan espanjalaisen ja ranskalaisen kapitalistiluokan valloitusaikeisiin Marokossa. Hän kertoi, että Mauran hallituksen toimeenpanema valloitusretki Marokkoon oli maksanut Espanjalle 90 milj. pesetaa rahaa sekä lukemattoman määrän ihmishenkiä. Nyt on taas hankittu kokoon uusi 95,000 miestä käsittävä armeijakunta, niin että säännölliset armeijajamenot ovat kohonneet 40 miljoonalla pesetalla, ja vaikkakin uusi vapaamielinen hallitussuunta kieltää aikeensa, on kuitenkin tosiasia, että valmistetaan uutta sotaretkeä Marokkoa vastaan.

Samaten kuin espanjalainen työväenluokka on pannut vastalauseitaan aikasempia sotaretkiä vastaan, tulee se nytkin tarmokkaasti vastustamaan uutta sotaretkeä.

Ponsiehdotus hyväksytään senjälkeen yksimielisesti.
Päätös herättää suurta riemua.

Senjälkeen toimiston sihteeri **Huysmans** tekee joihtakin ilmoituksia, jotka koskevat kongressin töitä.

Päivällisloma alkaa kello 1.

Iltapäivän istunto.

Puhetta johtaa **Klausen**—Tanska.

Toimiston sihteeri **Huysmans** ilmottaa, että edelleen on saapunut suuri joukko tervehdyssähkösanomia kongressille.

Viimeisenä kysymyksenä päiväjärjestyksessä on

Osuuskuntien ja valtiollisen puolueen välinen suhde.

Valiokunta oli siitä esittänyt seuraavan ponnen:

„Siihen nähden, että osuuskaupat eivät ainoastaan voi omille jäsenilleen tarjota välittömiä aineellisia etuja, vaan niiden tehtävänä on myös taloudellisesti vahvistaa työväenluokkaa välikaupan syrjäyttämisen ja järjestettyä kulutusta varten toimivan itsetuotannon kautta ja parantaa sen elin-
ehtoja;

kasvattaa työläisiä omien asiainsa itsenäiseen johtoon ja senkautta auttaa valmistamaan yhteiskunnan kansanvaltaistuttamista ja yhteiskunnallistuttamista,

selittää kongressi,

että osuustoimintaliike, vaikkakaan se ei yksinään milloinkaan voi aikaansaada työläisten vapauttamista, voi kuitenkin olla vaikuttava ase luokkataistelussa, jota työväenluokka käy saavuttaakseen horjumattoman päämääränsä — valtiollisen ja taloudellisen vallan valloittamisen tarkoituksella yhteiskunnallistuttaa kaikki tuotannon ja vaihdon välineet —, ja

että työväenluokalle on mitä tärkeintä käyttää tätä asetta.

Kongressi kehottaa senvuoksi mitä kiinteimmin kaikkia puoluetovereita ja kaikkia ammatillisesti järjestyneitä työläisiä tulemaan ja jäämään toimiviksi jäseniksi osuuskauppaliikkeessä ja toimimaan osuuskaupoissa sosialistisessa hengessä, estääkseen osuuskauppoja muuttumasta arvokkaasta keinosta työväenluokan järjestymistä ja kasvattamista varten keinoksi, jolla heikennetään sosialistista yhteenkuuluvaisuuden henkeä ja kuria.

Kongressi velvoittaa senvuoksi puoluetovereita vaikuttamaan osuuskaupoissaan siihen suuntaan, että voittoa ei käytetä yksinomaan jäsenille jaettaviin voitto-osuuksiin, vaan myös rahastojen muodostamiseksi, jotka tekevät osuuskaupoille

mahdolliseksi, joko itse tai liittojensa ja keskusliikkeittensä kautta siirtyä osuustoiminnalliseen tuotantoon ja huolehtia jäsentensä kasvattamisesta ja sivistämisestä samoin kuin niiden avustamisesta; että niiden henkilökunnan palkka- ja työolot järjestetään yhteisesti ammattiyhdistysten kanssa; että niiden omat liikkeet ovat kaikissa suhteissa mallikelpoisesti järjestettyjä; sekä

että tavaroita ostettaessa riittävästi otetaan huomioon ne ehdot, joiden alaisina niitä valmistetaan.

Onko ja missä määrin osuuskuntien suorataan omista varoistaan tuettava valtiollista ja ammatillista liikettä, on jätettävä jokaisen maan osuustoiminnallisten järjestöjen ratkaistavaksi.

Ottaen huomioon, että ne palvelukset, joita osuustoimintaliike voi suorittaa työväenluokalle, voivat tulla sitä suuremmiksi, mitä voimakkaampi ja kiinteämpi se itse on,

selittää kongressi,

että jokaisen maan osuuskuntien on muodostettava yksi yhtenäinen liitto.

Kongressi selittää vihdoin,

että työväenluokan edun kannalta sen taistelussa kapitalismia vastaan, on välttämätöntä, että suhteet valtiollisten; ammatillisten ja osuustoiminnallisten järjestöjen välillä tulevat yhä läheisemmiksi, ilman että senkautta niiden itsenäisyyteen kosketaan.“

Puheenvuoron saatuaan lausuu valiokunnan esittelijä

Tri **Karpeles**—Itävalta: Valiokunta ei ole rajoittunut tutkimaan suhteita osuuskauppojen ja valtiollisten järjestöjen välillä, vaan se on myöskin tarkastanut, mikä merkitys osuuskaupoilla on yleensä köyhälistön taistelussa. Se on siinä suhteessa tunnustanut, että osuuskaupat eivät ainoastaan suo jäsenilleen suoranaisia etuja, vaan että ne ovat myöskin järjestönsä laadun kautta aseena työläisten vapautustaistelussa. Erikoista arvoa panee valiokunta siihen, että osuuskaupat kasvattavat työläisiä asiainsa itsenäiseen johtoon ja senkautta valmistavat tuotannon kansanvaltaistuttamista ja yhteis-

kunnallistuttamista. Tuottajana on työläinen usein pääoman vallan alaisena, mutta kuluttajana nauttii hän määrättyä vapautta. Tätä vapauttaan on hänen käytettävä. Vaikkakin hän on pakotettu luovuttamaan osan palkastaan pääomalle, niin ei häntä ainakaan voida pakottaa tasaamaan kauppiaiden kanssa sitä osaa palkasta, jonka hän saa. Tästä johtuu, että työläisen velvollisuus itseänsä kohtaan on ottaa palkkansa käyttö omiin käsiinsä. Ei hänen velvollisuutensa ole palkkansa käyttämisellä vahvistaa kapitalismia ja lisätä kapitalistien lukumäärää, vaan päinvastoin sitä heikentää.

Ponsilauselma ei kuitenkaan mitenkään tahdo työläisissä herättää sitä kuvittelua, että osuustoimintaliike yksinään voisi kansanvaltaistuttaa ja yhteiskunnallistuttaa tuotannon. Samalla kun toiselta puolen tässä kongressissa ei tule pälkähtämään kenenkään päähän esittää osuuskauppoja ainoana kelvollisena keinona työläisten vapauttamiseksi, tahtoo ponsi toiselta puolen tukahuttaa sen ei vähemmän vaarallisen kuvittelun, että ilman jokapäiväistä väsymätöntä pikkutyötä voitaisiin saavuttaa parempi tulevaisuus. Työväenluokan on itse ladottava kivi kiven päälle, tullakseen kykeneväksi saavuttamaan voiton. (Suosiota).

Mutta jos kerran osuuskauppaliike on todella vaikuttava ase työläisten vapauttamistaistelussa, niin on myös kaikilla tovereilla velvollisuus tulla toimeliaiksi jäseniksi osuuskaupoissa. Valiokunta ei ole tahtonut tätä lausua velvoittavan käskyn muodossa, mutta se tahtoo kaikella ponnella selittää, että on erittäin toivottavaa, että ammattiyhdistysten jäsenet ja puoluetoverit täyttävät velvollisuutensa osuuskauppoja kohtaan. Osuuskaupoilla on luonnollisesti useita pyrkimyksiä, joihin sosialistiset työläiset eivät aina voi suostua. Sosialistien tehtävänä osuuskaupoissa täytyy senvuoksi olla tukahuttaa nämä pyrkimykset ja tehdä osuuskaupoista todella tehoisa taisteluse. Heidän täytyy tehdä osuuskaupoista jotain muuta kuin pelkkiä tavarajakopaikkoja. He voivat täyttää velvollisuutensa socialisteina, milloin on kysymys voiton jakamisesta ja kun on välttämätöntä siirtyä itsetuotantoon tai pyrkiä kohti korkeampaa tuotantomuotoa.

Kysymys siitä, mille kannalle osuuskauppojen on asetettava puolueeseen ja ammattiyhdistyksiin nähden, ei valiokunnassa ollut läheskään helposti vastattavissa. Useat jäsenet lausuvat sen mieltä, että puolueen ja osuuskauppojen välillä täytyisi olla elimellinen yhdysside. Toisen suunnan taholta vaadittiin kaikella ponnella, että osuuskauppojen on säilytettävä täysi itsenäisyytensä.

Me olemme lopulta yhtyneet siihen muodosteluun, joka on teidän edessä. Me olemme siinä lausuneet, että jokaisen maan osuuskunnille on jätettävä ratkaistavaksi, haluavatko ne ja missä määrin suoranaisesti omista varoistaan tukea valtiollista ja ammatillista liikettä. Emme ole mitenkään halunneet arvostella tai tuomita belgialaista tai saksalaista järjestelmää voitonjaon ja puolueen sekä osuuskuntien välisiin suhteisiin nähden. Me päinvastoin tiedämme, että juuri belgialaisten 30 vuoden kuluessa suorittama väsymätön työ on johtanut siihen, että kansainvälinen kongressi nyt käsittelee tätä kysymystä. Me kiitämme näitä sosialisteja, jotka eivät ole rikastuttaneet maailmaa uudella kaavalla, vaan jokapäiväisen havo- vainto-opetuksen teoilla. Mutta belgialaisten esimerkkien rinnalla näemme myös hampurilaisen osuuskaupan „Produktionin“ esi- merkin, mikä osuuskauppa välillisesti edistää köyhälistön taistelua ja saavuttaa saman kuin belgialainen järjestelmä, vaikkakin tiellä, joka on saksalaisille oloille tutumpi ja soveliaampi. Me emme senvuoksi voi tuomita belgialaista emmekä saksalaista järjestelmää, vaan meidän on lausuttava, että jokaisen maan jokainen osuus- kunta, missä vallitsée sosialistinen henki, on tervetullut Internatio- naleen. Toverille eri maissa on oman mielipiteensä ja valtiol- listen sekä kuluttajajärjestöjen kehityksen mukaan jätettävä ratkais- tavaksi, mikä järjestely heistä näyttää parhaalta. Me lausumme senvuoksi suoranaisesti ja välttämättömästi tunnustavamme, että osuuskuntien on säilytettävä täysi itsenäisyytensä, samalla kun toivomme, että suhteet osuustoiminnallisten, ammatillisten ja val- tiollisten järjestöjen välillä tulevat yhä kiinteämmiksi. Kun kaikki sosialidemokratiset työläiset ovat liittyneet jäseniksi ammattiyhdis- tykseensä, sekä kaikki ammattiyhdistykselliset tulleet osuuskaup- pojen jäseniksi, olemme aivan itsestään saaneet aikaan elimellisen yhdysiteen osuuskauppojen, ammattiyhdistysten ja valtiollisten järjestöjen välillä. Niin kauan kun emme ole sitä vielä saavutta- neet, täytyy meidän rajoittaa toivomukseen, että suhteet tulevat yhä läheisemmiksi. Joka tapauksessa näyttää meistä ristiriitaisuus- delta, että juuri ne toverit, jotka alunpitäen vaativat osuuskunnan ja puolueen elimellistä yhteyttä — tarkoitan Guesden edustamaa suuntaa — eivät voi mielestään riittävästi halventaa osuuskuntien arvoa puoluejärjestöissä. Semmoisen menettelyn kautta ei ainakaan tulla aikaansaamaan elimellistä yhteyttä. (Aivan oikein!)

Ponsilauselma terottaa edelleen, että jokaisen maan niiden osuuskuntien, jotka ovat tämän päätöksen pohjalla, on muodos-

tettava yhtenäisiä liittoja. Senkautta ei ole mitenkään tehty mahdolliseksi muodostaa puhtaasti osuustoiminnallisten tarkoitusten saavuttamiseksi myöskin muita suurempia osuustoiminnallisia liittoja, suuria ostoliittoja j. n. e. Mutta lähinnä on niiden osuuskuntien, jotka ovat tämän ponnen pohjalla, muodostettava mainitut yhtenäiset liittonsa ja sen kautta liitettävä osuuskunnat yhteiseen työhön.

Meidän päätöksemme tulee suoda osuuskaupoille kansainvälisen sosialismin tunnustus, jonka me olemme niiltä niin kauan pidättäneet, ja me olemme vakuutettuja, että senjälkeen sosialistinen osuustoimintaväki tulee kaikissa maissa uusin voimin ja uusin innoin käymään työhön muodostaakseen osuustoimintaliikkeen tehokkaaksi välineeksi vapautustaistelussa.

Irving—Englanti (Social Democratic Federationen jäsen): Tänä aamupäivällä on valitettu englantilaisista ammattiyhdistyksistä, etteivät ne täytä kansainvälisen solidariteetin velvollisuuksia, koska ne eivät toimi sosialismin hengessä. Ja täydellä oikeudella. Mutta vielä tuhat kertaa enemmän pitää tämä paikkansa englantilaisiin osuuskuntiin nähden. Ne eivät osoita minkäänlaista ymmärtämystä sosialismia kohtaan, ja mikäli me yleensä jotakin niistä kuulemme, on se heidän vihamielisyyttään. Niiden jäsenten suuren joukon muodostavat vapaamieliset ja vanhoilliset työläiset, jotka myöskin juuri osuuskuntien kautta saavat itseensä sosialisminvastaista henkeä. Me tulemme senvuoksi etukäteen vastustamaan ponnen sitä lausetta, että osuuskaupat ovat arvokas väline työläisten kasvattamiseksi ja tuotannon yhteiskunnallistuttamiseksi, koska englantilaiset osuuskunnat eivät milloinkaan ole osoittaneet köyhälistöyhteenkuuluvaisuuttaan. Luonnollisesti olemme samalla kannalla ponnen yleiseen suuntaan nähden. (Suosiota S. D. F:n jäsenten taholta).

Samaa on sanottava työväensuojelusta koskevasta ponnesta. Me emme ole aamupäivällä saaneet puheenvuoroa, vaikkakin englantilaiset edustajat ovat kiinteästi sitä vaatineet. (Aivan oikein! — englantilaisten pöydästä). Ponsi on kokonaan sen „valtiomiespolitiikan“ kannalla, jota tänään aamupäivällä arvosteltiin, koska se on yhteensovittelun tulos eikä millään tavalla mene pitemmälle, kuin mitä aivan tavallinen porvarillisten yhteiskuntapolitikkojen kongressi voisi päättää. Minusta näyttää siltä, kuin olisimme täällä vetäneet esiin monta suurta tykkiä, mutta emme ammu luodeilla vaan leivoksilla. (Iloisuutta ja suosiota englantilaisten

pöydästä). Vaatimuksessamme lastensuojeluksen suhteen jäämme tässä kongressissa takapajulle siitä, mitä me Englannissa jo 25 vuotta olemme tavoitelleet. Miten järjetöntä onkaan, että me työväensuojelusponnessamme painostamme sitä seikkaa, että se on edullista myöskin kapitalismille. Ikäänkuin me olisimme kokoon-tuneet tänne huolehtimaan kapitalistien eduista, emmekä kapitalismia hävittämään. Me panemme vastalauseen sitä vastaan, että yhteensovittelujen kautta meidän päämäärämme on tullut työnne-tyksi taaksepäin. Yhteensovittelutyö on kokonaan arvotonta ja sitä varten ei olisi ollut tarpeellista kutsua kaikkien maiden sosia-listeja Köpenhaminaan. Me tulemme äänestämään tätä pontta vastaan, samoin kuin olemme äänestäneet työväensuojeluspontta vastaan. Me panemme vastalauseemme kongressin koko menettely-tapaa vastaan. (Suosiota S. D. F:n jäsenten taholta).

Wibaut—Hollanti: Me kannatamme valiokunnan pontta. Tah-toisin kuitenkin muutamain sanoin selvittää Hollannin, Ranskan ja Belgian suhtautumista osuuskuntiin. Saksalaiset ja itävaltalaiset ovat selittäneet meille, että osuuskuntien taholta tuleva kannatus-maksujen suorittaminen puolueelle ei oikeudellisten esteiden takia ole heillä mahdollinen, ja ettei se myöskään ole mahdollinen sen historiallisen aseman takia, joka osuuskunnilla on ollut heikäläisessä työväenliikkeessä. Me olemme mukautuneet näihin syihin, mutta selitämme, että tulemme jatkamaan menettelytapamme ja pidäm-me sitä osuuskunnallisen toiminnan paraana muotona.

Valiokunnan selostelija ei ole oikein esittänyt Guesden käsi-tystä osuustoimintakysymyksestä. Hänkin antaa osuuskunnille suu-ren arvon köyhälistön vapautustaistelussa sillä ehdolla, että ne suoranaisesti kannattavat puoluetta. Me olemme sitä mieltä, että pieni sosialistien muodostama osuuskunta on parempi kuin suuri osuuskunta, jonka jäseniltä saa odottaa sosialismia maailman lop-puun saakka. Me tahdomme senvuoksi, että osuuskuntien on sääntöjen mukaisesti luovutettava osa voitostaan valtiollisille jär-jestöille. (Suosiota belgialaisten pöydästä).

Justo—Argentina: Vaikkakin ponsi merkitsee edistystä, ei se ole teoreettisesti oikea. Siinä esitetään valtiollisen vallan valloit-taminen ainoana päämääränä. Todellisuudessa on työväenliikkeen päämäärä paljon kauempana. Siinä suhteessa on osuuskunnilla suuri tehtävä suoritettavanaan; ne voivat kuitenkin suorittaa sen ainoastaan siinä tapauksessa, ettei niitä eikä ammattiyhdistyksiä aseteta valtiollisten järjestöjen alaisiksi. Jotta tämä osuuskuntien

tarkoitus saavutettaisiin, ehdottaa puhuja ponnessa lausuttavaksi, että osuuskauppojen tehtävänä on, ei auttaa tuotannon ja tavaravaihdon kansainvaltaistuttamisen ja yhteiskunnallistuttamisen valmistaamisessa, vaan se toteuttaa.

von Elm—Saksa: Englantilaiset toverimme valittavat alituisesti ettei heidän Trade Unioneissaan eikä heidän ammattiyhdistyksissään vallitse riittävän sosialistinen henki. Mutta jos me tahdomme lausua ponnessamme, että heidän on pidettävä huolta siitä, että nämä järjestöt tulevat täytetyiksi sosialistisella hengellä, niin ei sekään heitä miellytä. Johtopäätöksenä täytyisi oikeastaan olla, että he ovat toivottomia oman kansansa suhteen. Minä kuitenkin arvostelen englantilaisia työläisiä paremmiksi kuin itse englantilaiset täällä. Ei ole myöskään totta, että englantilaiset osuuskunnat ovat täysin epäsosialistisia. Yhä uudelleen ovat ne edistäneet työläisluokan taistelua vapaampaan suuntaan.

Pidän tarpeettomana riidellä täällä täysi-istunnossa siitä, kumpi on parempi, saksalainen vai belgialainen menettelytapa. Olisin toivonut, ettei Wibaut olisi erikoisesti suosittelut belgialaista järjestelmää. Me olemme siinä suhteessa toista mieltä, eikä käytäntö ole meitä saanut vakuutetuksi siitä, että meidän järjestelmämme on huonompi. Meillä on kolme liikettä: valtiollinen, ammatillinen ja osuustoiminnallinen. Jokaisella on oma erikoinen tehtävänsä. Mutta meille on onnistunut täyttää ne yhtenäisellä sosialismin hengellä. Me olemme kasvattaneet työläiset siihen, että ne maksavat erikoisia maksuja osuuskunnilleen ja puolueelleen. Me emme tahdo, että puolue, jonka asetamme kaikkien toisten edelle, joutuu riipuvaisuuteen ammattiyhdistyksistä ja osuuskunnista.

Osuustoimintaliikkeen kehitys Belgiassa on ollut toisellinen kuin meillä. Sen kautta on se joutunut toisenlaisille vesille. Toveri Wibautille on pieni pelkistä socialisteista muodostettu osuuskunta mieluisampi kuin suuri. Me olemme päinvastoin sitä mieltä, että osuuskunnat voivat ainoastaan silloin tehdä jotakin sosialismin hyväksi, kun ovat suuria. (Vilkasta kannatusta). Sen vuoksi emme sulje keneltäkään tietä osuuskuntiin. Me tulemme socialidemokratina kyllä pitämään huolta siitä, että osuuskunnat kehittyvät sosialistisessa hengessä. Sen kautta tulee osuuskunta olemaan meille hyödyllisenä aseena. Siksi se voi tulla englantilaisillekin tovereille, jos he tekevät velvollisuutensa. Tahto on pääasia. (Vilkasta suosiota).

Borgbjaerg—Tanska: Skandinavialaisten edustajain puolesta voin ilmoittaa, että me kannatamme yksimielisinä valiokunnan pönttä. Ruotsalaiset toverit olisivat pitäneet parempana saksalaisten muuttamatonta ponsilauselmaa ja norjalaiset belgialaista ponsilauselmaa. Mutta kun saksalaiset ja belgialaiset kannattavat esilläolevaa ponsilauselmaa, eivät ruotsalaiset halua olla saksalaisempia kuin saksalaiset, eivätkä norjalaiset belgialaisempia kuin belgialaiset. Meistä tanskalaisista on yhteensovitusponsilauselma erittäin hyvä. Ponsilauselma merkitsee vaan sen päätöksen kehitettyä muodostamista, minkä skandinavialainen työväenkongressi vuonna 1907 yksimielisesti hyväksyi. On väitetty skandinavialaisten sosialidemokratien yleensä olevan opportunistisia, ja se pitää todella paikkansa. Mutta opportunisti ei merkitse mietoutta. (Suosiota). Me olemme sitä mieltä, että mitä opportunistisempi sosialidemokratia on, sitä jyrkempää se myös on. Myöskin osuustoimintaliikkeen tahdomme tehdä koko työväenluokan aseeksi.

Lakit päästä niiden vanhusten edessä, jotka ovat taistelleet valaakseen työväenluokkaan kansainvälisen sosialismin henkeä! Tämä henki on nyt tunkenut 10 miljoonan työläisen sydämiin ja me olemme nyt riittävän vahvoja käyttääksemme hyväksemme niinhyvien yleistä äänioikeutta kuin ammattiyhdistyksiä ja osuuskuntia. Me vahingoittaisimme työläisten etuja, elleimme tahtoisi käyttää kaikkia käsillä olevia keinoja. (Hyvä!) Sosialistinen teoria ei saa johtaa hedelmättömyyteen.

Tanskalaiset osuuskunnat ovat kestäneet viime pulakauden, jäseniä menettämättä ja työehtojaan huonontamatta. Voimat ja lukumäärä ovat päinvastoin kasvaneet. Osuuskaupat ovat kaukana siitä, että olisivat porvariston apuneuvoja. Osuustoimintaliike häiritsee porvarillisten etuja, niin pienten kuin suurtenkin. Meidän ammatillinen samoinkuin osuustoiminnallinenkin taistelumme yhdistää porvarilliset ainekset taantumukseksi kokoomukseksi paljon pikemmin kuin valtiollinen taistelumme. Työväenluokka vahvistaa voimakeinojaan, käyttämällä ammatillista liikettä ja osuustoimintaliikettä aseena valtiollisen vallan valloittamiseksi — tarkoituksella riistää riistäjät ja pystyttää uusi yhteiskunta yhteisomaisuuden ja kansan sekä kansojen solidariteetin perusteella. (Suosiota).

Loppulausunnon esittää

Tri Karpeles—Itävalta: Hän pyytää kongressia olemaan tekemättä mitään muutoksia ponnin huolellisesti harkittuun sanamuotoon. Wibautin ja von Elmin väliseen riitaan ei hän halua sekaantua,

koska esillä oleva ponsi selvästi sallii niin hyvin saksalaisten kuin belgialaistenkin jatkaa tähänastisella tavallaan osuustoiminnallista työtään Internationalen hengessä. Ihmeellinen oli englantilaisen edustaja Irwingin lausunto, ettei hän voi äänestää ponnin puolesta, koska siinä lausutaan, ettei osuuskunnissa sosialismin henkeä saa heikentää, vaikka englantilaisissa osuuskunnissa muka semmoista henkeä ei lainkaan ole. Se on kuitenkin kokonaan vääriä otaksuma. Paitsi sitä, että joukko skotlantilaisia osuuskuntia jo suoranaisesti avustaa valtiollista puoluetta, ovat englantilaiset osuuskunnat suorastaan syntyneet sosialismin hengen vaikutuksesta. Sillä englantilaisten osuuskuntien kehitys liittyy Robert Owenin nimeen, joka ensin sovitti yhteiskunnallisen ajatustapansa osuuskuntien perustamiseen. Mutta jos tässä suhteessa on tullut muutoksia, ellei englantilaisissa osuuskunnissa enää sosialismin henki elä, niin ovat siihen syytä nykyiset sosialidemokraatit, jotka alati ovat ulkopuolelta arvostelleet ja säälinä pilkallisesti katsoneet niihin tovereihin, jotka osuuskunnissa ovat toimineet työväenluokan hyväksi.

Pyydän teitä yksimielisesti hyväksymään ponnin. (Suosiota).

Kongressi hyväksyy vilkkaiden suosionosotusten valitessa ponnin muutamia harvoja ääniä vastaan.

Seuraavan kongressin aika ja paikka.

Puheenjohtaja **Klausen**: Meidän tehtävämme on tämän jälkeen päättää seuraavan kongressin ajasta ja paikasta.

Toimiston sihteeri **Huysmans** ehdottaa, että kongressi ottaisi vastaan itävaltalaisen toverien tarjouksen tulla pitämään seuraava kongressi Wienissä vuonna 1913.

Viktor Adler—Itävalta (Myrskyisäin suosionosotusten tervehdymänä): Kun itävaltalainen osasto on luullut voivansa kutsua kansainvälisen sosialisti- ja ammattiyhdistyskongressin Wieniin, niin on se tiennyt senkautta pyytävänsä itselleen melkoisen määrän vastuunalaisuutta ja melkoisen määrän kunniaa. Kansainväliset sosialistikongressit siirtyvät vähitellen lännestä itää kohti. Me olemme kokoontuneet Parisissa, Lontoossa, Zürichissä, Brüsselissä, Amsterdamissa, Stuttgartissa sekä nyt Köpenhaminassa, ja tahdomme ensi kerralla lähteä Wieniin. Me tiedämme, että me lausomme vanhalle itävaltalaiselle kaupungille suuren kohteliaisuuden,

kutsumalla teitä saapumaan sinne, ja jos kongressi vahvistaa tämän kohteliaisuuden, niin voidaan sanoa, ettei vanhan keisari-kaupungin Wienin kehdon ääressä ole laulettu, että se vielä kerran tulee muuriensa sisäpuolella näkemään kansainvälisen sosialistikongressin. (Suurta iloisuutta).

Jos te tulette meidän luoksemme, tulette löytämään puolueen, joka on tullut voimakkaaksi raskaissa taisteluissa, te tulette huomaamaan, ettei Wien ole ainoastaan keisarikaupunki, vaan että se on myöskin tullut sosialidemokratian keskuspaikaksi, tulette huomaamaan, että Itävallan erikielisten köyhälistöläisten voimakkaat kädet ovat istuttaneet punasen lipun Wienissä. (Myrskyisää suosiota). Minä tiedän, että Wienillä on mainetta ilon, musiikin sävelten, hauskuuden, herttaisuuden ja elämänilon kaupunkina. Minä olen viimeinen, joka tahdon hävittää tai moittia tätä Wienin mainetta. Mutta me voimme vakuuttaa, että meillä ei ole ainoastaan herttaisuutta ja hauskuutta, vaan myöskin työnhaluja ja iloa köyhälistön taistelussa. (Uudistettua myrskyisää suosiota). Wien ei ole ainoastaan taantumuksen polttopisteenä, vaan myöskin luokkataistelun polttopisteenä, niin kovan luokkataistelun, että sitä tuskin missään kapitalistisessa maassa on käyty. Jos te otatte vastaan meidän tarjouksemme, puoluetoverit, niin uskokaa meitä, kun vakuutamme tulevamme tekemään kaiken minkä voimmamme sallivat. On tosin vaikeata luvata teille yhtähyvää vastaanottoa kuin täällä Köpenhaminassa, mutta Köpenhaminahan onkin *hors de concours* (kilpailun ulkopuolella). Olkaa joka tapauksessa vakuutettuja, että te tulette löytämään luonamme Itävallassa todellisen sosialidemokratisen joukon, todellista vallankumouksellista tunnetta, vanhoja päättäväisiä taistelijoita, todellisen Internationalen. (Myrskyisää suosiota). Tässä mielessä tervehdimme me teitä.

Sallikaa minun lisätä, että kutsu tapahtuu koko itävaltalaisen osaston puolesta ja että me olemme vakuutettuja siitä, että te tulette Wienissä tapaamaan itävaltalaisen sosialidemokratian yksimielisen kokonaisualueen. (Myrskyisää, yhä uudistuvaa suosiota).

Kongressi hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen, että kansainvälinen sosialistikongressi pidetään Wienissä vuonna 1913.

Täten on kongressin virallinen ohjelma läpikäyty.
Seuraavat enää

Lopettajaispuheet.

Aluksi käyttää puheenvuoroa

Molkenbuhr—Saksa: Kongressi lähenee loppuaan ja senvuoksi on meidän velvollisuutemme muistella niitäkin, jotka ovat nähneet niin paljon vaivaa ja tehneet paljon työtä tämän kongressin hyväksi. Joka on tullut Saksasta Köpenhaminaan, on varmaankin tässä suhteessa miellyttävästi hämmästynyt. Kun Griebenin matkoppaassa luetaan, että Köpenhaminassa on 9 kuukautta talvea ja kolmena kuukautena ei mitään kesää, niin on sen täytynyt kirjoittaa joku parantumaton mielisairas tai ammattipanettelija. Niin paljon aurinkoisia päiviä kuin meillä on täällä ollut, emme ole muualla vielä tänä kesänä nähneetkään. (Suurta iloisuutta ja vilkasta suosiota).

Saanan siis sanoa, että tšekäläinen iloinen luonto on löytänyt kilpailijansa siinä taiteessa, jonka me täällä olemme tavanneet. Sillä kantaatilla, joka sunnuntai aamuna avasi kongressin ja joka niin ihanasti esitti kaikkien maiden köyhälistöläisten sopuisaa yhteistoimintaa, on tuskin ollut vertaistaan kansainvälisissä kongresseissa. Tätä miellyttävää, kaunista avajaistilaisuutta seurasi hetki hetkeltä muita miellyttäviä ilmiöitä, tanskalaisten puolue-
toverien hämmästyttäviä esityksiä, ennenkaikkea juhlakulkue, joka osoitti miten paljon järjestynyttä työväkeä Köpenhaminassa on. (Vilkasta suosiota). Lippujen alla marssivien eri järjestöjen suurlukuisuus todistaa miten korkealla asteella tanskalainen köyhälistö on, ja että se nykyään voi vaatia itselleen oikeuden muodostaa eturintamajoukon kansainvälisen köyhälistön suuressa armeijassa. (Myrskyisää suosiota).

Me olemme eläneet tämän viikon täällä sängen miellyttävästi ja kiitämme teitä kaikesta siitä, mitä te olette meille tarjonneet. Sallikaa minun sen vuoksi saksaa puhuvien osastojen puolesta kiittää tanskalaisia tovereita. Muistelkaamme kuitenkin myöskin sitä miestä, joka Internationalessa on yhdistävänä siteenä, meidän sihteeriämme *Huysmansia*. (Myrskyisää, kauan kestäväää suosiota). Hän on täällä ankaralla työllä todistanut, minkälaisiin työsuorituksiin ihminen kykenee, jos häntä kannustaa innostus ja luja tahto suorittaa suuria. (Vilkasta suosiota). Sallikaa minun kohdistaa kiittolisuutemme myöskin tulkeille, jotka ovat tehneet mah-

dolliseksi meille saada täydellisen yleiskatsauksen koko keskusteluista.

Aikoinaan pelättiin Pohjolan kansoja, jotka täällä asuvat, senvuoksi että ne läksivät aika ajottain valloitusretkille. Vanhoja viikinkitapoja on nykyisessäkin tanskalaisuudessa vielä jonkun verran säilynyt. Te olette valloittaneet kaikkien niiden suosion, jotka ovat tulleet tänne Köpenhaminaan. (Myrskyisää suosiota). Olemme oppineet esikuvaksi kelpaavilta tanskalaisilta järjestävää voimaa ja tahdomme teitä kiittää siitä, että voimme kotimaassamme samassa mielessä edelleen tehdä työtä. Siten kylvämme siementä, joka kaukaisessa tulevaisuudessa tulee kantamaan hedelmiä, ja silloin kun nämä hedelmät kypsyvät, tullaan muistelemaan myöskin nimeä Köpenhamina, koska täällä voimakas, päämäärästään selvillä oleva köyhälistö on ollut avullisena kansainvälistä liikettä eteenpäin viedessä. (Vilkasta suosiota).

Englantia puhuvien osastojen puolesta tervehtii

Hillquit -Amerika: Englantilaiset osastot ovat maidensa aseman vuoksi enemmän kuin muut kansat estettyjä mieskohtaisesti seurustelemasta kaikkien maiden toverien kanssa. Heille merkitsee senvuoksi kansainvälinen sosialistikongressi vielä paljon enemmän kuin toisille, ei niin paljo päätöstensä ja käytännöllisten toimenpiteittensä kautta, kuin veljeyden hengen ylläpitäjänä ja tarjotessaan tilaisuutta nähdä tovereita kaikista maista. Senvuoksi olemme me tehneet tänne 4,000 (englannin) peninkulman pituisen matkan, mutta olisimme tehneet kolmekin kertaa niin pitkän matkan, tunteaksemme taas kerran olevamme yhtä koko kansainvälisen köyhälistön kanssa. Kun me luomme silmäyksen näihin kokouksiin, jotka edustavat 30—40 milj. järjestynyttä työläistä ja työntekijätärtä ammattiyhdistyksistä, osuuskunnista ja valtiollisista järjestöistä, ja kun me sitten luomme silmäyksen taaksepäin tämän liikkeen historiaan, ja sen kaikista vainoista huolimatta tapahtuneeseen alituiseseen kehitykseen, niin täytyy meidän sanoa itsellemme, että tämä liike itse on vakuutena tulevasta varmasta menestyksettämme.

Historia ei voi luoda semmosta liikettä kuin meidän, niin kaikkea käsittävää, niin yksimielistä, ja niin vastustamattomasti eteenpäin kulkevaa, antaakseen sen sitten tuloksitta valua hiekkaan. Köpenhaminan kongressi merkitsee merkkikiveä sosialismin historiassa. Siitä, että se on saanut tämän merkityksen, saamme me ennen kaikkea kiittää tanskalaisia tovereitamme, jotka ovat tehneet

meille mahdolliseksi tämän kokouksen onnistumisen. Englantia puhuvien osastojen nimessä lausun senvuoksi tanskalaisille tovereille parhaat kiitokset. (Vilkasta suosiota). Kiitoksen sanoja on meidän kohdistettava myöskin toveri Huysmansille, jota ennen kaikkea amerikalainen osasto ja sen lukuisat vieraat pahimmin ovat ahdistaneet. Hänen rauhallisesta kohtelustaan kaikkia kiusanhenkä kohtaan olemme hänelle erittäin kiitollisia. Yhtykäämme lopuksi vielä kiittämään toimistomme puheenjohtajaa, joka uhrautuvalla, aina miellyttävällä tavallaan on johtanut meidän keskustelujamme, yhtykäämme kiittämään toveri Vanderveldeä. (Uudistuvaa, myrskyisää suosiota).

Jaurès—Ranska (Voimakkaiden eläköönhuutojen tervehtimänä): Kaikissa vastaanottonsa muodoissa ovat tanskalaiset toverit antaneet meidän tuntea, ei ainoastaan kansainvälisen yhteenkuuluvaisuuden voimaa, vaan myöskin tanskalaisen kansan kiehtovaa, miellyttävää vieraanvaraisuutta. Äskettäin, kun me sunnuntai-iltapäivällä näimme ihmeteltävän juhkakulkueen vaeltavan Köpenhaminan katuja pitkin, samalla niin mahtavana ja eloisana, niin värikkään hauskana, useine värikkäine lippuineen ja kirjavine kukkasineen, ja oksien vehmasta viheriää aina joukkoon siroteltuna, silloin sanoin itselleni, että voimme huutaa kapitalisteille ne sanat, jotka luemme Shakespearen Macbethissa: „Sinä tulet kaatumaan, kun tämä metsä liikkuu vastaasi!“ (Myrskyisää, useita minuutteja kestävä suosiota). Itse teossa on täällä lähtenyt liikkeeseen köyhälistöläisten metsä vallassaolevaa kapitalismia vastaan, ja ihmeteltävässä taistelussa marssii tanskalainen puolue eteenpäin vapaasti yhdistäen kaikki järjestymis- ja toimintamuodot osuustoiminnallisella, ammatillisella ja valtiollisella alalla, sekä yhtyneenä suureksi puolueeksi kansanvaltaisuuden ja sosialismin hengessä. (Myrskyisää, kauvan kestävä suosiota).

Tämä tanskalainen yksimielisyyden henki on myöskin vaikuttanut koko kongressin töihin ja senvuoksi ei vielä koskaan missään sosialistikongressissa ole vallinnut semmoista sosialismin yksimielisyyden henkeä kuin Köpenhaminan kongressissa. Ammattiyhdistyskysymyksessä olemme lausuneet tsekeille ja saksalais-itävaltalaisille ehdottoman toivomuksen, ettei heidän riitansa saa rikkoo yksimielisyyden sidettä. Ja kun toveri Adler on sanonut, että me 3 vuoden kuluttua Wienissä tulemme tapaamaan Itävallan täysin yhtenäisen sosialidemokratisen puolueen, niin toivomme, että hänen sanansa piankin tulevat toteutumaan. Me emme halua, että tsekkiläiset

toverit lähtevät täältä pois minkäänlaisia katkeruuden tunteita rinnassaan, sillä me olemme täällä ihailleet heidän voimaansa, heidän tuoreuttaan, heidän luokkatietoisuuttaan sekä heidän kansainvälisyyttään, emmekä tahtoisimme menettää mitään kansainvälistä voimaa Internationalessa. (Suosiota). Me olemme lisäksi vahvistaneet yksimielisyyttä osuustoiminnallisessa työssä kehottamalla kaikkia liittyneitä maita täyttämään osuuskunnat sosialismin hengellä. Kuuluvasti olemme antaneet kaikua huudon kaikkien sosialististen puolueiden yhtenäisyyden puolesta. Joku vuosi takaperin Amsterdamissa osoittivat useat kansat myötätuntoa Ranskaa kohtaan päätämällä meidän yhtenäisyydestämme, ennenkuin me itse olimme sen aikaansaaneet. (Iloisuutta). Me olemme teille kiitollisia tästä myötätuntoisuuden osotuksesta ja olemme panneet teidän päätöksenne täytäntöön vapaan kurin auktoriteetilla. Täyttäkäämme tällä vapaan kurin auktoriteetilla niidenkin maiden puolueet, jotka eivät vielä ole yhtyneet, jotta koko maailman köyhälistöläiset esiintyisivät yhtenäisinä.

Lopuksi olemme täällä voimakkaasti esiintuoneet koko maailman kansojen ja kansallisuuksien yksimielisyyttä. Internationale on eilen osoittanut, että sillä on vakava tarkoitus Amsterdamin ja Stuttgartin ponsilauseelmilla ja että se on valmis taistelemaan kaikkia hallitusten ja porvariston sodansyöttämissyrityksiä vastaan, joita ei meiltä varmaankaan tule säästymään, taistelemaan kaikilla keinoin, kuten Branting sanoi, jopa kaikkein terävimmillä aseillamme. Mutta me tiedämme myös, että köyhälistön yhä kasvava valta, joka yhä paremmin järjestyy parlamenteissa ja syndikaateissa, pysyy yhä enemmän kaikissa maissa vähentämään sodan vaaraa, vaatimalla yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. (Vilkasta suosiota).

Toveri Ledebour on eilen muistuttanut Sedanin taistelun 40-vuotista vuosipäivää ja herättänyt ne surulliset muistot, jotka ovat yhteisiä saksalaiselle ja ranskalaiselle kansalle. Me voimme kainostelematta ja ilman häpeää puhua tästä vuosipäivästä. Minä voin uudistaa, minkä jo niin usein olen sanonut, että vuonna 1870 ovat molemmat kansat hävinneet, sen vuoksi ettei kummankaan maan kansanvaltaisuus vielä ollut tehtävänsä tasalla. Meidät ranskalaiset voitettiin, mutta myöskin te saksalaiset kärsitte vielä tänäänkin vuoden 1870 voiton seurauksista, mikä voitto on hankkinut Saksalle raa'an sapelivallan. Sodan täytyi puhjeta, senvuoksi että ranskalainen samoin kuin saksalainenkin porvaristo olivat kokonaan laiminlyöneet tehtävänsä: ranskalainen porvaristo vuonna 1851,

kun se ensi säikähdyksessään köyhälistön itsenäisestä noususta heittäytyi Napoleon III:n syyliin; saksalainen porvaristo, kun se oli osottautunut kykenemättömäksi toimeenpanemaan vuoden 1848 saksalaista vallankumousta Saksan yhdistämiseksi. Senvuoksi täytyi Bismarckin raudalla ja verellä toteuttaa, mitä Saksan kansanvaltaisuus ei ollut voinut aikaansaada. Mutta molempien maiden köyhälistöläiset eivät tule lyömään tehtäväänsä laimin, kuten molempien maiden porvaristo teki. Yhdistyneinä tulemme päättäväisesti tekemään kaikkemme saavuttaaksemme yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja koko maailman työläisten vapautumisen voiton. Yhdistyneinä tulemme päättäväisesti yhä uudistamaan riistettyjen kansojen huutoa, joka täälläkin on jälleen kaikunut, sosialismin täydelliseen voittoon saakka. (Minuutteja kestävää myrskyisää suosiota ja eläköönhuutoja Jaurès'ille). Tämän yhtenäisyyden hengen vaikutuksen alaisina kiitämme me ranskalaisetkin vielä kerran sihteeriämme Huysmans'ia ja tanskalaisia toveriamme ystävällisestä vastaanotosta. Eläköön tanskalainen köyhälistö! Eläköön tanskalainen sosialismi! Eläköön Internationale! (Myrskyisää suosiota).

Päättäjäispuheita ei käännetty toisille kongressikielelle, kuten tavallista, vaan toisti Branting—Ruotsi niiden sisällön yksinomaan ruotsin kielellä.

Branting—Ruotsi kiitti kongressia norjalaisten, suomalaisten ja ruotsalaisten osastojen puolesta siitä ystävällisestä vastaanotosta ja siitä vieraanvaraisuudesta, jota heille on kongressin aikana osotettu. Mainitut kolme kansaa eivät ole täysin voineet seurata keskusteluja jollakin kongressikielistä, mutta sitä läheisemmin tuntevat he kuuluvansa yhteen heille yhteisissä Skandinavian valtioissa. Suuren Internationalen rinnalla ja suuren Internationalen sisäpuolella on olemassa vielä erikoinen skandinavalainen veljeys. Mitä läheisemmin skandinavalaiset kansat ovat yhtyneinä, sitä helpompi niille tulee olemaan hankkia merkitystä itselleen henkisenä voimana, ja henkisenä voimana tulevat he löytämään oikeutta Internationalessa. Eläköön köyhälistön skandinavalainen yhtenäisyys! (Myrskyisää suosiota).

Puheenjohtaja **Klausen**: Me lopetamme kohta 8 kansainvälisen sosialistisen kongressin. Edustajat tulevat lähtemään täältä pois ja edelleen työskentelemään valistus- ja järjestämistyössään, kukin omassa maassaan. Taistelua sosialismin suuren asian puo-

lesta tullaan tämän kongressin jälkeen jatkamaan vieläkin tarmokkaammin kuin sitä ennen. Sallikaa minun tällä hetkellä, Köpenhaminan työläisten nimessä, jotka eivät vielä milloinkaan ole nähneet niin suurta ja mahtavaa kongressia muuriensa sisäpuolella, lausua sydämellisen kiitoksemme teidän tänne tulostanne. Sallikaa minun kiittää teitä Tanskan sosialidemokratian puolesta, joka on kongressista saanut runsaasti rohkaisua ja joka tulee aina muistelemaan näitä päiviä iloisella ylpeydellä. Toivon teidän olevan tyytyväisiä siihen vastaanottoon, jonka olemme täällä voimiemme mukaan teille valmistaneet. Toivomme teidän aina ystävällisin mielin muistelevan oleskeluunne maassamme. Paljon erottaa kansallisuksia toisistaan: kieli, tavat, valtio ja uskonto. Mutta me olemme kaikki yksimielisiä päätöksessämme yhä edelleen toimia ja taistella kaikkien maiden köyhälistön voiton puolesta. (Myrskyisää suosiota).

Vandervelde—Belgia: Tällä hetkellä, jolloin kongressi hajaantuu, tahdon lausua julki ne tunteet, jotka minussa elävät, tietäessäni, että myöskin te olette samojen tunteiden alaisia. Me olemme täällä eläneet unohtumattomia päiviä. Vast'ikään kun Jaurès mahtavilla sanoillaan antoi kongressin työn vaeltaa silmäimme ohitse, tunsin elävästi, että me olemme eläneet täällä viikon täynnä ystävyyttä, työtä ja taistelua, viikon täynnä ystävyyttä, joka on kiinnittänyt meitä tanskalaisiin isäntiimme ja joka jälleen vuosien kuluttua on johtanut Internationalen esitaistelijat yhteen. Kun me tapaamme toisemme aina kolmen vuoden kuluttua, tullen sillä välin yhä voimakkaammiksi ja mahtavimmiksi, silloin näemme taistelutoveriemme kasvoilla jälkiä niistä koettelemuksista ja taisteluista, joita puolueella on ollut kestettävänään kuluneiden kolmen vuoden aikana. Me olemme eläneet viikon täynnä työtä, täynnä vakavinta, raskainta työtä ja avoimelisintä mielipiteiden julki-lausumista, tullaksemme yhä lähemmäksi päämääräämme, yhä edistääksemme liikettämme ja saadaksemme toimintamme yhä mahtavammaksi. Ja me olemme eläneet viikon täynnä taistelua, täynnä jalointa taistelua, mitä voi olla olemassa. Olemme riidelleet siitä tavasta, jolla paraiten voisimme edistää köyhälistön vapautumista. Mutta päämäärämme suhteen edistää koko ihmiskunnan vapautumista, olemme alati olleet yksimielisiä. (Myrskyisää suosiota). Jällelääneet kansat ovat ylpeydellä katselleet niitä kansoja, joissa kapitalismi jo on mahtava ja on synnyttänyt mahtavan sosialidemokratisen armeijan. Mutta sen olemme myöskin oppineet tässä kongressissa, ettei järjestöjenkään kaikki voima merkitse

mitään ilman vallankumouksellisen sosialismin innostavaa voimaa, ilman antautumista suuren asiamme hyväksi, ja ilman uhrautuvaisuutta, joka asettaa kaikkensa alttiiksi voiton vuoksi. Senvuoksi huutakaamme nyt, kun eroamme:

Eläköön sosialismi!

Eläköön vapauttava köyhälistön Internationale!

Kongressin jäsenet yhtyvät kaikkiin eläköön!-huutoihin sekä osottavat suosiotaan puhujalle.

Vandervelde: Kahdeksas kansainvälinen sosialistinen kongressi on päättynyt.

Ennenkuin hajaannutaan virittävät eri kansallisuudet vuoronperään kansallisia työväenlaulujaan. Lopuksi kohoaa voimakas „Internationale“.

Illalla oli päättäjäisjuhlallisuus Köpenhaminan raatihuoneella. Tilaisuudessa puhuivat monet puoluetoverit sekä isäntien että vierasten puolesta.

Suomen edustajat valiokunnissa.

1. **Osuustoimintavaliokunta:** Turkia, Hörhammer, Tanner ja Aaltonen;
 2. **Ammatillinen valiokunta:** Haapalainen, Saxman, Salo ja Viljanen;
 3. **Antimilitarismivaliokunta:** Kohonen, Hämäläinen, Aalle ja Uksila;
 4. **Työväenlainsäädäntövaliokunta:** Paasivuori, Hakkila, Silanpää ja Sivenius;
 5. **Ponsivaliokunta:** Sirola, Viik ja Ruusuvuori.
-

Suomen edustus kongressissa.

Nimi	Asuinpaikka	Edustettu järjestö
Aalle, Iida	Helsinki	Sos.dem. Puolue
Aaltonen, J. . . .	Kotka	Sahateollisuustyöväen Liitto
Haapalainen, Eero	Helsinki	Ammattijärjestö
Hakkila, Väinö . .	Tampere	Kutomateollisuustyöv. Liitto
Hämäläinen, A. . .	Helsinki	Nahkatyöntekijäin Liitto
Hörhammer, Ivar	Helsinki	Sos.dem. Puolue
Kohonen, J. . . .	Viipuri	„Työ“-lehti
Paasivuori, Matti .	Helsinki	Sos.dem. Puolue
Ruusuvuori, V. . .	Helsinki	Ammattijärjestö
Salo, K.	Helsinki	Puutyöntekijäin Liitto
Saxman, H.	Helsinki	Metallityöläisten Liitto
Sillanpää, Miina .	Helsinki	Palvelijatarliitto
Sirola, Yrjö	Helsinki	Sos.dem. Puolue
Sivenius, A.	Lahti	„Raivaaja“
Tanner, Väinö . . .	Helsinki	Sos.dem. Eduskuntaryhmä
Turkia, Matti	Helsinki	Sos.dem. Puolue
Uksila, Hannes . .	Oulu	„Kansan Tahto“
Viik, K. H.	Helsinki	Ruotsalainen Työväenliitto
Viljanen, E.	Tampere	Paperiteollisuustyöväen Liitto

Eri maiden edustajain lukumäärä.

Amerika	26	Ranska	48
Argentina	1	Rumania	2
Belgia	26	Ruotsi	86
Böömi	44	Saksa	189
Bulgaria	7	Serbia	3
Englanti	84	Suomi	19
Espanja	4	Sveitsi	13
Hollanti	14	Tanska	146
Italia	9	Turkki	4
Itävalta	72	Unkari	14
Norja	31	Venäjä	38
Puola	17		

LIITE.

Sisältää: Selostuksen Osuustoimintavaliokunnan käsitte-lyistä; Toisen Kansainvälisen sosialististen naisten kokouksen päätökset; ja Toisen Kansainvälisen sosialistisen nuorisokongressin päätökset.

Osuustoimintavaliokunta.

Ensimmäinen istunto. Maanantaina 29 p:nä elok. 1910.

Valiokunnan puheenjohtajaksi valitaan **Anseele**—Belgia ja sihteeriksi **v. Elm**—Saksa.

Valiokunnan valmistettavana on kysymys osuuskuntain ja puolueen välisestä suhteesta. Käsittelyn pohjana on seuraavat 4 ponsiehdotusta:

Belgian Työväenpuolueen ponsiehdotus:

„Kongressi

varottaa sosialistisia työläisiä niiden ihmisten opeista, jotka väittävät, että osuustoiminta olisi semmoisenaan riittävä, ja jotka pitävät tätä yhteenliittymismuotoa yhteiskunnallisen kysymyksen ratkaisemiskeinona;

selittää, että osuustoiminnan käyttäminen aseena työväen luokkataistelussa on tälle luokalle mitä suurimmaksi eduksi, sillä osuustoiminta tekee, järjestämällä työläisiä ostajina, tämän luokan kykeneväksi:

1) taistelemaan välikaupalla harjotettua riistämistä vastaan,

2) helpottamaan työläisten itsetuotannon yrityksiä,

3) vaikuttamaan tavarain hankkijain töissä olevien työehtoihin,

4) myöntämään mallikelpoiset työehdot osuusliikkeissä työskenteleville,

ja yleensä vahvistamaan köyhälistöä sen taistelussa kapitalismia vastaan.

Osuustoiminnan ja valtiollisten puolueiden välisiin suhteisiin nähden

Kongressi

pitää toivottavana, että sosialististen puolueiden ja osuuskuntien välille muodostuu yhä läheisempiä elimellisiä siteitä, ja että osuuskunnat liittyvät, missä lainsäädäntö sen sallii, todellisesti puolueeseen, ja luovuttavat osan voitostaan kiihotus- ja valistustyöhön sekä työväenluokan vapautustaisteluun;

lausuu sen toivomuksen, että osuuskunnat liittyvät keskenään erikoisliitoksi yhteisiä ostoja varten tai tuotukseen jäsentensä tarvitsemia tuotteita; sekä että ne yhtyvät kansainväliseen osuustoimintaliittoon saattaakseen sosialistiset periaatteet siinä vallalle, jotta osuustoimintaliikkeelle tulisi nykyään vallassa olevaa kapitalistista järjestelmää vastaan taisteleva luonne.“

Hollannin työväenpuolueen ponsiehdotus:

Hollannin työväenpuolueen edustajien taholta suositeltiin seuraavaa Hollannin ammattiyhdistysliiton vuoden 1910 vuosikokouksessa hyväksyttyä pontta:

„Katsoen siihen, että kulutuksen osuustoiminnallinen järjestäminen työväen puolelta on tehokas keino:

1) työväen kehittämiseksi järjestämään itsenäisesti yhteiskunnallisia asioitaan,

2) työväenluokan toimeentulon parantamiseksi ja

3) työväen todellisen taistelun avustamiseksi;

että tämän johdosta on välttämätöntä ammattiyhdistysliikkeen ja työväen osuuskauppaliikkeen molemmin puolin, niin paljon kuin mahdollista, avustaa toisiaan, sikäli kuin jälkimäinen sääntöjensä y. m. mukaan pitää tarkoituksenaan käyttää osan nettovoitostaan työväenluokan taistelun hyväksi, sellaisena kuin tämän taistelun käsittävät sos.-dem. työväenpuolue ja Hollannin ammattiyhdistysliitto;

lausuu ammattiyhdistysliiton viides yleinen kokous, pidetty toukok. 9 ja 10 p:nä Amsterdamissa, mielipiteenään että:

a) ammattiyhdistysten jäsenillä on siveellisenä velvollisuutena olla kotipaikkansa osuuskaupan jäseninä

ja koettaa saada vaimonsa vakuutetuiksi siitä, että heillä on suurta etua työväen osuuskauppaliikkeen kukoistamisesta;

b) ammattiyhdistysten jäsenten on vastustettava erikoisten osuuskauppojen perustamista erikoisia työläisryhmiä varten;

c) osuuskauppojen velvollisuutena on niin paljon kun mahdollista avustaa ammattiyhdistysten työtä:

A) päättämällä tariffisopimuksia osuuskuntain työssäpitämien henkilöiden työ- ja oikeusolojen järjestämiseksi;

B) rakennustöitä y. m. teettäessään panemalla huomiota työssä olevien henkilöiden työoloihin;

C) mikäli mahdollista avustamalla ammattiyhdistysten taistelua kuluttajavoimallaan;

D) pitämällä huolta siitä, että aina teetetään työt järjestyneillä työläisillä;

E) määräämällä osan nettovoitostaan paikalliselle ja kansalliselle ammattiyhdistysliikkeelle, sekä edelleen ottaen huomioon, että lakon oikeutus on yksinään ammattiyhdistysliikkeen ratkaistava, eikä sen vuoksi ole toivottavaa, että osuuskauppojen puolelta välittömästi avustetaan lakossa tai sulussa olevia työläisiä tai heidän ammattiosastojaan;

kehottaa kokous osuuskauppoja antamaan tätä tarkotusta varten määrätyn osan nettovoitostaan Hollannin ammattiyhdistysten liiton käytettäväksi."

Ranskan sosialistipuolueen ponsiehdotus:

„Sosialistinen puolue, entisten lausuntojensa mukaisesti, muistuttaa mieliin, „että se myöntää työväen taistelujärjestöjen samoin kuin kollektiivijärjestöjen perustamisen ja kehityksen suuren merkityksen“, ja että se tältä näkökannalta katsoo osuuskuntainkin kuuluvan „yhteiskunnan muuttamiseen välttämättömäin ainesten“ joukkoon. Se siis tunnustaa osuustoiminnalle itsenäisen arvon yleisissä työväen kehittämis- ja järjestämisspyrinnöissä.

Osuustoiminta tukee työläisiä hankkimalla heille toimeentulokeinoja taistelussa turmiollisten välikauppias-

ten tunnottomuutta ja ahneutta vastaan. Se tarjoaa heille tehokkaita keinoja parempien ehtojen ynnä työ- ja taisteluehtojen aikaansaamiseksi sekä samalla totuttaa heitä yhteisomaisuuden hallinnon vaikeaan ja monimutkaiseen tehtävään.

Osuustoiminta on sitäkin hedelmällisempi tuottamaan hyödyllisiä tuloksia, kun se jo järjestömuotonsa kautta itsestään kehittyy yhä laajempiin muotoihin, lakkaamatta laventaa työalaansa ja askelettain kohoaa yksilöjen ryhmyksestä osuustoiminnallisten voimain kokonaisliitoksi.

Kun työväenluokka tällä tavoin johtaa kuluttaja-voimaansa, lyö se elinvoimaisilla yrityksillään iskun loismaista välikauppaa vastaan, hankkii kapitalistien kilpailua vastaan taistellessaan suuria ja varmoja menekki-aloja itse järjestämälleen tuotannolle ja huolellisesti varustaa itselleen laajoja varastoja taloudellisten pulain varalle.

Sitä paitsi on osuustoiminta maataloustuotannolle arvokkaana keinona puolustautumiseksi keinottelua vastaan ja teknillisen edistyksen auttamiseksi, sen avulla kun saadaan aikaan yhteisostoja ja yhteisten työkalujen käyttämistä.

Sosialistinen puolue, ollen työväenluokan ja yhteiskunnallisen vallankumouksen puolue, on siis velvollinen edistämään osuustoiminnan vapaata kehitystä. Sen asiana on valistustyössään tehdä tunnetuksi osuustoiminnan kiistämättömiä etuja. Mutta tahtoessaan täyttää työväelle kuuluvat yritykset luokkatietoisuudella ja saada niistä loistamaan sosialismin vapauttavan aatteen, johtuu tämä puolue, samalla kun se kehottaa työntekijöitä osuustoimintaan, tekemään heille myös tunnetuksi kapitalistisen kilpailun itse asettamat rajat, jotta he, oppien siten tuntemaan yhteiskunnallisen taistelun tavattomat vaikeudet, eivät laiminlyö niitä lakkaamattomia ponnistuksia, joita sekä ammatillinen että valtiollinen toiminta heiltä vaatii.“

Keskustelu.

Keskustelun alotti

Bertrand—Belgia, perustellen belgialaisen osaston esittämää ponsilausemaa. Belgian sosialidemokratinen puolue on perustanut ammattiyhdistyksiä ja osuuskuntia ja on sen kautta saavuttanut suuria edistysaskeleita. He myöntävät olojen olevan erilaisia eri valtioissa ja käsittävät etenkin Saksassa tapahtuneen kehityksen, missä laki kieltää osuuskuntia puolueisiin liittymästä. Mutta belgialaiset luulevat, että heidän menettelynsä on sopiva päämääräksi kaikissa valtioissa ja että kongressin senvuoksi olisi hyväksyttävä heidän ponsilausemansa.

von Elm—Saksa: Me saksalaiset emme pidä belgialaisten esimerkkiä noudattamisen arvoisena. Saksassa ovat puolue, ammattiyhdistysliike ja osuustoiminta toisistaan erotettuja. Jos yritettäisiin sitoa toisiinsa puoluetta ja osuuskuntia, joutuisi puolue epäilemättä riippuvaisuuteen osuuskunnista, mikä ei suinkaan olisi puolueen etujen mukaista. Silloin ei enää jokainen työläinen tuntisi olevansa velvollinen kantamaan rahallisia ja aatteellisia uhrauksia kaikkien näiden kolmen liikkeen hyväksi. Työläisiä on kasvatettava siinä käsityksessä, että heidän on kaikin tavoin tuettava valtiollista puoluetta säilyttääkseen sen riippumattomana ja voimakkaana.

Osuuskuntien etujen mukaista on yhdistää itseensä kaikki kuluttajat, katsomatta valtiollisiin, taloudellisiin tai uskonnollisiin eroavaisuuksiin. Me olemme tosin sitä mieltä, että osuuskuntien on niin paljon kuin mahdollista palveltava työväenliikettä, ja jos työläiset tahtovat saada osuuskuntia näin toimimaan, voivat he sen myöskin tehdä. Hampurissa esim. tekee osuuskunta „Produktion“ työväenliikkeelle ja työläisille vähintään yhtä paljon palveluksia kuin osuuskunnat toisissa valtioissa. Me emme tosin millään muotoa tahdo tehdä mitättömäksi belgialaisten esimerkkiä, mutta kongressin ei olisi tehtävä mitään päätöksiä, jotka yksityiskysymyksissä sitoisivat eri maita. On viitotettava suuntaviivat yhteisesti pyrittävää päämäärää kohti.

Karpeles—Itävalta: Vaikkakaan me emme Itävallassa voi ottaa käytäntöön belgialaisten esimerkkiä, olemme kuitenkin valmiit sitä suuremmassa määrässä antamaan tunnustuksemme belgialaisten ansiolle. Bertrand ja Anseele voivat tänään tyydytyksellä nähdä, että kansainvälinen kongressi keskustelee osuustoimintakysymyksestä, jonka vuoksi heitä on vuosikautia pilkattu. Meidän on tässä

kongressissa ensi kädessä huolehdittava siitä, että työläisiä kehoitetaan liittymään osuuskauppoihin, ei oman mieskohtaisen etuna, vaan sen suuren asian vuoksi, jota niiden pyrkimykset merkitsevät. Sitä ennen emme voi osuuskaupoille antaa mitään määräyksiä, joita ne eivät myöskään tulisi ensinkään ottamaan huomioonkaan. On mahdotonta vaatia, senjälkeen kuin saksalaiset ovat hyväksyneet Hannoverin ponsilauselelman, että osuuskuntien on muodostettava osa puolueliikkeestä. Meidän on ensin pidettävä siitä huolta, että sosialistit hankkivat pyrkimyksilleen jalansijaa osuuskaupoissa. Senjälkeen voimme jossakin seuraavassa kongressissa astua askeleen eteenpäin.

Helias—Ranska yhtyy von Elmiin. Ranskassa ovat osuuskunnat puolueen perustamia. Senvuoksi onkin kehitys Ranskassa ollut toinen kuin Belgiassa. Belgialaisten menettelyn huonommuutta todisti hänestä se seikka, että Englanti ja Saksa ovat saaneet verrattomasti paljon enemmän aikaan osuustoiminnan alalla kuin Belgia. Kongressin olisi jätettävä kaikille valtioille vapaus itse valita tiensä.

Anseele—Belgia: Ei pidä paikkaansa väite, että belgialaiset tahtoisivat rajoittaa osuuskuntien itsehallinto-oikeutta. Belgiassa on osuuskuntien itsehallinto turvattu. On hankittava selvyyttä kysymykseen, mitä on puolueettomuus. Lakoissa, taloudellisissa ja valtiollisissa taisteluissa täytyy osuuskuntien kannattaa työväenpuoluetta, ja se merkitsee silloin puolueettomuudesta luopumista. Kongressilla on oikeus viitoittaa osuuskunnillekin tietä. Osuuskunta ei itsessään ole sosialismia; se ei rahallisessa, teollisessa tai kaupallisessa suhteessa ole muuta kuin kapitalistinen laitos. Meidän on senvuoksi lausuttava, että suhteiden osuuskuntien ja puolueen välillä tulee olla, joskaan ei elimellisiä, niin kuitenkin läheisiä. Sen tapaisen päätöksen muovaaminen on puhdas toimituskysymys, jonka vuoksi ehdotuksen tekeminen olisi jätettävä pienemmälle alivaliokunnalle.

Spargo Amerika: Amerikassa on osuustoimintakysymys kauan ollut puhdas teoreettinen kysymys. Stuttgartin kansainvälisen kongressin jälkeen on kuitenkin muutos tapahtunut. Amerikassa ei kuitenkaan vielääkään ole olemassa voimakasta osuuskauppaliikettä. Tähän saakka on onnistunut säilyttää osuuskuntia, joissa on jäseninä ainoastaan samaa kieltä puhuvia siirtolaisia, neekereitä ynnä muita. — Amerikkaa silmälläpitäen ei olisi kehotettava puoluetta ja osuuskuntia elimellisesti yhteenliittymään, vaan olisi pyrittävä jon-

kinlaiseen belgialaisen ja ranskalaisen ponsilauseleman yhteensovittamiseen.

Toinen istunto. Tiistaina 30 p:nä elok. 1910.

Keskustelua jatketaan kysymyksestä osuuskuntain ja puolueen välinen suhde.

Karpeles—Itävalta moittii saksalaisen puolueen puolueettomuutta. Ei ollut ensinkään tyytyväinen Hannoverin puoluekokouksen ponsilausemaan. Puolueettomuus ei ole sopiva sana, se tekee väärinkäsitykset mahdolliseksi. Me tarvitsemme myöskin puolueen ulkopuolella olevia osuuskunnissa. Ei puolue tarvitse rahallista avustusta ammattiyhdistysten tai osuuskuntien puolelta. Itävallassa olemme kasvattaneet puoluetoverit siihen, että he maksavat tarvittavan avustuksen omista taskuistaan. Me emme kuitenkaan tahdo asettaa ulkomaalaisille osuuskunnille esteitä, ja senvuoksi ei nyt ole vaadittava semmoista, mitä he eivät voi täyttää. Puolueettomuus ei merkitse pidättäytymistä kaikesta politiikasta, puolueettomuus ei merkitse sosialismin vastustamista. Taistelu hintojen korotuksia ynnä muita vastaan pakottaa osuuskunnat meilläkin ryhtymään politiikkaan. — Anseele sanoi, että jos osuuskaupalla on miljoonia eikä se niillä avusta lakkoa, niin on se petosta. Sen sanoi „puoluemies“ Anseele, ei „osuustoimintamies“ Anseele. Osuuskuntien on pyrittävä omia päämääriä kohti, eivätkä ne voi niitä saavuttaa ilman pääomia. Ei puoluekaan anna varoja kaikkiin tarkoituksiin.

von Elm—Saksa esittää valiokunnalle saksalaisten edustajien puolesta seuraavan ponsiehdotuksen:

„Kansainvälinen sosialistinen kongressi Köpenhaminassa selittää:

Kulutusosuuskuntien avulla saavuttavat kuluttajat tavaransa tuotantohinnoilla kulungit siihen lisätynä, mutta elinehtoja kallistavia välikäsivoittoja syrjäyttämällä, samoin kuin he osuustoiminnallisen itsetuotannon kautta saavat tavarat hinnalla, johon ei sisälly yksityistä työntantajavoittoa.

Molempien näiden toimintamuotojen tehtävänä on myös vastustaa etenkin kartellien ja trustien puolelta tulevia hintoja korottavia pyrkimyksiä.

Kaikkien osuustoiminnallisten yritysten tulee olla mallikelpoisia niinhysin palkka- ja työehtojen kuin terveydellisten olojen suhteen; niiden velvollisuutena on myös vaikuttaa tavaranhankkijain työehtoihin ja siinä suhteessa tukea työläisiä näiden taloudellisten ristiriitojen aikana.

Kulutusosuuskuntamuoto on myöskin yksi niistä keinoista, joilla voidaan voittaa naiset ymmärtämään järjestymisen arvon, kasvattaa joukot kansanvaltaiseen itsehallintoon ja korottaa tavaranjaon ja tuotannon järjestäminen korkeammalle asteelleen.

Senvuoksi on kulutusosuuskuntaa ja siihen yhdistyvää osuustoiminnallista tuotantoa pidettävä keinona yhteiskunnan kansanvaltaistuttamiseksi ja yhteiskunnallistuttamiseksi.

Kongressi selittää, että taistelussa kapitalismia vastaan on valtiollisten, ammatillisten ja osuustoiminnallisten järjestöjen yhtenäinen toiminta välttämätön, jolloin kuitenkin jokaisella näistä kolmesta järjestymismuodosta on erikoisia tehtäviä suoritettavana, ja senvuoksi niistä jokaisen on oltava itsenäinen päätöksissään.

Onko ja missä määrin osuustoiminnallisten yritysten suorastaan varoillaan tuettava valtiollista ja ammatillista liikettä, on jätettävä niiden itse ratkaistavaksi.

Osuustoiminnallinen järjestäytyminen palvelee parhaiten yleistä työväenliikkeen päämäärää sillä tavalla, että voittoja ei ensi sijassa käytetä voitto-osuuksiin jäsenille, vaan omien varojen kartuttamiseksi itsetuotantoa varten sekä hätä- ja avustuskassojen luomiseksi jäsenten hyväksi.

Kaikista näistä syistä kehottaa kansainvälinen sosialistinen kongressi Köpenhaminassa kaikkia valtiollisesti ja ammatillisesti järjestyneitä puoluetovereita edistämään kulutusosuuskuntia, liittymällä niihin ja alati tekemällä ostoksensa niistä, sekä vastustamaan kaikkea uskonnollisista, kansallisista tai valtiollisista syistä tapahtuvaa osuustoiminnan hajottamista.“

Ponsiehdotustaan perustellakseen ilmoitti

von Elm—Saksa heikäläisen ryhmän olevan lähinnä ranskalaisen ponnin kannalla, mutta ei sekään heitä täydellisesti tyydytä,

jonka vuoksi ovat tehneet uuden ponsiehdotuksen, jossa vaativat osuuskuntien puolueettomuutta. Kongressissa hyväksyttävästä ponnesta on jätettävä pois kaikki se, mikä eri ajatussuuntia erottaa, ja otettava siihen mukaan ainoastaan se, mikä eri mielipiteitä yhdistää. On toisin sanoen synnyttävänä ponsi, jonka jokainen maa voi panna käytäntöön. Omasta puolestaan ei ole koskaan pitänyt osuustoimintaa riittävänä, vaan ainoastaan hyvänä aseena monien muiden joukossa. Kongressi ei myöskään missään tapauksessa saisi ottaa puhdasta osuustoimintakantaa.

Osuustoiminta on suurena tekijänä välikäsien poistamisessa ja pirstautuneen vähittäiskaupan ja samalla tavarain jaon järjestämisessä. Sen harjoittama oma tuotanto on myöskin suurimerkityksinen. Tässä kaikessa on sosialidemokraattien sitä autettava. Osuustoiminta ei voi kaikkea, mutta paljon se voi. Rajojen vetäminen ei kuulu tämän kongressin tehtäviin, vaan on jätettävä tulevaisuuden varaan. Siinä ovat teoretikot aikaisemmin melkein aina erehtyneet. Teoria on kaiken aikaa kulkenut käytännön jälessä tällä alalla. Marx aikoinaan tuomitsi osuuskaupat aivan kelvottomiksi ja nyt ne muodostavat sangen kukoistavan liikkeen, ollen tärkeimpänä osuuskuntamuotona. — Sanoi muuten olevansa vakuutettu siitä, että Magdeburgissa pidettävät saksalaiset puoluepäivät tulevat hyväksymään hänen pontensa ajatuksen. Saksalaisille olisi hyvin helppo panna osuuskaupat puoluelaitoksiksi, jos kaikki työläiset olisivat sosialidemokraatteja. Kun niin ei ole, eivät he tahdo työntää luotaan toisiakaan aineksia työläisten keskuudessa.

Niinhyvin valtiolliselle, ammatilliselle kuin osuustoimintaliikkeelle on eduksi, että ne kulkevat omia teitään ja nojaavat omiin rahavaroihinsa. Saksalaisilla on ollut se kanta, että heidän on saatava puolueelle varoja osuuskunnilta, mutta he ovat sen kannan jo aikoja voittaneet. Heidän puolueensa ei tarvitse varoja muualta. Belgialaiset eivät ole vielä niin pitkälle päässeet. Antakoot osuuskunnat varojaan puolueelle, jos tahtovat, mutta se on asia, josta puolue ei saa päättää.

Mitä on belgialainen systeemi vaikuttanut? Onko se niin hyvä, että sitä voi suosittaa? Omassa kotimaassaan on siitä ollut jotakin hyötyä. Mutta missä sitä on muualla pantu käytäntöön, on se ollut turmioksi, kuten esimerkiksi Hollannissa. Ja niiden vaivaisten 17,000 guldenin vuoksi, jotka puolue vuosittain Hollannissa saa osuuskunnilta, on se lamauttanut koko osuustoimintaliikkeen. On varmaa, että belgialaisetkin toverit tulevat ennenpitkää hylkäämään

nykyisen järjestelmänsä. (Ei koskaan! — huutaa Anseele useamman kerran.) Sehän tuottaa kaikin puolin vähemmän hyötyä kuin muiden maiden osuuskuntaliike.

Puolueettomuus ei merkitse kaiken politiikan hylkäämistä eikä sosialidemokratian hylkäämistä tai sen vastustamista. Esim. työväensuojeluksen alalla osuustoimintaliike kulkee käsikädessä puolueen kanssa. Osuuskuntien kuluttajaedut vetävät niitä kulkemaan yhdessä sos.-dem. puolueen kanssa. Osuuskunnat vastustavat esim. senvuoksi kaikin voiminsa tullevia ja välillisiä, kulluttajiin kohdistuvia veroja. Kun kerran sos.-dem. puolue on ainoa puolue, joka edustaa kuluttajaetuja, ovat osuuskunnat luonnollisista syistä sen kannattajia. Englannin osuustoimintaliike esim. hylkää kaiken puolue toiminnan, mutta oli mukana taistelussa lordeja ja elintarpeiden kallistamispyrintöjä vastaan. Englantilainen osuustoimintaliike vaatii, ei ainoastaan maata pois kapitalisteilta, vaan vieläpä näiltä otettavaksi korvausta nylkemistään voitoista. Saksalaisten osuuskuntien liitto on tehnyt työsopimuksia semmoistenkin ammattiliittojen kanssa, jotka eivät omalla voimallaan olisi saaneet vaatimuksiaan läpi-ajetuksi, kuten esim. leipuriliiton kanssa. Saksalaiset osuuskunnat käyttävät ainoastaan järjestynyttä työväkeä ja vastustavat kapitalistisuutta ja vankilatyön kilpailua. (Vandervelde: Se on sosialistista puolueettomuutta!) Niin onkin!

Eilen kysyi Anseele, auttavatko osuuskunnat miljoonillaan, jos syntyy lakkoja. Viime kesänä oli Ruotsissa jättiläismäinen suurlakko, joka jos mikään oli kansainvälinen luokkataistelu. Saksalaiset lähettivät silloin melkoisen suuria avustuksia, mutta Anseele ei rikkaista osuuskunnistaan ole antanut mitään. (Hyvä! — Myrskysisää suosiota.) Ei puheilla viedä asioita eteenpäin, vaan teoilla. (Vilkasta suosiota).

Emme me saksalaiset tarvitse osuuskuntien apua. Meidän väkemme on kansainvälisesti koulutettua ja ottaa omasta aloitteestaan rahaa taskustaan silloin kuin sitä tarvitaan. Anseelen käsitys on mitä pikkumaisin. Anseele on sanonut, että elleivät osuuskunnat tue puoluetta, niin ne tekevät „puoluepetoksen“. Samaa on Saksassa sanottu puoluehallinnosta, kun se on kieltäytynyt puoluekassasta antamasta varoja suurten lakkojen tapahtuessa tai parlamentin hajotuksen jälkeen. Puoluehallinto on siinä kuitenkin menetellyt oikein. Erikoisiin tarpeisiin on aina erikoisesti hankittava varat.

Meille sosialidemokraateille sanotaan aina: „Tehän olette utopisteja, mitä te oikeastaan luulette voivanne saada aikaan?“ Me voimme vastata: „Mehän rakennamme sosialistista yhteiskuntaa kapitalistisen yhteiskunnan sisälle. Katsokaa meidän osuuskuntiemme omaa tuotantoa! Katsokaa, mitä kaikkea englantilainen osuuskauppojen keskusliike on tehnyt työläisten hyväksi!“ Parlamentit jauhavat hyvin hitaasti etuja työväenluokalle, mutta jos työväenluokka vaan tietää, mitä se tahtoo, niin se voi osuustoiminnan avulla päästä osittain paljon nopeammin eteenpäin. Osuustoiminta on tie lopullista päämäärää, sosialismia kohti. Mitään muutahan ei puoluekaan ole, eikä voi olla. Sen päämäärän saavuttamiseksi on niinhysin valtiollisella, kuin ammatillisella ja osuustoiminnallisella alalla toimittava samassa hengessä. Älköön niitä vaan tehtäkö toimikyvyyttömiksi kytkemällä niitä yhteen. (Vilkasta suosiota).

Vandervelde—Belgia torjuu von Elmin syytöstä, etteivät belgialaiset työläiset olisi täyttäneet velvollisuuttaan ruotsalaisen suurlakon aikana. Ne täyttivät silloin velvollisuutensa siinä määrin kuin niiltä voidaan vaatia. — On lausuttava kongressin puolesta, että kaikissa kolmessa järjestössä: valtiollisessa, ammatillisessa ja osuustoiminnallisessa täytyy vallita yksi ajatus. Niiden ei tarvitse olla elimellisessä yhteydessä toistensa kanssa, mutta kuitenkin mahdollisimman läheisesti yhdistyneitä. Tämä on vielä välttämättömämpää osuuskauppojen kuin ammattiyhdistysten suhteen. Ammattiyhdistyksiin voidaan ottaa ainoastaan työläisiä, ja nämä käyvät vaatimattakin luokkataistelua. Osuuskuntiin sensijaan voidaan ottaa kuka tahansa, myöskin porvarillisia aineksia, jotka eivät ajattele sosialistisesti.

Ei halua osuuskuntia velvotettavaksi avustamaan puoluetta. Luopuu siitä vaatimuksesta, sillä nämä avustukset voivat nousta korkeintaan muutamaan markkaan jäsentä kohti vuodessa. Ratkaisevaa on vaan se, että osuuskauppojen on oltava luokkataistelujärjestöjä. Saksalaiset työläiset tulevat kyllä pitämään huolta siitä, että osuuskaupat pysyvät sosialistisina. Saksalaiset osuuskaupat ovat sosialistisia, mutta ne eivät sitä sano; belgialaiset ovat samaten sosialistisia ja sanovatkin sen. Pienemmissä maissa, missä sosialistinen liike ei ole niin voimakas, täytyy voimakkaammin painostaa luokkataistelupuolta.

Thomas—Ranska: Juuri senvuoksi, etteivät osuuskunnat ole sosialistisia, on meidän tehtävä niistä sosialistisia. Ranskassa joh-

taisi belgialaisten tie vaaralliseen hajaannukseen. Suosittelee ranskalaista ponsilauselmaa, koska siinä puhutaan myöskin osuustoiminnan kansainvälisyydestä.

Guesde—Ranska puhuu ranskalaisen vähemmistön puolesta. Valtiollisen vallan valloittaminen on päämääränä. Ainoastaan siinä tapauksessa, että osuuskunta edistää tätä päämäärää, on sitä suositeltava. Tämä ei merkitse osuustoiminnan kieltämistä, vaan ainoastaan oikean paikan osoittamista sille. Saksassa ovat osuuskaupat vaan osakeyhtiöitä pienillä osakkeilla. von Elm ei ole edes yrittänytään osoittaa, missä osuuskauppojen sosialismi näyttäytyy. Thomas on kuitenkin sanonut sen olevan siinä, että voiton jakaminen tapahtuu kulutuksen perusteella. Tämä on kuitenkin kapitalistista. Meidän ei ole sanottava työläisille ainoastaan sitä, että heidän on liityttävä mukaan, vaan meidän on myöskin sanottava, että heidän on käytettävä osuuskauppoja luokkataistelussa.

Whiteley—Englanti todistelee, että englantilaisetkin osuuskaupat ovat alkaneet toimia valtiollisesti, ovatpa ottaneet osaa parlamenttivaaleihinkin. Toiselta puolen eivät sosialistit ole vielä mitään tehneet osuuskauppojen hyväksi. Sen he tulevat kuitenkin vastaisuudessa tekemään ja sen kautta istuttamaan sosialismia osuuskuntiin.

Karpeles—Itävalta: Kun toveri von Elm on kysynyt, mitä belgialainen järjestelmä on saanut aikaan, niin viitataan itävaltalaiseen liikkeeseen, joka nuoruudestaan huolimatta kuitenkin voi näyttää itseään. Vasta siitä päivästä alkaen, jolloin valtiollinen puolue selitti, että jokaisen puoluetoverin on oltava jäsenenä osuuskaupassa, ovat osuuskaupat päässeet kehittymään. Tosin voi itävaltalaisiin osuuskauppoihin liittyä kuka tahansa, mutta sosialidemokratisessa puoluehallinnossa istuu yksi osuuskauppojen edustaja ja päinvastoin. Meillä on samanlaisia lain määräyksiä kuin Saksassakin, mutta ne eivät estä meitä vaaleissa tekemästä velvollisuuttamme, eivätkä myöskään estä rahallisia avustuksiamme puolueelle. Me kasvatamme jäseniämme, niin etteivät ne enää tavoittele voitto-osuuksia. Me kasvatamme niitä sosialismin hengessä. Senvuoksi ei puolue vaadi osuuskaupoilta rahallisia avustuksia, mutta on silti niiden kanssa kokonaan yksimielinen. Siinä on meidän edistymisemme perusta.

Wurm—Saksa. Kasvatus luokkataisteluun on pääasia. Joka luulee, että osuuskaupan tai muun osuuskunnan rahat voisivat hyödyttää puoluetta on suuresti erehtynyt. Me emme voi ostaa itsel-

lemme valtiollisia voittoja rahalla, ja senvuoksi vastustamme osuuskauppojen rahallista avustusta puolueelle. Yksityisen puoluetoverin on itse annettava raha-apua puolueelle oman siveellisen kannatuk-sensa ohella. Puolueen ja osuuskuntien muoto on jokaisessa maassa riippuvainen valtiollisen kasvatuksen määrästä ja senvuoksi on mitä suurin liikuntavapaus välttämätön. Olisihan kyllä hyvä, jos olisi olemassa ainoastaan yksi järjestö, mutta kun työväenluokka ei vielä ole yhtenäinen, täytyy meidän säilyttää eri järjestöjen välillä rajoja joita emme kuitenkaan tahdo pakottaa toisia noudattamaan. Meidän osuuskuntamme saavat kiittää ainoastaan sosialidemokratiaa kukoistuksestaan. Me emme saa koskaan unohtaa, että ne ovat ainoastaan keinona luokkataistelussa, ja etteivät ne ole toiminta-kykyisiä ilman luokkataistelun henkeä. Minusta tuntuu kuin niissä ehdotuksissa, jotka tulevat Belgiasta ja Ranskasta, tahdottaisiin auttaa, ei osuuskuntia vaan puoluetta. Tahdotaan hankkia pakollisia jäseniä puolueelle. Jos joku ostaa osuuskaupasta, on hän muka puolueen jäsen. Me olemme varovaisempia, me haluamme ainoas-taan vakaumuksellisia puolueen jäseniä. Sen vuoksi emme anna-kaan pakottaa itseämme kaavoihin, jotka eivät sovellu meidän oloihimme.

Balabanoff—Italia puolustaa valtiollisen, ammatillisen ja osuus-toiminnallisen liikkeen itsenäisyyttä.

Muuan norjalainen edustaja ilmoittaa, että norjalaiset osuus-kunnat ovat tähän saakka työskennelleet porvarillisessa mielessä. Jos ne toimisivat belgialaiseen tapaan, tulisivat myöskin työläiset niihin liittymään. Suurin osa norjalaisia kannattaa belgialaista ponsiehdotusta.

Mrdraszek—Böömi kannattaa ranskalaista ponsiehdotusta. Vastustaa saksalaista ehdotusta sen vuoksi, että tämä voi antaa aihetta väärinkäsitykseen.

Eräs ruotsalainen edustaja ilmoittaa kannattavansa saksalaista ja vastustavansa belgialaista ponsiehdotusta.

Wibaut—Hollanti: von Elm sanoi, että hollantilaiset osuus-kunnat ovat saavuttaneet huonoja tuloksia sen vuoksi, että seuraavat belgialaista järjestelmää. Hollantilainen liike on kuitenkin suhteellisen pieni ja heikko ainoastaan senvuoksi, että puolue on pieni ja heikko.

Tähän päättyi keskustelu. Lopullista ponsiehdotusta valmistamaan asetettiin alivaliokunta, johon tulivat: von

Elm, Jaurès, Karpeles, Wibaut, Anseele, Vandervelde, Bentham, Tschernoff, Borgbjaerg, Rigola.

Kolmas istunto. Torstaina 1 p:nä syysk. 1910.

Edellisessä istunnossa asetettu alivaliokunta esitti seuraavan ponsiehdotuksen:

„Ottaen huomioon, että osuuskaupat eivät ainoastaan voi omille jäsenilleen tarjota välittömiä aineellisia etuja, vaan niiden tehtävänä on myös taloudellisesti vahvistaa työväenluokkaa välikaupan syrjäyttämisen ja järjestettyä kulutusta varten toimivan itsetuotannon kautta ja parantaa sen elinehtoja;

kasvattaa työläisiä omien asiainsa itsenäiseen johtoon ja senkautta auttaa valmistamaan yhteiskunnan kansanvaltaistuttamista ja yhteiskunnallistuttamista,

selittää kongressi,

että osuustoimintaliike, vaikkakaan se ei yksinään milloinkaan voi aikaansaada työläisten vapauttamista, voi kuitenkin olla vaikuttava ase luokkataistelussa, jota työväenluokka käy saavuttaakseen horjuttamattoman päämääränsä — valtiollisen ja taloudellisen vallan valloittamisen tarkoituksella yhteiskunnallistuttaa kaikki tuotannon ja vaihdon välineet, ja

että työväenluokalle on mitä tärkeintä käyttää tätä asetta.

Kongressi velvoittaa sen vuoksi kaikkia puoluetovereita ja kaikkia ammatillisesti järjestyneitä työläisiä tulemaan ja jäämään toimiviksi jäseniksi osuuskauppa-liikkeessä ja toimimaan osuuskaupoissa sosialistisessa hengessä estääkseen osuuskauppoja muuttumasta arvokkaasta keinosta työväenluokan järjestymistä ja kasvatamista varten keinoksi, jolla heikennetään sosialistista yhteenkuuluvaisuuden henkeä ja kuria. Kongressi velvoittaa senvuoksi puoluetovereita vaikuttamaan osuuskaupoissaan siihen suuntaan,

että voittoa ei käytetä yksinomaan jäsenille jaettaviin voitto-osuuksiin, vaan myös rahastojen muodostamiseksi,

jotka tekevät osuuskaupoille mahdolliseksi, joko itse tai liittojensa ja keskusliikkeittensä kautta siirtyä osuustoiminnalliseen tuotantoon ja huolehtia jäsentensä kasvatuksesta ja sivistämisestä samoin kuin avustuksesta,

että niiden henkilökunnan palkka- ja työolot järjestetään yhteisesti ammattiyhdistysten kanssa,

että niiden omat liikkeet ovat kaikissa suhteissa mallikelpoisesti järjestettyjä, sekä

että tavaroita ostettaessa riittävästi otetaan huomioon ne ehdot, joiden alaisina niitä valmistetaan.

Onko ja missä määrin osuuskuntien suorastaan omista varoistaan tuettava valtiollista ja ammatillista liikettä, on jätettävä jokaisen maan osuustoiminnallisten järjestöjen ratkaistavaksi.

Ottaen huomioon, että ne palvelukset, joita osuustoimintaliike voi suorittaa työväenluokalle voivat tulla sitä suuremmiksi, mitä voimakkaampi ja kiinteämpi se itse on,

selittää kongressi,

että jokaisen maan osuuskuntien on muodostettava yksi yhtenäinen liitto.

Kongressi selittää vihdoin,

että työväenluokan edun kannalta sen taistelussa kapitalismia vastaan on välttämätöntä, että suhteet valtiollisten, ammatillisten ja osuustoiminnallisten järjestöjen välillä tulevat yhä lähemmiksi, ilman että sen kautta niiden itsenäisyyteen kosketaan.“

Ponnen johdosta syntyi alussa pitkä kansallinen keskustelu, sillä tsekit eivät halunneet jokaisen maan, vaan jokaisen kansallisuuden osuuskuntien yhteenliittymistä. Keskustelussa käyttivät puhevuoroa tsekkiläisten taholta **Mrdraszek** ja saksalais-itävaltalaisien taholta **Seliger** ja **Karpeles**.

Tsekkiläisten *muutosehdotus hylättiin* kaikilla äänillä tsekkien ääniä vastaan.

Lenin—Venäjä ehdotti, että ponsilauselmassa tunnustettaisiin osuuskuntien kansanvaltaistuttamis- ja yh-

teiskunnallistuttamisvaikutus vasta silloin, jolloin kapitalisluokka olisi voitettu.

Tämä *ehdotus hyljättiin* venäläisten ja suomalaisten ääniä vastaan.

Wurm—Saksa ehdotti, ettei lausuttaisi velvoitusta puoluetovereille liittyä osuuskuntiin, vaan sanottaisiin sanan „velvoittaa“ sijasta „kehoittaa mitä kiinteimmin“.

Tämä *ehdotus hyväksyttiin*.

Edelleen ehdotti **Wurm**, että ponsilauselemassa vaihtaisivat paikkaa kolmas ja toinen kappale lopusta lukien ja että vihdoin viimeinen kappale alotettaisiin „mutta“ sanalla. Sen kautta ei ehdottomasti tunnustettaisi jokaisen maan osuuskunnille ratkaisuoikeutta osuuskuntien puolueettomuuden suhteen, vaan yhdistettäisiin edelliseen välittömästi vaatimus työväenliikkeen kaikkien haarojen läheisestä yhteistoiminnasta.

Tätä yhdistelyä vastaan puhui **von Elm**—Saksa, joka ilmoitti, ettei hän enään katsoisi olevansa sidottu yhteensovitteluehdotukseen siinä tapauksessa, että tämä Wurmin ehdotus tulisi hyväksytyksi.

Wurm peruutti tämän johdosta ehdotuksensa, jonka myöhemmin **Wibaut**—Hollanti uudelleen esitti.

Ehdotus *hylättiin* suurella äänen enemmistöllä.

Lopuksi *hyväksyttiin ponsi kokonaisuudessaan Wurmin tekemällä muutosehdotuksella* kaikilla äänillä Mrdraszekin ja Leninin ääniä vastaan.

Toinen kansainvälinen sosialististen naisten kokous.

Köpenhaminassa 26—27 p:nä elokuuta 1910.

Kokous pidettiin Kansantalolla Ny Jagtvejen varrella. Puheenjohtajina toimi Clara Zetkin—Stuttgart, varalla Elisabeth Mac—Köpenhamina. Sihteereinä toimivat ensimmäisenä kokouspäivänä Dora Montefiore—Lontoo ja Popp—Wien; toisena kokouspäivänä Kollontay—Pietari ja Pärssinen—Helsinki. Tulkkina toimi Nina Bang—Köpenhamina.

Edustajia oli 170 kaikkiaan 17 maasta. Suomesta olivat saapuneet: Ida Aalle, Hilda Herrala, Aura Kiiskinen, Hilja Pärssinen ja Miina Sillanpää.

Kokouksen päätökset.

Kokouksessa tehdyistä päätöksistä olivat tärkeimmät seuraavat:

Menettelytapa naisten äänioikeustaistelussa.

Kokouksen 17 kansallisuusryhmän edustajat muutamien englantilaisten ääniä vastaan, jotka kannattivat rajoitettua äänioikeutta, hyväksyivät seuraavan ponslauselman:

„Niiden jatkuvien yritysten johdosta, joiden avulla koetetaan pettää naissuvun suurta enemmistöä luvaten rajoitettua naisäänioikeutta, samalla asettaen köyhälistölle kokonaisuudessaan esteitä sen tiellä valtiolliseen

valtaan, terottaa kokous erityisesti vielä seuraavia periaatteita:

Kaikkien maiden sosialistinen naisliike hylkää rajoitetun naisäänioikeuden naissuvun valtiollisen yhdenvertaisuuden periaatteen väärennyksenä ja pilkkana. Se taistelee tämän periaatteen ainoan elinvoimaisen, oleellisen ilmiön puolesta: naisäänioikeuden puolesta, joka tulee kaikkien täysi-ikäisten osaksi riippumatta omaisuudesta, veronmaksusta, sivistysasteesta tai muista ehdoista, jotka sulkevat työtätekevän luokan jäseniä tämän oikeuden nauttimisen ulkopuolelle. Se ei aja asiaansa liitossa porvarillisten naisasianajajien kanssa, vaan yhdessä sosialististen puolueitten kanssa, jotka taistelevat naisäänioikeuden puolesta yhtenä äänioikeuden täydellisen kansanvaltaiseksi saattamisen periaatteellisenä ja käytännöllisesti tärkeimpänä vaatimuksena.

Katsoen siihen kasvavaan merkitykseen, joka naissuvun vapauttamisella työväen luokkataisteluun nähden on, muistuttaa kokous lisäksi seuraavia johtavia näkökohtia:

Kaikkien maiden sosialistiset puolueet ovat velvolliset tarmokkaasti taistelemaan yleisen naisäänioikeuden puolesta. Sen toteuttamiseksi ovat he erityisesti velvoitetut pitämään taistelujaan niin valtioissa, maakunnissa kuin kunnissa lakiasäättävien ja toimeenpanevien luottamushenkilöjen vaalien kansanvaltaiseksi saattamiseksi myös taisteluina naisen äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden toteuttamiseksi, jota heidän on vaadittava ja kiihoitus-työssä sekä parlamentissa voimakkaasti esitettävä. Niissä maissa, missä miesten äänioikeuden kansanvaltaistuttaminen jo on edistynyt pitkälle tai joissa se on jo täysin saavutettu, pitää sosialististen puolueitten ryhtyä taistelemaan yleisen naisäänioikeuden puolesta ja siinä luonnollisesti puolustaa kaikkia niitä vaatimuksia, joita me miehisen köyhälistön täydellisen kansalaisoikeuden hyväksi olemme vielä velvoitetut vaatimaan.

Kaikkien maitten sosialististen naisten velvollisuus on ottaa kaikkiin voimin osaa kaikkiin taisteluihin, joita sosialistiset puolueet käyvät äänioikeuden kansanvaltaiseksi saattamisen puolesta, sekä myös toimia samalla

tarmolla niin, että näissä taisteluissa yleisen äänioikeuden vaatimusta vakavasti periaatteellisen tärkeytensä ja käytännöllisen kantavuutensa perusteella harrastetaan“.

Tämä kokouksen päätökseksi tullut ponsilauselma oli pääasiassa saksalaisten naisten ehdotuksen mukainen.

Sen lisäksi hyväksyi kokous „Tukholman yleisen naisklubin“ esittämän seuraavan lisäyksen:

„Päinvastoin kuin porvarillisten naisten äänioikeusmaailmanliiton kongressi Lontoossa v. 1909 asettuu sosialidemokraattinen naisten kokous sille kannalle, että naisten äänioikeuskysymys on ratkaistavissa ainoastaan rajoittamattoman yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden kautta. Kokous kehottaa sen vuoksi sosialidemokratia eduskuntaryhmiä äänioikeuskysymystä käsiteltäessä voimakkaasti puolustamaan ansiotyötä tekevien naisten etuja, sen kautta saadakseen kysymyksen oikein ratkaistuksi, joten vastaisuudessa jokaisella naisella on täysi perustuslaeissa taattu kansalaisoikeus.

Yleisen äänioikeuden valtaamiseksi kaikille täysikäisille, sukupuolierotukseen katsomatta, on käytettävä esitelmää, kokouksia, keskusteluja, kirjallista agitatsionia lentokirjasten, lentolehtisten ja kirjoitusten kautta naisten lehdissä ja sosialidemokratisessa sanomalehdistössä, kansallisia ja kansainvälisiä mielenosotuksia; muuten kaikkia tilaisuuksia, jolloin eri maissa perustuslakikysymykset ovat käsitteilyä alaisina.“

Vielä hyväksyttiin suurella äänen enemmistöllä seuraavat Itävallan-Puolan schlesialaisten ja krakaulaisten naisjärjestöjen ehdottamat ponnet:

„Huomioon ottaen, että niissäkin maissa, joissa on niin sanottu yleinen äänioikeus, tämä on ainoastaan puolella täysikäistä väestöä, naiset kun ovat tämän oikeuden ulkopuolella;

että ainoastaan koko työväenluokan toiminta, sukupuolierotukseen katsomatta, voi muodostaa voiman, joka on välttämätön taistelevan ja valistuneen työväestön päämäärien saavuttamiseksi;

että lisäksi naisten valtiollisten oikeuksien vaatimuksen ottaminen yhdeksi lähimmäistä tehtävistä tavatommassa määrässä tulisi edistämään naispuolisen työväestön vapautustaistelua:

päättää toinen kansainvälinen sosialistinen naiskokous kehottaa kaikkia sosialistisia eduskuntaryhmiä kaikella tarmollaan tukemaan näitä naisten pyrintöjä ja vaikuttamaan siihen, että naisillekin annetaan äänioikeus ja vaalikelpoisuus. Samoin kehottaa naiskokous kaikkien maiden naisjärjestöjä ryhtymään innokkaaseen agitatsiooniin samassa tarkoituksessa.“

Niistä keinoista, joilla on taisteltava naisten yleisen äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden puolesta piti kokous erittäin tehoisana suuria tyäläisnaisten mielenosotuskouksia.

Yhteiskunnan huolenpito äitien ja lasten suhteen.

Siitä hyväksyttiin yksimielisesti seuraava saksalaisten ehdottama ponsilauselma:

Toinen kansainvälinen sosialististen naisten kokous vaatii äidille ja lapselle huolenpitoa:

I. Työväensuojelulainsäädäntöön nähden.

a) 8-tuntin työpäivä kaikille 18-vuotisille työläisnaisille, 6-tuntinen 16—18 vuotisille ja 4-tuntinen 14-vuotisille sekä alle 14-vuotisten työnkielto.

b) Naisten työnteon kieltö sellaisilla ammattialoilla, jotka ovat laadultaan vahingollisia äidin ja lapsen terveydelle.

c) Sellaisten työtapojen kieltäminen, jotka vahingoittavat naisellista elimistöä sekä myös siten jälkeläistä.

d) Raskauden tilassa olevalle naiselle oikeus jättää työ 8 viikkoa ennen synnytystä.

e) Synnyttäjille 8 viikon työnkieltö synnytyksen jälkeen jos lapsi elää, 6:n, jos on kuolleena synnyttänyt tai lapsi suojelusajalla kuolee.

II. Valtion sairas- ja äitiysvakuutukseen nähden.

a) Pakollinen raskaan naisen avustus 8:na viikkona raskauden aiheuttaman ansiokyvyyttömyyden ajalla.

b) Pakollinen synnyttäjain avustus 8:na viikkona jälkeen synnytyksen jos lapsi elää; 13 viikkona, jos äiti haluaa lastaan imettää sekä 6:na jos lapsi on kuolleenä syntynyt tai kuolee.

c) Avun määrääminen täyden keskimääräisen päivämalkan suuruiseksi.

d) Huolenpitoa, kättilön ja lääkärinavustusta raskaille ja synnyttäjille sekä kotihoitoa viimemainituille.

e) Huolenpidon ulottaminen kaikkiin palkkatyöläisnaisiin — käsittäen maanviljelyksen, kotityön ja palveluksen — joiden perheen tulot ovat alle 5,000 mk.

III. Kuntaan nähden.

On perustettava synnytyslaitoksia, raskaiden ja synnyttäjain koteja, imetyskoteja, järjestettävä kotihoitoa, annettava imetyspalkkioita, milloin äiti ei saa muuta tukea imetysajalla; huolehdittava hyvästä terveellisestä lastenmaidosta.

IV. Valtioon nähden.

a) Sairas- ja äitiysvakuutus-kassojen sekä kuntain avustamista, että edellä esitetyt vaatimukset voidaan toteuttaa.

b) Äitien valistaminen käsittämään äitiys-tehtävänsä oikeaa täyttämistä. Tätä varten on lasten hoito otettava pakollisen jatko-opetuksen ohjelmaan. On levitettävä lehtisiä synnyttäjain ja lasten hoidosta ja lasten ravitsemisesta.

Kokous vaatii lapsen yhteiskunnallisen huolenpidon toteuttamiseksi, yhdenmukaisen, maksuttoman ja ei-kirkollisen oppivelvollisuuden toteuttamista, jonka perustana tulee olla sopusointuisasti kasvattava työopetus.

a) On perustettava ei-kirkollisia hoito- ja kasvatustaitoksia kouluvelvollisuusikäisille lapsille.

b) Toimeenpantava pakollinen, maksuton koululasten ravitseminen, josta varattomat lapset myös lupa-aikoina saavat olla osallisina.

c) Perustettava koulukoteja, joissa turvattomat lapset myös lupa-ajoilla saavat huolenpidon.

d) Toimeenpantava lupa-aikoina leikkejä ja kesäsiirtoloita.

e) Toimeensaattava kylpyjä, uima- ja urheilusaleja ja koulukasvitarhoja.

f) Asetettava koululääkärejä ja kouluhammassairaalaita.

g) Kivuloisille ja heikoille lapsille on perustettava parantoloita ja toipumiskoteja.

Naisten yötyön kielto.

Asiasta syntyneessä keskustelussa kumottiin naisten yötyön kieltoa vastaan esitettyjä väitteitä. Äänestyksessä 15 kansallisuusryhmää ja Ruotsin ja Tanskan ryhmien vähemmistö antoivat äänensä sen puolesta,

että naisten lakimääräistä yötyön kieltoa on vaadittava.

Rauhanasia.

Siitä hyväksyi kokous yksimielisesti seuraavan ponten:

„Toinen kansainvälinen sosialististen naisten kongressi Köpenhaminassa asettuu taistelussa sotaa vastaan Parisin, Lontoon ja Stuttgartin kansainvälisten sosialististen kongressien päätösten pohjalle. Se näkee sotien syyn kapitalistisen tuotantotavan aiheuttamissa yhteiskunnallisissa vastakohtissa ja odottaa senvuoksi rauhan turvaamista ainoastaan köyhälistön tarmokkaalta, päämääränsä tuntevalta toiminnalta ja sosialismin voitolta.

Rauhan turvaamiseksi työskenteleminen Stuttgartin kansainvälisen sosialistisen kongressin päätösten hengessä on naistoverien erikoisena velvollisuutena. Tätä tarkotusta varten on meidän edistettävä naispuolisen

köyhälistön valistamista sodan syiden ja niiden perusteen — kapitalistisen järjestyksen — samoin kuin sosiaalimin päämäärien suhteen, ja senvuoksi lujitettava koko työväenluokassa sen tietoisuutta siitä voimasta, jonka se tehtävänsä nojalla nykyisessä yhteiskunnassa määrättyissä oloissa voi ja jonka sen täytyy panna vaakaan rauhan turvaamiseksi. Tätä tarkoitusta varten on naisten myöskin kasvattamalla lapsensa sosialisteiksi pidettävä huolta siitä, että taisteleva köyhälistö, tämä rauhan armeija, tulee yhä suuremmaksi ja monilukuisemmaksi.“

Taistelu elintarpeiden kallistumista vastaan.

„Vallassaolevien luokkien valta ja itsekkyyks kapitalistisessa yhteiskuntajärjestyksessä ilmenee melkein kaikissa valtioissa myöskin elintarpeiden lakkaamattomassa kallistumisessa. Kaiken sen hinta nousee, mitä työläisperhe tarvitsee, eivätkä palkankorotukset pysy tämän kallistumisen rinnalla. Väestön työtätekevien luokkien ei senvuoksi ole mahdollista tulla toimeen vaatimattomilla tuloillaan, ja taistelu olemassaolosta puukeutuu heihin nähden yhä jyrkempiin muotoihin. Lähtien siitä tosiasiasta, että yleisestä kallistumisesta saavat ennenkaikkea naiset kärsiä, koska suurin osa taloudellisista huolista on heidän kannettavanaan, velvoittaa kansainvälinen sosialistinen naisten kongressi kaikkia naistoveria kaikkialla ja lakkaamatta taistelemaan kallistumista vastaan ja valistamaan työläisluokan naisia sen syistä.

Sosialistinen naisten kongressi vaatii ennenkaikkea, että naisille yhä uudelleen osotetaan, että elannon kallistuminen — vuokrain kohoaminen siihen luettuna — on mitä läheisimmässä yhteydessä kapitalistisen yhteiskuntajärjestyksen kanssa. Kaikkien valtiollisesti ja ammatillisesti järjestyneiden naisten, jotka ovat luokkataistelun pohjalla, velvollisuudeksi asetetaan osottaa vielä valistumattomille naisille valtion ja kunnan verotuspolitiikan kapitalistisia pyrkimyksiä, samoin kuin maakeinotelijoiden ja trustien syitä ja seurauksia. Tietoisuus siitä, että ainoastaan sosialidemokratia tarmolla ja kaikella voimalla taistelee kallistumista vastaan, velvoittaa

naisia liittymään tähän puolueeseen ja tukemaan puoluetta sen taistelussa.

Lähtien siitä, että tulojen riittävällä korottamisella täytyy vaikuttaa kallistumisen turmiollista vaikutusta vastaan, kehottaa kongressi tukemaan miesten tätä varten välttämättömiä, raskaita ja uhrauksia täynnä olevia palkkataisteluita.

Sosialististen naisten velvollisuutena on edelleen pitää huolta siitä, että köyhälistön naiset tukevat nykyaikaisen työväenliikkeen hengessä johdettujen osuuskauppojen taistelua elintarpeiden kallistumista vastaan ja hankkivat niihin lakkaamattoman kiihotuksen avulla uusia jäseniä.“

Lausunto Suomen puolesta.

„Köpenhaminassa elokuun 26 päivänä 1910 toiseen naisten kansainväliseen kokoukseen kokoontuneet 17 kansallisuuden sosialististen naisten edustajat julki-lausuvat syvimmän paheksumisensa sen mielivaltaisen rikoksen johdosta, jota venäläinen tsarismi parhaillaan on tekemässä Suomen vapauden suhteen.

He antavat tälle vapaudelle aivan erikoisen arvon sentakia, että sen kanssa seisoo ja kaatuu kansanvaltaisin vaalijärjestys koko maailmassa, vaalijärjestys, joka yksikamarijärjestelmän pohjalla tarjoaa yhtäläisen valtiollisen oikeuden kaikille täysikasvaneille sukupuoleen katsomatta.

Valtiollisen vapaustaistelun edun kannalta on sitä välttämättömämpää säilyttää tämä vaalioikeus, kun Suomen työväestön on täytynyt sosialidemokratian johdolla valloittaa se itselleen vallankumouksellisen suurlakon avulla ankarassa taistelussa kahta rintamaa vastaan — ulkonaista vihollista, venäläistä tsarismia vastaan ja sisällistä vihollista, omistavia luokkia vastaan — joten maan kansallisen vapauden tukahuttaminen tulisi tuomaan mukanaan työläisväestön valtiollisen kuristamisen.

Sosialististen naisten toinen kansainvälinen kokous lähettää sen vuoksi sydämellisimmän tervehdyksensä ja toivotuksensa suomalaiselle työväenpuolueelle, joka seisoo maansa vapauden puolesta suoritetun taistelun eturintamassa, taistelun, joka merkitsee huomattavaa ajankohtaa venäläisen vallankumouksen historiassa, jonka voitokkaista käsistä jonakin päivänä kaikki tsarismien kahlehtimat kansat tulevat saamaan kansallisen itsemääräämisoikeutensa.“

Järjestyneiden naisten kansainvälinen yhteys.

Ensimmäisessä kansainvälisessä sosialistisessa naiskongressissa Stuttgartiin perustettu sihteeristö päätettiin edelleen säilyttää. Kansainväliseksi sihteeriksi seuraavaan kokoukseen saakka valittiin toveri Clara Zetkin. Sihteerin tulee välittää eri maiden tiedonantoja työläisnaisten osanotosta työväenliikkeeseen niiden tietojen perusteella, mitä hän kustakin maasta saa. Eri maiden järjestöjen velvollisuus on lähettää toimistolle tietoja agitatsioonistaan ja järjestöistään, omista tärkeistä päivänkysymyksistään, asemastaan puolueessa j. n. e. Sosialististen naislehtien toimitusten on vaihdettava keskenään lehtiään. Kansainvälisenä työläisnaisten lehtenä pidetään „*Die Gleichheit*“, jonka joinakin kertoina vuodessa tulee ilmestyä kansainvälisenä numerona.

Seuraava kokous

päätettiin pitää kansainvälisen sosialistikongressin yhteydessä Wienissä v. 1913.

Toinen kansainvälinen sosialistinen nuorisokongressi.

Köpenhaminassa 4 p:nä syyskuuta 1910.

Kongressi pidettiin kansainvälisen sosialistikongressin päätyttyä sunnuntaina 4 p:nä syyskuuta Tanskan sosialidemokratisen puolueen talossa Römersgade 22. Edustettuna oli 14 eri kansallisuutta: Belgia, Bulgaria, Suomi, Hollanti, Itävalta, Böömi, Tanska, Ruotsi, Norja, Saksa, Sveitsi, Englanti, Rumania ja Unkari. Edustajia oli kaikkiaan 39. Suomea edusti Väinö Hakkila; sitäpaitsi olivat vieraina saapuvilla toverit J. Kohonen, H. Uksila ja K. H. Viik.

Kongressin puheenjohtajana toimi nuorisotoimiston puheenjohtaja tohtori *Karl Liebknecht*—Berlin ja sihterinä toimiston sihteeri *Robert Danneberg*—Wien.

Danneberg selosti ensinnä toimiston työtä jälkeen Stuttgartin kongressin v. 1907, jonka jälkeen Hollannin ja Norjan edustajat esittivät syitä nuorisoliikkeen hajanaisuuteen kotimaassaan.

Nuorisoliikkeen sivistystyö

oli ensimmäisenä varsinaisena kysymyksenä esillä kokouksessa. Kysymyksen alusti belgialainen toveri Jauniaux tehden lyhyesti selvää sivistystyön suuresta merkityksestä nuorisoliikkeelle. Alustajan esityksestä hyväksyttiin seuraava ponsi:

„Kongressi hyväksyy erityisesti alleviivaten jo Stuttgartin kongressissa hyväksytyt toveri Roland Holstin lauseimat nuorison sosialistisesta kasvatuksesta ja vaatii kaikkia liittyneitä järjestöjä viipymättä ryhtymään toimenpiteisiin toteuttaakseen käytännössä siinä lausutut ajatukset.“

Englantilaisten sosialististen sunnuntaikoulujen liitosten kansallineuvoston taholta oli kongressille esitetty näin kuuluva ponsilausema:

„Sosialististen nuorisojärjestöjen kansainvälisen liiton kongressi tahtoo painostaen huomauttaa kaikille liittyneille järjestöille opetusluokkien perustamisen tärkeyttä, samaten sellaisten koulujen perustamisen merkitystä, missä lapsia kasvatetaan sosialismin ihanteita ja perusteita tuntemaan.“

Nuorisoliikkeen suhtautuminen puolueeseen ja ammatillisiin järjestöihin.

Tästä kysymyksestä hyväksyttiin yksimielisesti seuraava ponsilausema:

„Kansainvälisen köyhälistön luokkataistelu saa yhä jyrkempiä muotoja. Mitä suuremmiksi sosialistisen liikkeen saavuttamat edistykset tulevat, sitä ankarammin ponnistelevat sen vastustajat kasvattaakseen työväenluokan nuorisoa isänmaallisuuden ja porvarillisuuden hengessä ja tehdäkseen siitä oman luokkansa pettäjiä.

Sentakia on aivan välttämätöntä, että kaikissa maissa sopivalla tavalla huolehditaan työläisnuorison kasvatuksesta sosialismin hengessä.

Kun nuorisoliikkeen tehtävänä on kasvattaa työläisnuorisoa luokkataistelua varten, niin täytyy sen joka maassa aina työskennellä yhteisymmärryksessä sosialistisen puolueen ja ammatillisten järjestöjen kanssa. Sen tulee ottaa huomioon sosialistisen puolueen neuvot ja avustus sekä järjestää toiminta-alansa yhdessä puolueen ja ammattijärjestön kera. Tämä ei kuitenkaan saa ehkäistä nuorten itsenäistä toimintaa, mikä kasvatussyistä

on nuorisoliikkeen menestyksellisen kehityksen välttämätön edellytys.“

Nuorison suojeluksesta

piti Tanskan yhdistyneitten ammattijärjestöjen puheenjohtaja *Olsen* laajan esitelmän. Kysymys oli ollut käsitellyn alaisena Stuttgartin kongressissa eikä antanut tällä kertaa aihetta uusien ponsien laatimiseen.

Sotilaskysymys.

Asiasta esitti Liebknecht laajanpuoliset teesit, mitkä hyväksyttiin senjälkeen kun niihin oli tehty muutamia sotilastavastaisen agitatsionin helpottamista tarkoittavia muutoksia.

Sihteeristön järjestäminen.

Kansainvälinen sosialistinen toimisto oli syyskuun 3 p:nä pitämässään istunnossa päättänyt, että nuorisosihteeristö olisi järjestettävä sen yhteyteen, joten se tulisi siirrettäväksi Wienistä Brysseliin, missä kansainvälinen sosialistinen toimisto sijaitsee. Kongressille tehtiin sen vuoksi ehdotus, ettei valittaisi uutta nuorisotoimistoa vaan annettaisiin sihteerin ja jonkun itävaltalaisen edustajan tehtäväksi neuvotella Brysselin toimiston kanssa yhteistoiminnan järjestämisestä ja nuorisosihteeristön muutosta Brysseliin.

Tätä ehdotusta kuitenkin etenkin skandinaviaalaisten taholta vastustettiin ja päätökseksi tuli, että valitaan edelleen 5-henkinen yhtyneiden nuorisojärjestöjen keskustoimisto, joka neuvottelee sosialistisen toimiston kanssa yhtymisestä ja neuvottelujen päätyttyä saa jokainen maa lausua asiasta mielipiteensä, jonka jälkeen toimisto voi hajaantua. Toimiston jäseniksi valittiin:

R. Danneberg—Itävallasta, Skatula—Böömi, De Man—Belgia, Z. Höglund—Ruotsi ja S. Kroogh—Norja.

Toimiston ansiokas puheenjohtaja Karl Liebknecht kieltäytyi toimiston jäsenyydestä.

Suomen kysymys,

jonka alkuaan piti myös tulla esille nuorisokongressissa, jäi kokousohjelmasta pois kun suuri kongressi oli asian jo käsitellyt ja tyhjentävästi lausunut hyväksymässään ponnassa koko maailman järjestyneen köyhälistöluokan mielipiteen Suomen sorrosta.

Kongressissa oli mailla, joiden järjestöissä oli alle 1,000 jäsentä 1 ääni, 1,000—5,000 2 ääntä ja yli 5,000 jäsentä 3 ääntä. Suomi oli suorittanut veron 4,000 jäseneltä ja äänesti kongressissa 2 äänellä.

Seuraava nuorisokongressi pidetään luultavasti Wienin kansainvälisen sosialistikongressin yhteydessä v. 1913.

SISÄLTÖ:

	Sivu
Esipuhe	III
Kongressin avaus	1
Puheenjohtajat	9
Päiväjärjestys	10
Valiokunnat	10
Eri maiden äänimäärä	10
Kansainvälinen juhlakulkue	12
Suuri kansanjuhla	13
Edustajain lukumäärä	21, 108
Työttömyyskysymys	22, 86
Valtiollinen yhtenäisyys	27
Kuolemanrangaistus	28
Suomen kysymys	30, 134
Maailmanrauhan turvaaminen	41, 63, 132
Kongressin päätösten toimeenpaneminen	61
Ammatillinen yhtenäisyys	63
Kansainvälisen solidariteetin toteuttaminen	74
Työväensuojelulainsäädännön kansainväliset tulokset	81
Valtiollisten pakolaisten turvapaikkaoikeus	88
Marokon kysymys	89
Osuuskuntien ja valtiollisen puolueen välinen suhde	91
Seuraava kongressi	99
Lopettajaiset	101
Suomen edustajat valiokunnissa	107
Suomen edustus kongressissa	108

Liite:

Osuustoimintavaliokunta	111
Toinen kansainvälinen sosialististen naisten kokous	127
Toinen kansainvälinen sosialistinen nuorisokongressi	136

HINTA 1 MK.